ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(పన్నెండవ సమావేశము : నాలుగవ రోజు)

సోమవారము, 21 ఫిబ్రవరి, 1994

(సభ ఉదయం 8·30 గంటలకు సమావేశమైనది)

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

ప్రశ్నలు – వాగ్రూప సమాధానములు

కొనిజర్లనుండి పొద్దుటూరు వరకు రహదారి

28–

*9164–(ఎ)– సర్వశ్రీ పి· నాగేశ్వరరావు (ఖమ్మం), సి· విఠల్‌రెడ్డి (నర్సాపూర్), మహ్మద్ రజబ్ అలీ (సుజాతానగర్), కె· బిక్షం (బూర్గంపహాడ్):– ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ఖమ్మం జిల్లాలో కొనిజర్లనుండి పొద్దుటూరు (పి·డబ్ల్యు·డి) వరకు రహదారి వేయుటకు రైతులనుండి సేకరించిన భూముల విస్తీర్ణమెంత; ఇంతవరకు ఎంత మంది రైతులకు నష్టపరిహారం చెల్లించారు; ఇంకా ఎంతమంది రైతులకు నష్టపరిహారం చెల్లించవలసి వున్నది;

(ఆ) త్వరగా నష్టపరిహారమును చెల్లించమని కోరుతూ, స్థానిక ఎమ్·ఎల్·ఏ· శ్రీ పువ్వాడ నాగేశ్వరరావు నుండి 20·7·93 మరియు 6·12·93 తేదీలు గల విజ్ఞప్తులు ప్రభుత్వానికి అందినవా;

(ఇ) అయినచో, దానిపై తీసికొన్న చర్య ఏమి?

---

*An asterisk before the name indicate confirmation by the Member.

ముఖ్యమంత్రి తరఫున వాణిజ్య పన్నుల శాఖా మంత్రి (శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు):-
(అ) ప్రశ్నలో పేర్కొన్న బసవపురం - బొద్దులూరు రోడ్డు పొడవు 11.50 కి.మీ. ఈ రోడ్డు కోసం 211 మంది రైతుల నుండి మొత్తం 59.20 1/4 ఎకరాల భూమిని సేకరించారు. ఈ రైతులందరికి నష్టపరిహారం ఇంకా చెల్లించవలసివుంది.

(ఆ) శాసనసభ్యులు శ్రీ పువ్వాడ నాగేశ్వరరావుగారు 6.12.93 తేదీన ఇంజనీర్-ఇన్-చీఫ్ చిరునామాకు పంపిన విజ్ఞప్తి మాత్రమే రోడ్లు - పరిపాలన విభాగం ఇంజనీర్-ఇన్-చీఫ్‌కు అందింది.

(ఇ) 1994-95లో భూసేకరణ కోసం అవసరమయిన నిధులను కేటాయించడానికి ప్రభుత్వం (సాగునీరు, ఆయకట్టు ప్రాంతాభివృద్ధి శాఖ) చర్యతీసుకుంటున్నది

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, ఈ రోడ్డు వేయడానికి భూమి సేకరించి ఎంత కాలమైంది? నాకు తెలిసి పుష్కర కాలమైంది. 211 మంది నుంచి 60 ఎకరాలు సేకరించారు. చాలా మార్జినల్ ఎమౌంట్ పే చేయవలసి వుంది. 10, 12 సంవత్సరాల నుంచి పే చేయకుండా ఉండడం చాలా అసాధరణమైన విషయం. క్వశ్చన్ వచ్చింది కాబట్టి ఆన్సర్ ప్రొవైడ్ చేస్తున్నారు. ఎప్పటిలోగా ఈ డబ్బును ఆ రైతులకు చెల్లిస్తారు? ఇప్పుడు మార్కెట్ విలువ చాలా ఎక్కువగా ఉంది. How much amount is involved? Will you pay the interest?

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:- అధ్యక్షా, రూ. 1,80,000 చెల్లించవలసి ఉంది. అది ఈ అన్ స్పెంట్ బ్యాలెన్సెస్ కనుక ఉంటే, ఈ మార్చి లోపల పే చేయడం జరుగుతుంది. లేకపోతే, 1994-95లో తప్పకుండా చెల్లించడం జరుగుతుంది. ఇంకో విషయం, వడ్డీ గురించి అడిగారు, వడ్డీ గురించి, రెవిన్యూ శాఖ వారు ఏ విధంగా నార్మ్స్ ఫిక్స్ చేస్తే, ఆ విధంగా పే చేస్తాము.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, ఉన్నది అఫ్జరాల్, రూ. 1,80,000/- ముఖ్యమంత్రిగారు రైతుల గురించి ప్రత్యేకంగా చెబుతూ ఉంటారు. రైతులకు సంబంధించిన భూమి సేకరించి 12 సంవత్సరాలు అయిన తరువాత, రూ. 1,80,000/- ఇవ్వడానికి ఇంకా నార్మ్స్ ఏమిటండీ? మార్కెట్ విలువ ఈ 12 సంవత్సరాలలో ఎక్కువ అయింది. కనీసం వడ్డీ పే చేయడానికైనా హామీ ఇవ్వండి.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:- రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు వారు సొలేషియం కాని, వడ్డీ కాని, అన్నీ వారు ఫిక్స్ చేస్తారు. As fixed by the Revenue Department, it shall be paid to the farmers. We will get it examined.

క్రీడామండలి సంచాలకులకు అడ్వాన్సులు

29—

*9027— సర్వశ్రీ టి. వెంకటేశ్వరరావు (మధిర), ఎస్. రాఘవరెడ్డి (నక్రేకల్), పి. రామయ్య (నిడుమోలు), డి. రాజగోపాల్:— యువజన సంక్షేమ, క్రీడలు, స్వయం ఉపాధి శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ఆంధ్రప్రదేశ్ క్రీడలమండలి అనేక సంవత్సరాలుగా తన సంచాలకులకు, ఉన్నతాధికారులకు లక్షలాది రూపాయిలను అడ్వాన్సుగా ఇచ్చిన విషయం వాస్తవమేనా; అయినచో, ఇచ్చిన అడ్వాన్సుల వివరాలేమిటి, వాటిని పరిష్కరించకపోవడానికి గల కారణాలేమిటి?

(ఆ) పైన చెప్పిన అడ్వాన్సుల సక్రమ వసూలుకు/పరిష్కారానికి తీసుకున్న చర్యలెవ్వి?

యువజన సంక్షేమ, క్రీడలు, స్వయం ఉపాధి శాఖామంత్రి (శ్రీ డి. ప్రసాదరావు):— (అ) లేదండి. ఆంధ్రప్రదేశ్ క్రీడామండలి డైరెక్టర్లకు లక్షలాది రూపాయలను అడ్వాన్సుగా ఇచ్చారన్నమాట వాస్తవం కాదు. అయితే, రాష్ట్ర/జాతీయ స్థాయిలో టోర్నమెంట్లు మొదలగు వాటిని నిర్వహించడానికి ఇద్దరు అధికార్లకు ఈ క్రింద వివరించిన రీతిగా కొన్ని మొత్తాలను చెల్లించడం జరిగింది. ఆ మొత్తాల సెటిల్‌మెంటు పెండింగులో ఉంది:

	సంవత్సరము	చెల్లించిన అడ్వాన్సులు రూపాయలలో
(i) శ్రీ ఎస్. రామకృష్ణ, ఇదివరకటి అకౌంట్స్ అధికారి	1989–90	29,468·50
	1990–91	14,52,422·00
	1991–92	3,78,905·00
	1992–93	6,84,350·00
కారు అడ్వాన్సు........	1993–94	70,000·00
మొత్తం రూపాయలు :		26,15,145·00
(ii) శ్రీ ఎ. జయకర్, రీజినల్ డిప్యూటీ డైరెక్టరు	1992–93	10,41,069·50

(ఆ) లోకల్ ఫండ్ ఆడిట్ ఆఫీస్ డైరెక్టరేటులో శ్రీ ఎస్. రామకృష్ణ ఒక అకౌంట్స్ ఆయన 1989 నుండి 30·6·1993 వరకు ఆంధ్రప్రదేశ్ క్రీడామండలిలో డెప్యూటేషన్ పై పని చేశారు. ఆయన తాను తీసుకొన్న అడ్వాన్సులకు అకౌంట్లను సమర్పించలేదు. ఈ అధికారిపై చర్యను ప్రారంభించి, బకాయి వసూలు చేయ్యవలసిందిగా లోకల్ ఫండ్ ఆడిట్ శాఖ డైరెక్టరును కోరడమయింది.

ఇదివరకటి అకౌంట్స్ అధికారి ఎస్. రామకృష్ణకు తాను అకౌంట్లను సమర్పించా ననీ వాటిని తనిఖీచేయడమవుతున్నదనీ రీజినల్ డెప్యూటీ డైరెక్టరు శ్రీ జయకర్ తెలియ జేశారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, వారు చెప్పిన సమాధానంలో 1989-90లో రూ. 29,460, 1990-91లో రూ. 14,52,422, 1991-92లో రూ. 3,78,905, 1992-93లో రూ. 6,84,350, 1993-94లో రూ. 70,000 మొత్తం వెరసి, రూ. 26,15,145 అడ్వాన్సుగా ఇచ్చాము మా అధికారులకు అని వారి సమాధానంలో చెప్పారు. నేను అడిగింది ఏమిటో దయచేసి ప్రశ్న చదవమనండి. డైరక్టర్సును అడిగాము అంటున్నారు. డైరక్టర్సును అడగమని కాదు నేను అన్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్ క్రీడామండలి అనేక సంవత్సరాలుగా తన సంఘాలకులకు, ఉన్నతాధికారులకు లక్షలాది రూపాయలు అడ్వాన్సుగా ఇచ్చిన మాట వాస్తవమేనా? అయితే ఆ వివరాలు ఏమిటి? ఇచ్చిన ఇంత కాలం నుంచి, ఇన్ని లక్షల రూపాయలు పెండింగులో ఉంటే, వాటి అకౌంట్స్ చూస్తున్నాము, చేస్తున్నాము అనే పద్ధతి ఏమిటి? ఆ అధికారులకు ఇచ్చింది ఎప్పుడు? ఆయన లెక్కలు చూపించకపోవడానికి కారణం ఏమిటి? అట్లా జాప్యం చేసిన వారి మీద పెనాల్టీ వేశారా? అడ్వాన్సుగా ఇచ్చిన రూ 26 లక్షల మొత్తం మీదా వడ్డీ ఎంత అవుతుంది? డబ్బులు లేకుండా అవస్థపడుతున్న క్రీడా మండలికి ఇటువంటి పని తగునా? అలాగే, ఆడిట్ రిపోర్టులో మీ కంట్రోలర్ మరియు ఆడిటర్ తీవ్రమైన రిమార్కులు చేసిన విషయం గమనించారా? గమనిస్తే, వాటిమీద తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి?

శ్రీ డి. ప్రసాదరావు:- అధ్యక్షా, ఈ స్పోర్ట్సు అథారిటీ పరిధిలో అనేక టోర్న మెంట్లు నిర్వహించినపుడు అడ్వాన్సులు పే చేయడం సాంప్రదాయం. గత 4 సంవత్సరాల నుంచి ఈ రామకృష్ణ అనే అధికారి డెప్యూటేషన్పై శాఖలో పనిచేస్తున్న విషయం మీద్వారా వారికి తెలియచేయడం జరిగింది. అకౌంట్స్ సెటిల్మెంట్ అనేది కొంత ఆలస్యమైనప్పటికి కూడా.......

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- 5 సంవత్సరాల నుంచి అకౌంట్స్ సెటిల్మెంట్ లేకుండా అడ్వాన్సు ఇచ్చే సాంప్రదాయం మీకు ఉంటే, అది మంచి సాంప్రదాయం కాదు. టోర్న మెంట్సుకు వెళితే, ఆ టోర్నమెంట్స్ అయిన తరువాత లెక్కలు చూపించే పద్ధతి ఉండాలి. కాని 5 సంవత్సరాలనుంచి లెక్కలు లేవు.

శ్రీ డి. ప్రసాదరావు:- టోర్నమెంట్లు నిర్వహించేటపుడు అడ్వాన్సులు ఇవ్వకుండా నిర్వహించడం అనేదానికి అవకాశాలు లేవు. అకౌంట్స్ సబ్మిట్ చేయడంలో కాని, రెగ్యులరైజ్ చేయడంలో కాని, కొంత జాప్యం జరిగిన మాట వాస్తవమే. దానికి కమిషనర్ స్థాయి అధికారిని నియమించి, విచారణ జరిపించడానికి కోరడమైనది. ప్రొసీజర్ జరుగుతోంది. వెంటనే ఈ వివరాలు అన్నీ రాబట్టి, ఏదైనా మొత్తం వారి వద్ద ఉంటే, తగినటువంటి సమయంలో వారి వద్దనుంచి దానిని వసూలుచేయడమే కాకుండా, అన్ని చర్యలు తీసు కోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ పి. రామయ్య:– అధ్యక్షా, వారు చెప్పకుండానే ఒప్పుకున్నారు, ఆ అధికారిపై చర్యలు ఎప్పుడు ప్రారంభించారు? ఏ చర్యలు ప్రారంభించారు? మీరు ఆ మొత్తం వసూలు చేసి, అకౌంట్స్ తీసుకునే ఆలోచన ఏమైనా మీకు ఉన్నదా? అసలు ఆడిట్ లేకపోవడం ఏమిటి? 5 సంవత్సరాలనుంచి ఆడిటే లేదు. ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారో చెప్పమనండి.

శ్రీ డి. ప్రసాదరావు:– అధ్యక్షా, రూ. 26 లక్షలు ఒక మొత్తం, రూ. 10 లక్షలు ఒక మొత్తం అయినప్పటికీ, ఆ మొత్తం అంతా తినెయ్యడానికి అవకాశం లేదు. ఆ అకౌంట్స్ సరిగా సబ్మిట్‌చేయాలి. దీంట్లో అవకతవకలు ఉంటాయని భావించినట్లయితే, రుజువు అయినట్లయితే, తప్పకుండా వారి వద్ద నుంచి వసూలు చేయడానికి చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ టి. సీతారాం (ఆముదాలవలస):– అధ్యక్షా, నేను కూడా గతంలో డిస్ట్రిక్ట్ స్పోర్ట్స్ కౌన్సిల్ సెక్రటరీగా పనిచేసాను. స్పోర్ట్స్ కౌన్సిల్‌లో చాలా రకాలైన అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి. ఈనాడు అడ్వాన్సుల రూపంలో ఇచ్చిన మొత్తం – కరప్షన్‌వల్ల అనేది మన దృష్టికి వచ్చింది. అసలు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర క్రీడా మండలికి మన ప్రభుత్వం ద్వారా కేటాయిస్తున్న బడ్జెట్ ఎంత? మీరు దాని మీద తీసుకుంటున్న ప్లాన్ ఆఫ్ యాక్షన్ ఏమిటి? ఇందులో లోన్స్, అడ్వాన్సులు ఎవరికయినా అధికారులకు, ఉన్నతాధికారులకు 8 ఇవ్వడానికి ప్లాన్‌లో రూల్స్ ఉన్నాయా? ఉంటే దానికి ఒక పరిమితి ఉందా? లేని పక్షంలో ఉ ఈ స్పోర్ట్స్‌కి,గేమ్స్‌కి వెళ్ళేప్పుడు వాటికి ఇస్తున్నాము, అవి పెండింగ్‌లో ఉన్నాయన్నారు, కరెక్టు కాదు. దాని పద్ధతి వేరు. లోనింగ్ డైరెక్ట్‌గా అడుగుతున్న డైరెక్టర్, ఇతర ఉన్నతాధికారులకు లోన్స్ ఇచ్చారా? స్పోర్ట్స్‌క గాని, గేమ్స్ గాని వెళ్ళేప్పుడు ఇస్తున్నారా? ఈ విషయం క్లియర్ చేయమంటున్నాను.

శ్రీ డి. ప్రసాదరావు:– ఏ ఏ యాక్టివిటీస్‌కి ఎంతెంత ఖర్చు పెడుతున్నారనేది సెపరేట్ క్వశ్చన్‌గా అడిగితే అన్ని వివరాలు అందించడానికి వీలుంటుంది. అడ్వాన్సెస్‌కి సంబంధించి ఇర్రెగ్యులారిటీస్ ఎక్కడ ఉన్నాయో దానిమీద కమీషనర్ ఆల్‌రెడీ గవర్నమెంట్‌కి లెటర్ వ్రాయడం జరిగింది. టాప్ లెవెల్‌లో ఆఫీసర్‌ని ఫైనాన్స్ డిపార్ట్‌మెంట్‌నుండి ఎంక్వైరీ జరిపించమని, దానిమీద ఎంక్వైరీ జరిపించడం జరుగుతుంది. దానిలో ఐడెంటిఫై చేసిన కన్సర్న్డ్ ఆఫీసర్స్ మీద చర్యలుతీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ టి. సీతారాం:– ఆడిటర్ ఎండ్ కంట్రోలర్ సీరియస్‌గా స్ట్రిక్చర్స్ ఇచ్చారు. సంబంధిత అధికారుల మీద చర్యతీసుకోమని. ఆ అధికారులు ఎవరు? ఏ స్థాయి అధికారులు? ఎవరి మీద ఏ చర్యలు తీసుకుంటున్నారు. అనే విషయం క్లియర్‌గా ఉంది. ఆడిటర్ ఎండ్ కంట్రోలర్ ఇచ్చిన దానిని అడుగుతున్నాను. ఇది చాలా సీరియస్. స్పోర్ట్స్ కౌన్సిల్‌కి ఇస్తూండేది చాలా మేగర్ అమౌంట్. అందులో ఇది దుర్వినియోగం అవుతూ ఉంటే ఎలా?

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్‌రెడ్డి:– అధ్యక్షా, ఇంతవరకూ రూ. 26,15,145.50 పైసలు అకౌంట్ వివరాలు చెప్పలేదు. కాబట్టి బకాయిగా వసూలుచేయమని ఆదేశాలు ఇచ్చారు. అకౌంట్ ఆయన ఇవ్వనప్పుడు ఎప్పుడు డబ్బు వసూలుచేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారు? ఏమి చర్యలు తీసుకుంటారు?

శ్రీ డి. ప్రసాదరావు:– ఇందులో ఇచ్చినది బకాయి అని చెబుతున్నారు. అది బకాయి కాదు. అడ్వాన్సెస్ పేమెంట్ జరిగింది. దానికి సంబంధించి రసీదులు సబ్మిట్ చేయ లేదు. ఆడిట్ డిపార్ట్‌మెంట్‌వారు ఏదో కొన్ని స్ట్రిక్చర్స్ పాస్ చేశారన్నారు. ఆ వివరాలు ఇప్పుడు నా దగ్గరలేదు. ఈ ప్రశ్నకూ, దానికీ సంబంధం లేదు. ఏదయినా ఇంకో ప్రశ్న రూపంలో అడిగితే ఆ సమాచారం తెప్పించి చెబుతాను. రెగ్యులర్‌గా జరిగిన ప్రొసీజర్‌లో డిపార్ట్‌మెంట్స్ సంబంధిత అధికారులపై చర్యలు తీసుకుంటుంది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:– లాల్‌బహదూర్ స్టేడియం షాప్స్‌మీద రూ. 40 లక్షలకు పైగా బకాయి ఉన్నట్లు, అదికూడా వసూలు చేయనట్లు ఇదివరకూ సభలోకి వచ్చింది. దాని మీద ఇంప్రూవ్‌మెంట్ జరిగిందా? ఆ బకాయిలు వసూలుచేయడానికి చర్యలు తీసుకున్నారా? ఎంత వసూలు అయింది?

శ్రీ డి. ప్రసాదరావు:– ఇంతకుముందు సెషన్‌లో దీనిమీద ప్రశ్న వచ్చింది. దానికి సంబంధించి చాలా ప్రోగ్రెస్ కలెక్షన్‌లో జరుగుతోంది.

ప్రైవేటు బ్లడ్ బ్యాంకులలో అక్రమ పద్ధతులు

30–

*9069– శ్రీ ఎమ్. కోదండరెడ్డి (ముషీరాబాద్):– ఆర్థిక, వైద్య, ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింద విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) అనేక ప్రైవేటు బ్లడ్ బ్యాంక్‌లు రక్తాన్ని ఎక్కువ ధరకు అమ్ముతూ అక్రమ పద్ధతులకు పాల్పడుతున్నాయన్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అన్ని గ్రూపుల రక్తం సీసా (300 మి.లీ.)కు ప్రభుత్వం ఏదైనా ధరను నిర్ణయించినదా;

(ఇ) అటువంటి బ్లడ్ బ్యాంక్‌లపై ప్రభుత్వ నియంత్రణ ఏమైనా ఉన్నదా;

(ఈ) లేనిచో, అందుకు గల కారణాలేవి?

ఆర్థిక, వైద్య, ఆరోగ్య శాఖమంత్రి (శ్రీ కె. రోశయ్య):– (అ) (ఆ) ఎటువంటి గ్రూపు రక్తానికి కూడా ప్రభుత్వం గరిష్ఠ చిల్లర ధరను నిర్ణయించలేదు.

1987, ఔషధాల (ధర నియంత్రణ) ఉత్తరువు క్రింది నియంత్రణ అంశాలలో మానవ రక్తాన్ని చేర్చలేదు. అందువల్ల బ్లడ్ బ్యాంకులు రక్తాన్ని ఎక్కువ ధరకు అమ్మడం ద్వారా దురాచారాలకు పాల్పడుతున్నాయనే ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

(ఇ) అవసరండి.

(ఈ) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

శ్రీ ఎమ్. కోదండరెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవమంత్రిగారి సమాధానంలో ఎటువంటి గ్రూప్ రక్తానికి కూడా ధర నిర్ణయించలేదు. గరిష్ఠ ధరగానీ, చిల్లర ధరకానీ. ఎన్నో సందర్భాలలో వివిధ సంస్థలు రక్తాన్ని సేకరించడం జరుగుతుంది. దీనికి ప్రభుత్వం 1987 ఔషధాల ధర నియంత్రణ ఉత్తరువు ప్రకారంగా చేర్చలేదనేమాట గౌరవ మంత్రిగారు చెప్పారు. ఒకవేళ చేర్చకపోతే ఏ గ్రూప్‌కి ఏ ధర చెల్లించి రక్తం తీసుకోవాలనేది ప్రజలకు ఇబ్బందిగా ఉంటుంది, కాబట్టి ఈ ధరలు నిర్ణయించే ఆలోచన ఏదయినా ఉందా అని తమద్వారా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- గౌరవనీయులైన సభ్యులడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానంలో రక్తం విక్రయించడానికి ధర నిర్ణయించలేదని చెప్పాను. ఇదివరలో బ్లడ్‌బ్యాంక్‌లకు లైసెన్స్ ఇచ్చే అథారిటీ మన రాష్ట్రానికి ఉండేది. ఇటీవల కొన్ని సవరణలు చేసి కేంద్ర ప్రభుత్వం చూస్తే తప్ప, అప్రూవల్ ఉంటేతప్ప లైసెన్స్‌లు ఇవ్వడానికి వీలులేదని అన్నారు. బ్లడ్‌బ్యాంక్స్ రకరకాలుగా ఉన్నాయి. ప్రైవేటు ఉన్నాయి, అదీ కూడా సేవా సంస్థల ఆధ్వర్యంలో నడిచేవి ఉన్నాయి. కొన్ని వ్యక్తులు నడిపించే సంస్థలూ ఉన్నాయి. మిత్రులు కోదండరెడ్డిగారు చెప్పిన మాట ప్రకారం కొన్ని రకాలయిన బ్లడ్‌బ్యాంక్స్‌లో అవసరమయిన రక్తం కావాలని వెళితే మిగిలినచోట దొరకనప్పుడు వారు ఛార్జి చేస్తున్నారు అనే మాట నేనూ విన్నాను. అది కాదనిచెప్పలేదు. మనకు ప్రొవిజన్ లేదు. మనము ధర నిర్ణయించలేదు. అయినావారు చెప్పిన సలహాలు దృష్టిలో ఉంచుకొని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఇలాంటి దురాచారాన్ని అరికట్ట డానికి ఏమి చేయడానికి వీలుంటుందనే మాట వారికి కూడా వ్రాస్తాను.

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు:- నియంత్రణ ప్రకారం ధరలేదు అన్నారు. కొన్ని సందర్భా లలో రక్తం ఇచ్చేవారి దగ్గర కొంటున్నారు. ఎవరైతే డొనేట్‌చేస్తున్నారో వారికి డబ్బు చెల్లిస్తున్నారు. దానికి ఒక రేటు ఉన్న తరువాత, అమ్మడానికి రేటు నిర్ణయించక పోవడంలో హేతుబద్ధం ఏమయినా ఉందా? ఇప్పటికయినా ధర నిర్ణయించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా? ఎందుకంటే ఎబ్‌నార్మల్ ధరకి అమ్ముతున్నారనేది [illegible] మంత్రిగారు చెప్పారు. ఇదేకాకుండా ఎయిడ్స్ రోగులవద్దనుండి కూడా తీసుకుంటున్నారు. ఇది భయంకరమయిన వ్యాధి. ఈ రక్తాన్ని అమ్మకుండా, వారివద్దనుండి రక్తం కలెక్టు చేయకుండా ఉండేందుకు ఏమి చర్యలు తీసుకుంటారో చెబుతారా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:– మనము మామూలుగా రక్తం తీసుకునేప్పుడు కొంత పారితోషికం ఇస్తున్నామనే మాట వాస్తవము. రక్తం ఇచ్చినవారు వెంటనే వీక్ అవుతారని వారికి ఏదయినా కొంత ఇవ్వడం జరుగుతుంది. కానీ తిరిగి సేకరించిన రక్తాన్ని అమ్మే సందర్భంలో ధరను నిర్ణయించని మాట నిజము. అబ్‌నార్మల్‌గా అమ్ముతున్నారనేది ఉంటే ఉండవచ్చు. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా వారి పరిధిలో ఉంది కాబట్టి చూద్దాము. ఇంకో ముఖ్యమయినది చెప్పారు. ఈ ఎయిడ్స్ వ్యాధి రక్తం ద్వారా వ్యాప్తి చెందుతుందని తెలుసు. అందుకే ప్రజలకు పదే పదే జాగరూకత కలిగించే నిమిత్తం ప్రభుత్వం, సేవా సంస్థలు, ఐ.ఎమ్.ఏ. అన్ని సంస్థలూ ప్రచారం చేస్తున్నాయి. రక్తం ఎక్కించేప్పుడు చాలా జాగ్రత్తగా చూసి ఇది ఎయిడ్స్ హెచ్.ఐ.వి. లేదనే మాట నిర్ధారించుకున్న తరువాత ఇవ్వాలి, గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా వారు రాష్ట్రంలో ఉండే కొన్ని జోనల్ బ్లడ్ బ్యాంక్స్‌ని స్ట్రెంగ్తెన్ చేయడానికి కావలసిన ఒక స్కీమ్‌ని కూడా మంజూరు చేయడం జరిగింది. ఉన్నటువంటి బ్లడ్ బ్యాంక్స్‌ని ఆధునీకరణచేసి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చే సహాయంతో వాటిని ఇంకా స్ట్రెంగ్తెన్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు:– అధ్యక్షా, ఇష్టంవచ్చినచోట్ల ఈ బ్లడ్ బ్యాంక్స్‌లో పేదరికంతో రక్తాన్ని అమ్ముకుంటున్నారు. దీనిమీద తనిఖీ అనేది లేకపోతే ఇటువంటి రక్తం ఎక్కువ పోవడానికి అవకాశం ఉంది. కనీసం బ్లడ్‌బ్యాంక్స్‌కి లైసెన్సులు ఉండేచోట్ల ఈ తనిఖీకి అవకాశం కల్పిస్తారా? ఆ విధంగా అయినా ఈ ఎయిడ్స్ ఉండేవారు రక్తం అమ్మకుండా ఉంటారు.

శ్రీ కె. రోశయ్య:– దీనిమీద కొంత కంట్రోలు ఉన్నమాట నిజము. మనకు ఉన్న డ్రగ్ ఇన్స్‌పెక్టర్స్ బ్లడ్ బ్యాంక్స్‌వద్ద తనిఖీ చేసే అవకాశాలు కొంత ఉన్నాయి. దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకొని కొన్ని బ్లడ్‌బ్యాంక్స్‌కి ఇచ్చిన లైసెన్సులు సస్పెండ్ చేయడం జరిగింది. రద్దు చేయడం జరిగింది. 5 బ్లడ్‌బ్యాంక్స్‌కి ఇచ్చిన లైసెన్సులు క్యాన్సిల్ చేయడం జరిగింది. వీటిమీద అదనపు కంట్రోల్ పెట్టాలనే మాటతో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. దీని గురించి పరిశీలిస్తాను.

శ్రీ ఎమ్. రఘుమారెడ్డి (నల్గొండ):– అధ్యక్షా, దీనికి స్వచ్ఛమయిన వాతావరణ పరిస్థితులు అవసరము. రాష్ట్రంలో చిన్న చిన్న నర్సింగ్‌హోమ్స్ చాలా ఉండడంవల్ల వారి వద్ద సరయిన ఎక్విప్‌మెంట్ లేకుండా ఉండడంవల్ల ఇన్‌ఫెక్షన్‌కి అవకాశం ఉంది. దీనివల్ల
10 ఎక్కడెక్కడ ఇటువంటి రక్తం తీసుకుంటున్నారో అర్థం కావడం లేదు. మంత్రిగారు, బ్లడ్ తీసుకొనే దగ్గర దాని స్టోరేజ్ ఫెసిలిటీస్ కానీ, ఇన్‌ఫెక్షియస్‌కి దూరంగా ఉండే విధంగా చేసి, ఈ బ్లడ్ తీసే పరిస్థితులు ఏమైనా కల్పిస్తారా? తీసిన బ్లడ్‌ని సరైన పద్ధతిలో స్టోరేజ్ చేసి అమ్మేటప్పుడు సరైన రీతిలో అందరకు ఇచ్చే పరిస్థితి కల్పిస్తారా?

రెండవది, నాగేశ్వరరావుగారు చెప్పినట్లు ఎయిడ్స్ అనే దానిని గురించి తెలుసుకొంటాము అన్నారు. ఆ వసతులు జిల్లాలలో ప్రయివేటు నర్సింగ్ హోంలలో ఉండవు

కాబట్టి అటువంటి పరిస్థితులలో ఆ బ్లడ్ రోగికి ఎక్కించేప్పుడు తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు తీసుకోవడానికి కావలసిన పరికరాలు లేని పరిస్థితులలో వారిపై ఏమైనా ఆంక్షలు విధించే అవకాశం ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నదా? ఈ బ్లడ్ పరీక్షలలో వేరియేషన వాలా ఉంటోంది ఎక్కడైనా మోడ్రనైజేషన్ ద్వారా.... రోశయ్యగారి బ్లడ్‌కి మన బ్లడ్‌కి చాలా తేడా ఉంది. డిఫరెంట్ ల్యాబ్స్‌లో డిఫరెంటుగా రిపోర్టు వస్తోంది అయితే ఏదైనా మేజర్ ఆసుపత్రులలో గాంధీ, ఉస్మానియాలలో రిపోర్టులు కరెక్టు వస్తాయి అనే నమ్మకం పోతోంది కాబట్టి అలాంటిది కాకుండా సక్రమమైన పరిస్థితులు కల్పిస్తారా? చెప్పండి.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- బ్లడ్ బ్యాంకుకి ఉన్నటువంటి లైసెన్సింగ్ సిస్టమ్‌లో కొన్ని ప్రాథమిక సదుపాయాలు అవి ఉండాలి, దాంట్లో అవి ఉన్నాయా లేనా పిరియాడికల్‌గా చెక్ చేయడానికి డ్రగ్ ఇన్స్‌పెక్టర్స్ ఉన్నారు. ఇంకా ఎక్కువగా చెక్ చేయాలని చెపుతాను. ఈ ఎయిడ్స్ వ్యాధి బ్లడ్ ఇన్ఫ్యూజన్ వల్ల బాగా వ్యాపించెందుతున్నది కాబట్టి బ్లడ్ తీసుకొనే టప్పుడు ప్రజలు జాగ్రత్తగా ఉండాలి, తగు పరీక్షలు చేయింగుకోవాలని చెప్పడమే కాకుండా మనము జోనల్ బ్లడ్ బ్యాంకుని పటిష్టం చేస్తున్నాము, ప్రతి బ్లడ్ బ్యాంకులో ఈ ఇల్లీసిట్ టెస్టర్ పెట్టాలంటే సాధ్యంకాదు కానీ మామూలుగా తీసుకొనే సందర్భాలలో కొంచెం జాగ్రత్తవహించమని చెప్పడం జరుగుతుంది. డయాగ్నోస్టిక్ సెంటర్స్‌లో వేరియేషన్స్ వస్తున్నాయి అన్నారు. అది వారి వారికి ఉండే పరికరములు కానీయండి, అక్కడ వున్న టెక్నీషియన్స్ యొక్క నైపుణ్యం వల్ల ఈ వేరియేషన్స్ రావచ్చు. ఒకటి, ఎవరైనా డయాగ్నోస్టిక్స్ సెంటర్‌కి వెళ్ళినప్పుడు ఎక్కడ ప్రాపర్ రిజల్ట్స్ వస్తాయి అనే అవకాశం ఉందో అక్కడికి వెళుతూ ఉంటారు. దానిని కంట్రోల్ చేయడానికి ఇక్కడ నుంచి ఇక్కడకు తేడా లేదు, ఉస్మానియా, గాంధీకి సంబంధించినంత వరకు, ఉస్మానియాని అత్యంత అధునాతనమైన డయాగ్నోస్టిక్ సెంటర్‌గా చేయడానికి ప్రయత్నాలు ముమ్మరంగా సాగుతున్నాయి, 'జపాన్' వారి ఎయిడ్‌తో దానిని నెలకొల్పానుకొంటున్నాము, మొత్తం రాష్ట్రములో ఉస్మానియా ఆసుపత్రి అత్యంత అధునాతనంగా ఏర్పడుతుందని ఆలోచిస్తున్నాము.

శ్రీ జె. రత్నాకరరావు (బుగ్గారం):- అధ్యక్షా, నిమ్స్‌కి వచ్చే ప్రజలు ముఖ్యంగా విలేజస్ నుంచి వచ్చేవారు, ఏజంట్ల ద్వారా పోయి బ్లడ్ ఇచ్చే వ్యక్తిని తీసుకువస్తున్నారు, అలా తెచ్చే లోపే కొన్ని దొంగతనములు జరుగుతున్నాయి. ఈ విధంగా ఒక వ్యక్తి 10 వేల రూపాయలు ఆ ఆసుపత్రిలో పోగొట్టుకొన్నాడు; నేను వెళ్ళి విచారించినా సెక్యూరిటీ గార్డ్ పట్టించుకోలేదు, దయచేసి పల్లెటూర్లనుంచి వచ్చే వాళ్ళ ఎడల కొంత మంచిగా ప్రవర్తించేట్లు చూడాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. 'నిమ్స్'లో బ్లడ్ బ్యాంకు లేదని చెపుతున్నారు కాబట్టి వారిని పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- వారు చెప్పిన దాంట్లో రెండు భాగాలు ఉన్నాయి ఒకటి దొంగ తనము, అవి ఎక్కడపడితే అక్కడ జరుగుతున్నాయి, బ్లడ్ ఇచ్చే విషయములో నిమ్స్‌లో

ఎవరైనా రోగికి బ్లడ్ ఇవ్వాలన్నప్పుడు బ్లడ్ స్టాక్ బిల్డప్ చేసుకొనే నిమిత్తం దానికి తోడుగా మీరు కూడా కొంత సహాయం చేసి బ్లడ్ ఇవ్వండి అని చెపితే తప్పా, 'ఐ' డొనేషన్ విస్తృతమైన ప్రచారం చేస్తున్నాము, మనం చనిపోయినా మన కళ్ళు వేరే వారికి ఉపయోగపడతాయి అని చెప్పినా ఎంత మంది ముందుకు వస్తున్నారు, అలాగే బ్లడ్ ఇస్తున్నాము, మీ బంధువుల చేత అయినా ఇప్పించండి స్టాక్ బిల్డప్ చేయడానికి కొంత సహాయం చేయాలని అడుగుతున్నాము అందులో తప్పేమీ లేదు.

శ్రీ పి. కనక సుందరరావు (తాడేపల్లిగూడెం):– రిక్షా కార్మికులు, లేనివారు, ప్రయివేటు బ్యాంకులకు వెళ్ళి రక్తము అమ్ముకోవడం జరుగుతోంది, వారు తీసుకోవడం జరుగుతోంది. ఎయిడ్స్ వంటి వ్యాధులను కనిపెట్టడానికి పరీక్షల నిమిత్తం వారికి 400 రూపాయలు ఖర్చు అవుతోంది (బ్లడ్ బ్యాంక్ వారికి) కాబట్టి ప్రభుత్వం వారు టెస్ట్ చేయకుండా బ్లడ్ తీసుకొనే ప్రయివేటు బ్యాంకుల వారిపై చర్యలు తీసుకోవడానికి ప్రయత్నాలు ఏమైనా చేస్తున్నారా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:– సూచన పనవడానికి బాగానే ఉంది. ఆ పరీక్షలకు చాలా ఖరీదు ఎక్కువ. రెండవది ప్రతిచోట అలాంటి సెంటర్లు ఏర్పాటుచేయడం సాధ్యం కాదు, ప్రయివేటు బ్యాంకులు వీటిలో ఈ ప్రిలిమినరీ పరీక్షలు కూడా ప్రవేశపెట్టడం మొత్తం డిస్కార్డ్ చేయడానికి వీలులేదు గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాతో సంప్రదించుతాము.

మున్సిఫ్ మెజిస్ట్రేట్ కోర్టులు

31–

*8325– సర్వశ్రీ ఎ. నరేంద్ర (హిమాయత్‌నగర్), బద్దం బాల్‌రెడ్డి (కార్వాన్), సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు (మెట్‌పల్లి):– ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) 1992–93 సంవత్సరంలో రాష్ట్రంలో 60 మున్సిఫ్ మెజిస్ట్రేటు కోర్టులను నెలకొల్పాలనే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉన్నదా;

(ఆ) అయినచో, ఏ ఏ ప్రాంతాలలో వాటిని నెలకొల్పే అవకాశమున్నది?

హోం శాఖమంత్రి (శ్రీ ఎ. ధర్మారావు):– (అ) (ఆ) సంఘం సిఫార్సు చేసినట్లుగా, రాష్ట్రంలోని వివిధ ప్రదేశాల్లో 32 మున్సిఫ్ మేజిస్ట్రేటు కోర్టులను ఏర్పాటు చేసే ప్రతిపాదనలు ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నాయి.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర:– అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలో మునిసిఫ్ మెజిస్ట్రేట్ కోర్టులు ఏ ఏ ప్రాంతాలలో ఎన్ని ఉన్నాయి? అసలు ఈ ప్రపోజల్ పరిశీలనలో ఉందన్నారు, నిజంగా పరిశీలనలో ఉందా? లేక మాకు సమాధానం చెప్పడానికి ఉందా? మాకు స్పష్టంగా చెప్పాలి.

శ్రీ ఎ· ధర్మారావు:– అధ్యక్షా, 1991వ సంవత్సరం అప్పటి న్యాయ శాఖ ముఖ్య కార్యదర్శి శ్రీ పి·వి· రంగయ్య నాయుడి అధ్యక్షతన ఒక కమిటీని ఏర్పాటుచేశారు· ఆ కమిటీ వారు వివిధ రకాలైన కోర్టులు ఎక్కడెక్కడ నెలకొల్పాలో సిఫారసు చేశారు, దాని లిస్టు ప్రకారంగా 55 కోర్టులు సిఫారసు చేశారు, దాని వివరాలు నా దగ్గర ఉన్నాయి సభ్యులకు కావాలంటే సర్క్యులేట్ చేస్తాను·

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి:– శ్రీ రంగయ్య నాయుడు ఛైర్మన్ షిప్‌లో మున్సిఫ్ కోర్టులు 50 పరిశీలనలో ఉన్నాయి అన్నారు, ఏ ఏ ప్రాంతాలలో ఏర్పాటు చేస్తారు? ఎప్పటివరకు ఏర్పాటుచేస్తారు? ప్రజలకు ఎప్పటివరకు సద్వినియోగం చేసుకోడానికి అవకాశం కల్పిస్తారు?

శ్రీ ఎ· ధర్మారావు:– ఈ ప్రతిపాదనలో ప్రభుత్వం, హైకోర్టు వారు ఆమోదించారు, వీటిని నెలకొల్పే విషయంలో ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉంది. కానీ కొన్ని హైకోర్టు కరస్పాండెన్స్‌లో ఇంకా సెటిల్ కావాల్సి ఉంది, ఒక్కొక్క కోర్టుకి 13 మంది మినిస్టీరియల్ స్టాఫ్ కాకుండా అదనం స్టాఫ్ అప్పాయింట్ చేయవలసి వుంది, ఆ కాస్ట్ తగ్గించుకోమని హైకోర్టు వారికి వ్రాయడం జరిగింది· ఆ విషయంలో ఇంకా కరస్పాండెన్స్ జరుగుతోంది అవి పూర్తి అయిన తరువాత ఒక అగ్రిమెంటుకి వచ్చిన తరువాత ఈ కోర్టులు నెలకొల్పడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను·

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి:– ఈ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వంలో ఏర్పాటు ఔతాయా అని అడుగుతున్నాను·

శ్రీ ఎ· ధర్మారావు:– తప్పనిసరిగా కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వంలోనే జరుగుతుంది·

శ్రీ డి· చినమల్లయ్య (ఇందుర్తి):– అధ్యక్షా, 1987–88 లో ఆనాటి న్యాయ శాఖ మంత్రి ఇందుర్తి నియోజకవర్గంలోని హుస్నాబాద్‌కి వచ్చి అక్కడ మునిసిఫ్ కోర్టు మంజూరుచేస్తామని వాగ్దానం చేశారు· అది ఫైనాన్స్‌లో పెండింగులో వుందని తెలుస్తోంది· 9·00 హుస్నాబాద్‌లో మున్సిఫ్ కోర్టు అక్కడి పరిస్థితుల దృష్ట్యా పెట్టాలని నిర్ణయించుకొందా? ఉ· మంథనిలో సబ్‌కోర్టు మంజూరు అయి పెండింగులో ఉంది· మరి 32 కోర్టుల లిస్టులో దీనికి కూడా మంజూరు యివ్వడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయించుకుందా?

శ్రీ ఎ· ధర్మారావు:– కమిటీ సిఫారసు చేసిన కోర్టుల లిస్టు ప్రకారం ఎస్టాబ్లిష్ చేయడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయించడం జరిగింది· వాస్తవంలో ఫేస్‌ల వారీగా చేస్తాము·

శ్రీ డి· చినమల్లయ్య:– అధ్యక్షా, హుస్నాబాద్‌లో మున్సిఫ్ కోర్టు లా మినిస్టరు వాగ్దానం చేశారు· మరి ఈ సందర్భంగా మంజూరు యిస్తారా?

శ్రీ ఎ· ధర్మారావు:– కమిటీ వారు వాగ్దానాలను అప్పటి పరిస్థితులు దృష్టిలో పెట్టుకుని సిఫారసులు చేశారు· కమిటీ సిఫారసులను హైకోర్టు, ప్రభుత్వం ఉభయం

అంగీకరించింది. దాని ప్రకారం లేనివి ఏమైనా వుంటే పరిశీలిస్తాము. మంథనికి సంబంధించిన సబ్‌కోర్టు రెకమెండ్ చేయలేదు. పరిశీలిస్తాము. రంగయ్యనాయుడు చేసిన రెకమెండేషన్స్‌లో లేదు అయినా పరిశీలిస్తాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:– మంథని రెకమెండ్ అయింది.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:– మంథని గూర్చి అడిగారు. స్పెసిఫిక్‌గా జవాబు చెప్పారు. మీరు సప్లిమెంటరీ అడిగారు దీనిలో బేసికల్లీ ఇది అన్‌స్టార్డ్ క్వశ్చన్ అవుతుంది. దీనిని మీరు స్టార్డ్ చేస్తున్నారు. దీనివల్ల చాలా ముఖ్యమైన ప్రశ్నలు అన్ స్టార్డ్‌గా అయి వారు జవాబు యిస్తున్నారు. దాదాపు 60 మునిసిఫ్ కోర్టులు యిచ్చాం....

మిస్టర్ స్పీకర్:– నాట్ నెస్సెసరీ.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:– రెకమెండ్ కాకుండా ఫైనాన్స్ బడ్జెటులో మీరు ఎన్నిటిని శాంక్షను చేయించబోతున్నారో మాకు చెప్పండి. కమిటీ రెకమెండేషను కాదు. అది బడ్జెటులో శాంక్షను చేయబోయే కోర్టుల లిస్టు మాకు ఇప్పించండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:– అన్ స్టార్డ్ కనుక దానిని గూర్చి రిప్లై మేము పంపుతాము.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:– హైకోర్టు కరెస్పాండెన్స్ ఒక దశకు వచ్చినా అగ్రిమెంట్ అరైవ్ అయిన తరువాత నంబరాఫ్ కోర్టులు ఫేజ్‌ల వారీగా ఏది ముందో ఏది వెనుకో నిర్ణయించుకుని అన్నిటిని ఎస్టాబ్లిష్ చేయడం జరుగుతుంది. హైకోర్టులో అన్ని బడ్జెట్ సెటిల్‌మెంట్ కాకుండా ,చెప్పలేము. ప్రభుత్వం మాత్రం చిత్తశుద్ధిలో ఎస్టాబ్లిష్ చేయడానికి వుంది. సి.ఎం.గారు సెంటర్‌లో లా మినిస్టర్‌గా వున్నప్పుడు జ్యుడిషియల్ ప్లాన్ సెక్టర్‌లో చేర్పించారు. అందువల్ల సెంటర్ నుంచి ఈ సంవత్సరం 2.09 కోట్ల రూపాయలు మనకు గ్రాంటు కూడా వచ్చింది. దాని మ్యాచింగ్ గ్రాంటు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యిచ్చి ఎస్టాబ్లిష్ చేయవలసి వుంది. కానీ స్టాఫింగ్ పాటర్న్ బొత్తిగా అన్‌యీల్డ్‌గా వున్నందువల్ల, హెవీ ఎక్స్‌పెండిచర్ వుండడంతో దానిని స్టాఫింగ్ తగ్గించుకోవడం కోసం, హైకోర్టు క్రిందే ఇవి సెటిల్ అవడంతోనే కోర్టులు ఎస్టాబ్లిష్ కావడం జరుగుతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:– ఇట్ యీజ్ రియల్లీ యాన్ అన్‌స్టార్డ్ క్వశ్చన్.

డాక్టర్ ఆర్. రవీంద్రనాథ్‌రెడ్డి (అలంపూర్):– ఇక్కడ డిఫరెంట్ వర్క్‌లోడ్, పెండింగు కేసులు చాలా సంవత్సరాల నుంచి వున్నాయి. ఆ బరువు ఎక్కువ అవడంతో కమిటీ ద్వారా నిర్ణయం చేశారు. 58 మున్సిఫ్ కోర్టులు ఏర్పాటుచేయాలని అన్నారు. కానీ మీరు అన్ని కుదించి 32 చేస్తాం అంటున్నారు. మిగతా వాటిని కూడా కేసులను బట్టి, సంఖ్యను బట్టి ఏర్పాటుచేయడానికి పూనుకుంటారా? మంథని గూర్చి చేస్తాం అన్నారు.

నారాయణపేట సబ్‌కోర్టు పెడతామని శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి, లామినిస్టరుగా వున్నప్పుడు వాగ్దానం చేశారు. పబ్లిక్ మీటింగులో వారు హామీ ఇచ్చారు. మరి దానిని చేస్తారా?

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:– 32 కోర్టులు అని వారంటున్నారు, దానిని ఆధారంగా చేసుకుని చెపుతున్నాను. కమిటీ రిపోర్టులో వేరియస్ టైప్స్ ఆఫ కోర్టులు 57 ఎస్టాబ్లిష్ చేయడానికి ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. కమిటీ రిపోర్టు దరిమిలా శాసనసభ్యులు, ప్రజలు, అడ్వకేట్స్ యింకా కోర్టులు కావాలంటూ రిప్రజెంట్ చేశారు. అవి 40 కోర్టులు దాకా వున్నాయి. వివిధరకాల అంటే ట్రిబ్యునల్ కోర్టులు, సబ్‌కోర్టులు, జిల్లా కోర్టులు 57 కాకుండా, ఈ 40 వున్నాయి. గతంలో ప్రభుత్వం యిచ్చిన హామీని తప్పకుండా నెరవేరుస్తుందని చెపుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:– నాకు ప్రశ్న కావాలి. డిటేల్డ్ స్పీచ్‌కాదు.

శ్రీ ఎం. నర్సింహులు (ఆలేరు):– ఆలేరు నియోజకవర్గంలో ఫిజబుల్ రిపోర్టు వచ్చింది. దాని గూర్చి మంత్రిగారి దృష్టికి తెచ్చాము. మరి యిప్పుడు మంత్రిగారి వద్ద వున్న లిస్టులో ఆలేరు వుందా లేదా? చాలా రోజులనుండి ఆలేరులో పెట్టాలన్నది ప్రజల డిమాండ్. ఫిజబుల్ రిపోర్టు కూడా ప్రభుత్వానికి వచ్చింది. మరి దానిని చేస్తున్నారా లేదా? మంథని విషయం మీకు ఏలాగో, ఆలేరు విషయం మాకు అలాగే వుంది. మరి ఆ విషయం చెప్పండి.

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి (ఎచ్చెర్ల):– మహిళా కోర్టులు ఏర్పాటుచేసే విషయం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వుందా? కమిటీ 57 కోర్టులకు సిఫారసు చేసిందని మంత్రిగారు చెప్పారు. దానిలో బహుశా 32 కోర్టులను పెట్టడానికి ప్రభుత్వం ప్రతిపాదనలో వున్నట్లు కూడా మంత్రిగారు చెప్పారు. వారి రిప్లైలో 57 కోర్టులు అంటున్నారు. అంటే కమిటీ సిఫారసు చేసినవా, లేక 32 ప్రతిపాదనలా? అయితే దీనిలో శ్రీకాకుళం జిల్లా పొందూరులో కోర్టు పెట్టడానికి పరిశీలనలో వుందా లేదా తెలియచేయండి.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:– నర్సింహులుగారన్న ఆలేరు కమిటీవారు రెకమెండ్ చేసిన వాటిలో లేదు. రిప్రజెంటేషనులో వుంది. వాటిని కూడా పరిశీలిస్తాము. ప్రతిభా భారతిగారన్న మహిళా కోర్టుల విషయం, ఒకటి కాదు 6 కోర్టులు పెట్టాలన్న ప్రతిపాదన పరిశీలనలో వుంది. 57 కోర్టులతోబాటు అది కూడా సెటిల్ చేస్తాము. పొందూరు కోర్టు విషయం కమిటీ సిఫారసులో లేదు. కానీ ఆ విషయం కూడా పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ కె. సుబ్బారెడ్డి (కోయిలకుంట్ల):– అధ్యక్షా, మునిసిఫ్ మెజిస్ట్రేట్సు కోర్టులలో దాదాపు 80, 90 కోర్టులకు 2 సంవత్సరాలనుంచి ఆఫీసర్లు పోస్టులు ఖాళీగా వున్నాయి. కోర్టులు ఫంక్షన్ చేయడంలేదు. జస్టిస్ డిలే అవుతుంది. ఒక కోర్టునుంచి

ఇంకో కోర్టుకు అందరి ట్రైల్సుకు వెళ్ళుతూ వుంటే మర్డర్సు జరుగుతున్నాయి. ఎటాక్స్ జరుగుతున్నాయి. కాబట్టి ఎప్పటిలోగా భర్తీచేస్తారు?

Mr. Speaker:- This is abou.. ...ablishment of new Courts.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:- అధ్యక్షా, కొత్త మున్సిఫ్ మెజిస్ట్రేట్సును ఇటీవలనే సెలక్టు చేయడం జరిగింది. యాంటిసిడెంట్సు ఎగ్జామినేషన్‌లో ఉన్నాయి. కొద్ది రోజులోనే పోస్టులు భర్తీచేయడం జరుగుతుంది.

చిన్న పిల్లల అపహరణ

32-

*3191- సర్వశ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు (కుప్పం), సి. నర్సిరెడ్డి (మక్తల్), హోంశాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) నగరంలో చిన్న పిల్లల అపహరణ పెరిగిపోతున్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో 1990 జనవరి నుంచి నేటివరకు అపహరింపబడిన పిల్లల సంఖ్య ఎంత;

(ఇ) ఎంతమంది నేరస్థులపై చర్యతీసుకున్నారు; ఎంతమంది పిల్లలను విడిపించ గలిగారు?

హోంశాఖ మంత్రి (శ్రీ ఆలపాటి ధర్మారావు):- (అ) లేదండి.

(ఆ) 1990, జనవరి నుండి 1990, డిసెంబరు వరకు నగరంలో 6 గురు పిల్లలను అపహరించడం జరిగింది.

(ఇ) 5 గురు నేరస్థులపై చర్యతీసుకోవడమయింది. అపహరించబడిన 6 గురు పిల్లల్లో 5 గురు పిల్లలను కనుగొనడమయింది.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, మంత్రిగారిని ప్రశ్నలో 'ఇప్పటి వరకు' అని అడిగానండి.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:- అధ్యక్షా, ఆ ప్రశ్న రాసింది ఇప్పటివరకు అన్నారండి, ఆ ప్రశ్న రాసింది 1990 డిసెంబరులో అండి.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, 1990 డిసెంబరులో క్వశ్చన్ అడిగాను. 1994లో మీరు పోస్టుచేసినారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- బి గ్రూపు సి గ్రూపు వచ్చినప్పుడు ఇటువంటి క్వశ్చన్ ఏమీ లేదు. ఇప్పుడు వచ్చినందున క్వశ్చన్ పోస్టు చేయడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, ఇప్పుడైనా ఫ్యూచర్‌లో గైడెన్సు పెట్టు కొని అప్ టు డేట్ చేయండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- బి.ఎ.సి.లో వచ్చిన ప్రకారం కంప్లీట్ అవుతున్నాయి.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ అపహరించబడిన 6 గురు పిల్లల్లో 5 గురు పిల్లలను కనుగొనడమయిందని. ఏ పర్సన్ గురించి వీళ్లను అపహరిస్తున్నారు. వివరంగా చెబుతారా? అంతే కాకుండా శ్రీ వెంకట స్వామిగారి మనుమడును అపహరించినారు. పేపర్లో చూస్తున్నాము సి.బి.ఐ. వాళ్లు చూస్తున్నారని. ఇంతవరకు ఆయనకి కనుగొన్న పాపన పోలేదు. ఈ 5 గురిలో ఆయన కూడా ఉన్నాడా లేకుంటే ఎక్కడ ఉన్నాడు. మీరు ఏమైనా ఐడెంటిఫై చేశారా? లేకుంటే వారు చంపివేశారా? వివరాలు చెప్పమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:- అధ్యక్షా, శ్రీ వెంకటస్వామిగారి మనమడు మాత్రం ఇంత వరకు ట్రేస్ కాలేదు. ఆ ఒక్కటి తప్ప ఆ సంవత్సరం మిగతా 5 గురు పిల్లలు దొరికారు. Two children namely Vijay Singh aged 10 years and Rajeswari aged eight years were kidnapped by one Sri Gopaldas వాళ్లు ట్రేస్ అయినారు. కేసులు పెట్టడం జరిగింది. A new-born baby was kidnapped by an unknown lady from E.S.I. Hospital, Erragadda, on a plea that the baby should be given Polio Vaccine. The baby was recovered - and another minor girl Miraaz Sultana, aged about nine years was kidnapped by Mr. Mohd. Usman and his wife (Zaheeruddin) on 20.2.1990. She was also recovered. Another Minor girl by name Babee Sabeena, aged eight years was kidnapped by Mr. Md. Jahangeer and Mr. Soukat Hussain on 23.2.1990 - and the accused was arrested and charge-sheeted and the baby was recovered.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, ఇది ఒక రాకెట్టు. బ్లాక్ మెయిల్ జరుగుతున్నది. డబ్బుల కోసం కిడ్నాప్ చేసి డబ్బులు ఇస్తే వదలిపెడుతున్నారు. కొంత మంది పిల్లలను వేరే దేశాలకు పంపిస్తున్నారు. ముఠాల ప్రకారం దేని కోసం వీళ్లను కిడ్నాప్ చేశారు. వీరిపైన ఏమైనా యాక్షన్ తీసుకొన్నారా? ఇటీవల సిటీలో కూడా జరుగు తున్నాయి. దీనిపైన యాక్షన్ తీసుకొంటారా? అంతే కాకుండా ఇప్పటికి కూడా వికాస్‌ను

కనుగొనలేదు అన్నారు. ఏమైనా దీనిని ఐడెంటిఫై చేయలేకపోయినారు. ఎవరు ఇన్వెస్టిగేషన్ చేస్తున్నారు. ఎప్పటిలోపల కనుగొంటారు.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:- అధ్యక్షా, ఫలానా లోపల అని చెప్పలేను. ఏమైనా ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాము. కనుగొనాలనే ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వం కూడా సదుద్దేశంతో ఉన్నది. ఫలానా టైము అని చెప్పడం సాధ్యంకాదు. ఏ పర్పస్ కోసం అంటే పిల్లలను విక్రయించి సంపాదించాలనే ఉద్దేశ్యంతో కొందరు పిల్లలను పెంచుకోవాలనే ఉద్దేశంతో కొందరు కొన్ని కేసులు ఉన్నాయి. బిక్షాటనకు ఉపయోగించుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతోనే ఇటువంటి నేరాలు చేయడం జరిగింది. కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకొంటున్నాము.

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, గత సంవత్సరం ముఖ్యమంత్రిగారికి, హోం మంత్రిగారికి రిప్రజంటేషన్ ఇచ్చినాను నిలోఫర్ ఆసుపత్రిలో పుట్టినటువంటి పసికందుని ఎత్తుకుపోయిన విషయంలో ఎవరు కిడ్నాప్ చేసినారో ఇంతవరకు తెలియలేదు. ఆ విషయాన్ని అసెంబ్లీ దృష్టికి కూడా తెచ్చినాను. నాంపల్లి పోలీసు స్టేషనులో కేసు రిజిస్టరు అయినది. పసికందుని ఎత్తుకుపోయిన వారు పోలీసులతో కుమ్మక్కు అయినారు. తల్లి తండ్రులు చాలా బాధపడుతున్నారు. ఏమైనా చర్యతీసుకొన్నారా?

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:- అధ్యక్షా, ఆ సమాచారం నాదగ్గర లేదు. తప్పకుండా చర్య తీసుకొంటాము. శ్రీ వికాస్ కేసును సి.బి.ఐ. వాళ్ళు ఇన్వెస్టిగేషన్ చేస్తున్నారు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, క్వశ్చనులో టి చూడండి 1990 జనవరి నుండి ఇప్పటివరకు అపహరింపబడిన పిల్లలు అని ఉన్నది. వీరికి ఆన్సర్ 18.2.94లో వచ్చింది. ఆన్సర్ 1990 జనవరి నుంచి 1990 డిసెంబరువరకు ఇచ్చినారు. It is only a side-tracking. It is the property of the House. మీరు రూలింగు ఇవ్వాలి. Otherwise, it will unnecessarily create problems. ఇటువంటివి అప్ టు డేట్ చేసి ఇవ్వాలి. 1990 జనవరి నుంచి 1990 డిసెంబరు వరకు అని కరక్టు చేయాలి. ప్రశ్న ఒకటి అయితే ఆన్సర్ ఒకటి అయిన పరిస్థితి. I am telling that it will create unnecessary problems. మీరు రూలింగ్ ఇవ్వాలి.

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి):- అధ్యక్షా, ఎప్పుడైనా we must up-to-date the answers. ఆన్సర్ అప్ టు డేట్ చేసి ఇవ్వాలి.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:- అధ్యక్షా, ఆ ఇన్ఫర్మేషన్ నా దగ్గర ఉన్నది.

Sri P. Nageswara Rao:- I appreciate the Hon'ble Chief Minister for his answer Sir.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:- అధ్యక్షా, 1990-91లో అపహరించిన కేసుల 13 దాంట్లో 9 మంది కేసులు టేస్ అయినాయి. 1992లో 14 కేసులు అందులో 12 కేసులు టేస్ అయినాయి. 1993లో 6 కేసులు అందులో 4 కేసులు టేస్ అయినాయి.

Sri P. Nageswara Rao:- Sir, the Hon'ble Chief Minister has gone on record Sir. We appreciate him.

ఎ.సి.బి. దాడులు

33-

*8764- శ్రీ ఎం. ఓంకార్ (నర్సంపేట).- ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) 1993 సంవత్సరంలో ఎ.సి.బి. అనే కమార్లు దాడులు జరిపి ప్రభుత్వ ఉద్యోగులపై వలలు పన్నిన విషయం వాస్తవమేనా; అయినచో, వాటి సంఖ్య ఎంత; వాటి ఫలితము లేవి;

(ఆ) ఆదాయానికి మించిన ఆస్తులు కలిగి వున్నందుకు సదరు కాలంలో అధికారులపై పెట్టిన కేసుల సంఖ్య ఎంత; అందుకు సంబంధించిన వివరములేవి;

(ఇ) ఈ దాడుల వలలో ఎవరైనా అఖిల భారత సర్వీసు అధికారులు కూడా చిక్కుకున్నారా; అయినచో వారి వివరములేవి; విచారణ ఏ దశలో వున్నది?

ముఖ్యమంత్రి తరఫున ఆర్థిక శాఖామంత్రి (శ్రీ కె. రోశయ్య):- అధ్యక్షా, తమకు సరఫరాచేసిన సమాధానంలో 24.1.1994 వరకు యిచ్చాను; కాని, నా దగ్గర జనవరి చివరివరకు సమాచారం వుంది. చదివి వినిపిస్తాను.

(అ) అవునండీ, అవినీతి నిరోధక శాఖవారు 1993 సంవత్సరంలో ఆరోపణలు చేయబడిన 155 మంది ప్రభుత్వ అధికారులపైన ఒక ప్రయివేటు వ్యక్తిపైన మొత్తం 120 పన్నుగడలు పన్నారు. ఈ 89 కేసులకు గాను 117 మంది అధికార్లకు, ఒక ప్రయివేటు వ్యక్తి ప్రమేయం ఉన్న 70 కేసులలో దర్యాప్తు పూర్తి అయింది. 38 అధికార్లకు ప్రమేయం ఉన్న మిగిలిన 31 కేసులు దర్యాప్తులో వున్నాయి.

(ఆ) అవినీతి నిరోధక శాఖ 1993 సంవత్సరంలో ఆదాయానికి మించి అస్తులు కలిగి వున్న 28 మంది ప్రభుత్వ ఉద్యోగులపై 28 కేసులను నమోదుచేసింది. మొత్తం 28 కేసులు దర్యాప్తులో వున్నాయి.

(ఇ) లేదండి.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్.- అధ్యక్షా, (అ) కు సమాధానం ఇస్తూ ఎన్ని కేసులలో ఎంత మంది ఆఫీసర్స్ ఇన్‌వాల్వ్ అయినారో చెప్పారు. ఎన్ని కేసులు విచారణలో ఉన్నాయో కూడా చెప్పారు. ఎ.సి.బి. దాడులలో పట్టుబడిన కేసులలో సంవత్సరాల తరబడి విచారణలో జాప్యం జరుగుతూ న్యాయం అనేది జరగకుండా పోతున్న విషయం ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చిందా? ఆ దృష్టిలో చూస్తే విచారణలో ఉన్నటువంటి కేసులను మీరు ఎప్పటిలోగా పూర్తి చేస్తారు? దర్యాప్తులో ఉన్నటువంటి కేసులలో ఎప్పటిలోగా దర్యాప్తు పూర్తి చేస్తారు? రెండవది - ఎ.సి.బి.లో కరప్టు ఆఫీసర్స్, స్టాఫ్ ఉండటంవల్ల ఎవరైనా కంప్లయింట్స్ చేస్తే ఎ.సి.బి. వారు ఆ నేరస్థుడికి ముందుగా తెలిపి ఆ నేరస్థుడు పట్టుబడకుండా చేస్తున్న విషయం మీ దృష్టికి వచ్చిందా? వస్తే దానిని అరికట్టడానికి తీసుకున్నటువంటి చర్యలేమిటి? మూడవది - ఇదివరకు ఎ.సి.బి. కేసులలో డిపార్టుమెంటువారే ఫిర్యాదుదారుకు డబ్బులు ఇచ్చి నేరస్థులను పట్టుకొనడంలో తోడ్పడుతూ ఉండేవారు. దానివల్ల చాలా మంది నేరస్థులను పట్టుకొనడానికి అవకాశం చిక్కేది. ఇటీవల సుప్రీం కోర్టు తీర్పు ప్రకారం డబ్బు కన్‌సర్న్‌డ్ పర్సన్ ఎవరైతే కంప్లయింట్ చేస్తున్నారో ఆయనే స్వంతంగా ఇవ్వాలి కాని డిపార్టుమెంటు వారు ఇవ్వకూడదని ఉండడంవల్ల ఆ కన్‌సర్న్‌డ్ పర్సన్ ఆ డబ్బు ఇవ్వలేడు, వేయలేడు కనుక ఎ.సి.బి. పర్పసే నిర్వీర్యం అయిపోతున్న విషయం ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చిందా? అందుచేత డిపార్టుమెంటు వైపునుంచి డబ్బు ఇచ్చే విధంగా తత్సంబంధమైన సుప్రీం కోర్టు తీర్పును కాని యాక్టును కాని సవరించి ప్రభుత్వం ఆ అధికారాన్ని చేబడుతుందా?

శ్రీ కె. రోశయ్య.- అధ్యక్షా, జాప్యం అవుతున్నదనే మాట శ్రీ ఓంకార్‌గారు చెప్పారు. సహజంగా ప్రభుత్వ నిబంధనల ప్రకారంగా మూడు మాసాలలోపల ట్రాప్ కేసుల ఇన్వెస్టిగేషను పూర్తిచేయాలని, డిస్‌ప్రపోర్షనేట్ ఎసెట్సు ఉన్నటువంటి చోట్ల 9 మాసాల లోపల ఇన్వెస్టిగేషన్ పూర్తిచేయాలి. కాని ఎక్కడైనా ఆ పీరియడు లోపల పూర్తిచేయాలని సందర్భాలు ఉన్నప్పుడు గవర్నమెంటుకు ఎ.సి.బి. డిపార్టుమెంటునుంచి కొంచెము ఆలస్యం జరుగుతుందనే మాట వ్రాస్తారు. కొన్ని సందర్భాలలో నాకు చాలా స్పష్టంగా గుర్తు ఉంది. ఇలాగ జాప్యం మరీ ఎక్కువగా జరుగుతున్నటువంటి సందర్భాలు ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చినప్పుడు దీనికి ఒక టైం లిమిట్ ఉండాలి, ఇలాగ డిలే చేయడం మంచిది కాదు అనే మాట సూచించడం జరుగుతుంది. ఇదివరకు ఈ ట్రాప్ కేసులలో డిపార్టుమెంటు డబ్బు ఇచ్చేది. సుప్రీం కోర్టు తీర్పు తరువాత ఎవరైతే ఫిర్యాదీ ఉన్నారో ఆయనే డబ్బు కట్టాలనే మాట వాస్తవం. ఇప్పుడున్నటువంటి నిబంధనల ప్రకారంగా ఫిర్యాదుదారు ఎవరైతే ఉంటారో ఆయనే ఈ డబ్బు ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంటుంది. మీరు చెప్పినట్లుగా అంత డబ్బు ఇవ్వలేని సందర్భాలు ఏమైనా ఉంటే ఫర్దర్‌గా సుప్రీం కోర్టు జడ్జిమెంటును కూడా దృష్టిలో ఉంచుకొని దీనినుంచి ఎలాగ బైట పడాలి, ఏమి చేయాలనేది ఆలోచించాలనే మాట మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్:- అధ్యక్షా, నా మూడు ఉపప్రశ్నలలో ఒక ఉప ప్రశ్నకు మాత్రమే సమాధానం ఇచ్చారు. మిగిలిన రెండు ఉపప్రశ్నలకు సమాధానం రాలేదు.

ఫిర్యాదుదారు డబ్బు చెల్లించడం అనేది సాధ్యంకాక అనేకమంది కరప్టు ఆఫీసర్సు మీద కంప్లయింట్ వేయాలని అనుకొని వేయలేకుండా పోతున్నారు. అటువంటప్పుడు డబ్బు డిపార్టుమెంటువారే ఇచ్చేటటువంటి కార్యక్రమాన్ని తిరిగి పునరుద్ధరించకపోతే సుప్రీం కోర్టు తీర్పును అయినా సవరించేట్లు అయినా మీరు అప్పీలు చేయాలి. లేకపోతే చట్టంలో మార్పులు అయినా తీసుకొని తెమ్చుకోవాలి అది చేయకపోతే ఎ.సి.బి. యొక్క పర్పసే దెబ్బ తింటుంది, నిర్వీర్యం అయిపోతుందనే విషయం మీ దృష్టికి రావేరా? అటువంటప్పుడు ఫిర్యాదుదారు కాకుండా డిపార్టుమెంటు డబ్బు ఇచ్చే విషయంలో ఏమి ఎర్పాటు చేసుకుంటారు? రెండవది - ఎ.సి.బి. లో కరప్టు ఆఫీసర్సు, స్టాఫ్ తగినంత సంఖ్యలో ఉంటుండవల్ల నేరస్థులకు ఫిర్యాదుదారు చెప్పిన మరుక్షణంలో సమాచారం అందుతున్నది ఆ నేరస్థుడు ఎవరైతే ఉన్నాడో అతను హాయిగా తప్పుకొని పోతున్నాడు. ఇది చాలా ఎద్దుబాటైన జరుగు తున్నది. దీనిని అరికట్టడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకుంటారు?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- ఫిర్యాదుదారు అంత డబ్బు ఇవ్వవలసి వస్తే ఇబ్బంది అవు తున్నది, దానివల్ల నేరస్థులను పట్టుకోలేకపోతున్నారనే మాట చెబుతున్నారు.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్:- ఎవరూ రావడం లేదు, ఇవ్వడం లేదు, పర్పసే పోతున్నది.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- సుప్రీం కోర్టు జడ్జిమెంటు ఉన్నటువంటి మాట మీకు తెలుసు. ఏమైనా దీనినుంచి ఎలాగ బైట పడాలి, దీనిని ఎలాగ సర్దుబాటు చేయాలి, నేరాలను అరికట్టడానికి సుప్రీం కోర్టు జడ్జిమెంట్ ఉన్నా కూడా మనం ఏమి చేయడానికి వీలుంది అనేది మేము ఎగ్జామిన్ చేస్తున్నాము అనే మాట మనవిచేసాను. ఎ.సి.బి.లో కూడా చాలామంది కరప్టు ఆఫీసర్సు ఉన్నారనే మాట అంటున్నారు. సాధ్యమైనంతవరకు మంచి వాళ్లను, వాళ్ల రికార్డు చూసి, వారి యాంటిసిడెంట్సు చూసి ఎ.సి.బి.లోకి తీసు కోవడం జరుగుతూ ఉంటుంది. ఎక్కడైనా ఓంకార్‌గారు చెప్పినట్లుగా స్పెసిఫిక్‌గా ఫలానా అధికారి ఇలాగ తప్పు చేస్తున్నాడనే సమాచారం మీకు ఉంటే అది మాకు పంపిస్తే అటువంటి వారిని విడవుట్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ కె. సాయిరెడ్డి (హుజూరాబాద్):- అధ్యక్షా, ఎ.సి.బి. కేసులలో ఎంక్వయిరి జరిగిన తరువాత కేసు ప్రూవ్ కాలేదు, ప్రాసిక్యూషన్ చేయడానికి సరైన సాక్ష్యాలు లేవు, "but however this may be referred to the Tribunal for disciplinary proceedings" అని ఒక రికమెండేషను చేస్తున్నారు. దానితోబాటు ట్రాన్స్ ఫర్ చేయమని ఒక రికమెండేషన్ చేస్తున్నారు. ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయమని రికమెండు చేసే అధికారం ఎ.సి.బి.కి ఎందుకు? వీక్ కేసు ఉన్నప్పుడు ట్రిబ్యునల్‌కు వేసి ఆ అఫీసర్సును వేధించడం ఎందుకు? రెండవది - ఎనానమస్ పిటీషనులమీద ఎ.సి.బి. వారు విచారణ జరపడం అనేది పద్ధతికాదని ఇదివరకు ఒక నిర్ణయం ఉండేది. ఇప్పుడు ఎనానమస్ పిటీషనులమీద కూడా ఎ.సి.బి.కి రిఫర్ చేస్తున్నారు. ఇది సరైన పద్ధతికాదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఈ రెండు విషయాలమీద సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య:– ఇది రెండు కోణాలనుంచి చూడాలి. ఇప్పుడు ఓంకార్‌గారు చెప్పారు. ఎ.సి.బి.లో కరప్టు ఆఫీసర్సు ఉండి ఫిర్యాదులు వచ్చిన వెంటనే యాక్షన్ చేసి డిటెక్ట్ చేయడానికి బదులుగా ఎక్యూజ్డు ఆఫీసర్సుకు ఇన్ఫర్మేషన్ పాస్ ఆన్ చేస్తున్నారు, కేసులు లీక్ అయిపోతున్నాయి అనే మాట చెప్పారు. శ్రీ సాయిరెడ్డిగారు అకాశరామన్న ఉత్తరం పేస్తే ఏదో చేస్తున్నారని చెబుతున్నారు. రెండు వ్యూస్ గవర్నమెంటు దృష్టిలో ఉంచుకొని జాగ్రత్తగా హెరాస్‌మెంట్‌కు తావులేకుండా – అదే సమయంలో కేసులు వదలి పెట్టే పద్ధతి లేకుండా చేయాలి. రెండవది – కేసు ప్రూవ్ కానటువంటి సందర్భంలో డిసిప్లినరీ ప్రొసీడింగ్స్‌కు ట్రిబ్యునల్ ముందు పెట్టమని కాని ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయని కాని చెప్పే అధికారం వారికి ఎందుకు ఉండాలని అంటున్నారు. కొన్ని సందర్భాలలో కేసు ప్రూవ్ కాకపోవచ్చు, కొన్ని టెక్నికాలిటీస్ మీద పోవచ్చు. అంతమాత్రం చేత – ఒక ఫిర్యాదుకు లోనైన, కొన్ని ఆరోపణలకు లోనైన మనిషి అక్కడ ఉండటం వాంఛనీయం కాదని ఎ.సి.బి. భావించినప్పుడు అటువంటి సలహా ఇవ్వడం జరుగుతూ ఉంటుంది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:– అధ్యక్షా, నల్గొండ జిల్లాకు సంబంధించి కోటి 80 లక్షలు మాడా పథకం క్రింద మిస్‌యూజ్ అయింది, వారు కాజేసారు. దానిని ఎ.సి.బి.కి అప్పగించారు. అది ఇంతవరకు ఏమీ అయిందో తెలియలేదు. దయచేసి దాని విషయం చెప్పండి. రెండవది – ఇటీవల నల్గొండలో ఒక ఉద్యోగి డబ్బులు అడుగుతున్నారని రైతు వచ్చి చెబితే డబ్బులు కట్టించుకున్నారు. అప్పుడే ఒక నెల దాటింది. ఇంతవరకు ఎ.సి.బి. వారు పోలేదు. అది నిరుపయోగం మారింది. వారు డబ్బులు కట్టించుకొని నెల రోజులు అయినా ఆ ఉద్యోగి గురించి ఆలోచించకపోవడం ఏమిటి?

శ్రీ కె. రోశయ్య:– అధ్యక్షా, వారు రెండు విషయాలు చెప్పారు. 1.8 కోట్లు అవినీతికి పాల్పడ్డారని. నా దగ్గర స్ట్రెయిట్ అవే సమాధానం లేదు. నేను డిపార్టుమెంటును తెలుసు కొని చెబుతాను. ఇక ఒక రైతు ఫిర్యాదుచేస్తే ఫిర్యాదుదారునిచేత డబ్బు కట్టించుకొని కూడా ట్రాప్ అరేన్జ్‌మెంట్ చేయలేదని చెప్పారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:– డబ్బు కట్టించుకొని నెల రోజులు దాటింది. ఇప్పటికీ ఏ చర్య తీసుకోలేదు. చివరకు నేను కూడా చెప్పాను. చెప్పిన తరువాత పోతాము, పోతాము అని చెప్పారు, కాని పోలేదు. అసలు దీని అర్థం ఏమిటో నాకు చెప్పాలి.

శ్రీ కె. రోశయ్య:– నేను ఈ రోజు శ్రీ రాఘవరెడ్డిగారు చెప్పిన సమాచారాన్ని దృష్టిలోపెట్టుకొని వెంటనే యాక్షను తీసుకోమని చెబుతాను.

శ్రీ పి. వెంకటరావు (నూజివీడు):– అధ్యక్షా, మొత్తం ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని మంచి పద్ధతులలో ఉంచడానికి, సమాజానికి సరైన యంత్రాంగాన్ని అప్పగించడానికి ఈ
9.30 ఎ.సి.బి.ని తీసుకొని వచ్చాము. నాకున్నటువంటి అనుభవంలో ఆ పర్పస్ నెరవేరడంలేదని
ఉ. పించింది. అటువంటి ప్రతిపాదనలు ఉండే దానికి తగు చర్యలుతీసుకుంటున్నారా? అనేక

చర్యలు తీసుకోవాలి. వాళ్ళలో బాధ్యత అనేది లేదు. కనిపెట్టవలసిన బాధ్యత ఉంది. రేఓరియ్మంట్ చేయడానికి ప్రభుత్వము ఆలోచన చేస్తున్నదా? దాని పర్పస్ నెరువేరుతున్నదా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- వెంకట్రాముగారు చెప్పినేది సిద్ధాంతపరమైన సలహా. వారు పర్పస్ సర్వ్ కాదంటున్నారు. నేను దానితో ఏకీభవించడం లేదు. ఆశించినంత జరగడం లేదు అని అంటే కొంత వాస్తవం. ఎ.సి.బి. కొన్ని ఇబ్బందులు - కరప్షన్ ఆఫీసర్సు ఉన్నారనే మాట అన్నారు. స్పెసిఫిక్‌గా ఇన్‌స్టెన్సు వచ్చింది ఏమీ లేదు. మీకు గుర్తు ఉండే ఉంటుంది. అవినీతికి సంబంధించి గతములో గుల్జారి నందాగారు ఏమైనా ఫిర్యాదులు ఉంటే ఒక బాక్సు పెట్టి అందులో వేయమన్నారు. దానికి ఒక మనిషిని కాపలా పెట్టారు. విచిత్రమేమిటంటే అతనే డబ్బు తీసుకునేవాడు..... దీనిని మోర్ ఎఫెక్టివ్‌గా పని చేయడానికి వీలుగా ఉంటుందేమో చూస్తున్నాము.......

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ఆదాయానికి మించిన ఆస్తులు కలిగిన కేసులకు సంబంధించి మంత్రిగారు చెప్పినారు వారి సమాధానంలో. ఎన్ని కోట్ల రూపాయలు కలిగిన ఆస్తులు పట్టుకున్నారు? అందులో ఏ ఒక్కరికైనా శిక్షపడి జైళ్ళకు వెళ్ళడం జరిగిందా? మీ పార్టీ అధికారంలోనికి వచ్చిన తరువాత కొంతమంది అధికారులకు శిక్షపడిన తరువాత మరల ప్రభుత్వము ఎంతమందిని రీఇన్‌స్టేట్ చేశారు? కోర్టు శిక్ష వేసిన తరువాత మరల ప్రభుత్వము తీసుకున్న ఆఫీసర్సు సంఖ్య ఎంత?

Sri K. Rosaiah:- The particulars pertaining to 1993. Charge Sheets have been filed in the Courts after obtaining sanction orders from the Government 22 cases and the accused officers are 24. Government orders on the final reports of Bureau have been received for prosecuting the accused officers. Chrage sheets have to be filed in courts. Number of cases 9. Accused officers 9. Government orders on the final reports of the Bureau have been received for departmental action in .5 cases, accused officers are 5. Final reports sent and orders of the Government are awaited. Number of cases 33 and the persons are 40 + one private person. Five departmental actions. Investigation has been completed and final reports have been sent to the Government from the Bureau in 20 cases, 32 persons under investigation 31 cases and 38 persons. డబ్బుకు సంబంధించి డిస్‌ప్రపోర్షనేట్ ఎసెట్స్ కేసెస్ ఇన్వెస్టిగేషనులో - నాట్ లెస్ దేన్ 3 మంత్స్ ఉన్నవి ఉన్నాయి, 9 మంత్స్ ఉన్నాయి. డిస్‌ప్రపోర్షనేట్ ఎస్సెట్స్‌కు సంబంధించిన కేసులు తాలూకు డిపార్టుమెంటుల ఈ క్రింద విధముగా ఉన్నాయి. 1. ట్రాన్సుపోర్టు, 2. సివిల్ సప్లయిస్, 3. మార్కెటింగ్, 4. పోలీసు, 5. హుడా, 6. కమర్షియల్ టాక్సెస్, 7. టౌను అండ్ కంట్రీ ప్లానింగ్, 8. రోడ్సు

అండ్ బిల్డింగ్సు, 9. ఎక్సైజు, 10. ఎ.పి. స్టేట్ ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు, 11. లాండు రెవిన్యూ అండ్ డిస్ట్రిక్ట్ ఎడ్మినిస్ట్రేషను, 12. హౌసింగ్ కార్పొరేషను, 13. మెడికల్ అండ్ హెల్త్, 14. ఫారెస్ట్, 15. సోషల్ వెల్ఫేర్, 16. అర్బన్ డెవలప్‌మెంట్?

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- నేను అడిగిన మూడు ఉప ప్రశ్నలకు ఏ ఒక్క దానికి మంత్రిగారు సమాధానం యివ్వలేదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పరిపాలన వ్యవహారానికి యిది ప్రధానమైన సమస్య. ఎన్ని కోట్ల రూపాయలు విలువ కలిగిన ఆస్తిని అదనంగా ఉన్న దానిని పట్టుకున్నారు? శిక్ష వేసిన తరువాత వారిలో ఎంతమందిని రీఇన్‌స్టేట్ చేశారు? ఈ డిపార్టుమెంటును ఎత్తి వేయడానికి ప్రభుత్వము ఆలోచన చేస్తున్నదా?

Sri K. Rosaiah:- 30 officials including six Gazetted Officers, four public servants and one private person were convicted by Special Courts for A.C.B. cases. 24 officials in trap cases and 3 in disproportionate assets cases.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- Sir, the Hon. Minister is saying 'convicted'. What is the conviction? Is it convicted and sentenced to undergo imprisonment or what? ఎంతమందిని జైళ్లకు పంపినారు? ఎంతమందిని రీఇన్‌స్టేట్ చేసినారు? ఎంత డబ్బు కనుగొన్నారు?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- నా దగ్గర ఉన్న సమాచారం.. ..

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ఎన్నో కోట్ల రూపాయలకు సంబంధించి కేసులు పట్టుకుంటున్నారు, అందులో ఏ ఒక్కరినైనా జైళ్లకు పంపుతున్నారా? అందరూ కూడా పైరవీ చేసుకుని బయటపడుతున్నారు.....

శ్రీ కె. రోశయ్య:- వారు ఎడ్వకేట్. అవుట్‌స్టాండ్ ది లెజిస్లేచర్ ఆయన ఎడ్వకేట్ అని తెలుసు. అనేకమైన కేసెస్ విషయంలో డిఫరెంట్ లేయర్సు ఉన్నాయి. కోర్టులో జడ్జి మెంట్ వచ్చినవి ఉంటాయి. మరొకటి మరొకటి ఉంటాయి. జడ్జిమెంటు వచ్చిన తరువాత స్టేలు కు వెళ్లితే స్టేలు యిచ్చినవి ఉంటాయి.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- కనివిక్ట్ అయిన తరువాత ప్రభుత్వము తిరిగి ఉద్యోగములోనికి తీసుకున్నటువంటి వారి పేర్లు చెబుతారా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి:- కన్‌విక్షన్ అయిన తరువాత తిరిగి ప్రభుత్వము వారిని ఉద్యోగాలలోకి తీసుకోవడం జరగదు. యింతకు ముందు ఏమి జరిగిందో నాకు తెలియదు. నేను వచ్చిన తరువాత డీషియేట్ కాలేదు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- మీరు అధికారములోనికి వచ్చిన తరువాత అని అనడము లేదు. మీ పార్టీ ఈ ప్రభుత్వాన్ని చేపట్టిన తరువాత యింతవరకు ఎంతమందిని తిరిగి ఉద్యోగాల్లోకి తీసుకున్నారు.......

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి:- యింతకుముందు విషయం నాకు తెలియదు గాని - నేను అధికారములోనికి వచ్చిన తరువాత తెలిసినది చెబుతున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన ప్రధానమైనటువంటి ఆఫీసరు ఎవరైనా అవినీతికి పాల్పడి కన్విక్టు అయిన తరువాత తిరిగి ప్రభుత్వం రీఇన్స్టేట్ చేయడం ఎందుకు? లోకాయుక్త ఎందుకు?....

మిస్టర్ స్పీకర్:- నెక్స్టు క్వశ్చన్ - ఎగ్రికల్చరు మినిస్టరు....

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- మా రెస్క్యూకు రావాలి. ప్రభుత్వ రెస్క్యూకు వెళ్ళుతారేమిటి? మాకు రక్షణ కల్పించాలి. అవినీతి అంతానికి వారికి సలహాలు యివ్వాలి. ప్రభుత్వాన్ని రక్షించడానికి చూస్తే ఎట్లాగు?

మిస్టర్ స్పీకర్:- మిమ్ముల్నే రక్షిస్తున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- మమ్ముల్ని రక్షించవలసిన అవసరం లేదు. మేము అట్లాంటి వాటిలో పాల్గొన లేదు. జైళ్ళకు వెళ్ళలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను మీ రెస్క్యూకే వస్తున్నాను. మీరు వినదలచుకోలేదు.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- విజయభాస్కరరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా వచ్చిన తరువాత 1993 సంవత్సరములో ఒక కేసులో కూడా రీఇన్స్టేట్ చేయలేదు. డిస్ప్రపోర్షనేట్ ఎస్సెట్స్‌కు సంబంధంచి ఒక ఐ.ఏ.ఎస్. ఆఫీసరు గురించి కంపల్సరీ రిటైర్మెంట్‌కు పెట్టాము. వారు సుప్రీంకోర్టుకు పోయి స్టే తెచ్చుకున్నారు. యిటువంటివి కొన్ని ఇబ్బందులు ఉన్నాయి. ప్రభుత్వానికి సంబంధించినంతవరకు ఎ.సి.బి.ని టోన్ అప్ చేయాలని, అవినీతిని అధికారులలో అంతము చేయడానికి ప్రభుత్వము శాయశక్తులా కృషి చేస్తున్నామని మనవిచేస్తున్నాను.

Sri M. Omkar:- Whether any All India Service Officers 9.4
where also involved in the raids and traps? If so, their ఉ.
particulars అని పెట్టాము. పెడితే వారు రిప్లయిలో ఏమి చేశారు అంటే 'నో' అన్నారు. ఇప్పుడు ఏమి చెపుతున్నారు అంటే One all India Service Officer was involved.

శ్రీ కె. రోశయ్య:— ఓంకార్‌గారికి, దయచేసి ఒక మాట. 1993లో లేదు. కాని ఎర్లియర్‌గా ఉన్నటువంటి కేసు ఒక ఇన్‌స్టెన్స్ చెప్పాను. అంతేకాని ఇచ్చినటువంటి సమాచారం తప్పు కాదు. కరెక్ట్ సమాచారమే ఇచ్చాను.

వాటర్‌షెడ్ పథకములు

34—

*9104— శ్రీ కె. రామచంద్రరావు (కొల్లాపూర్):— వ్యవసాయశాఖ మంత్రి దయ చేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ప్రపంచ బ్యాంకు సహాయముతో, 20 కోట్ల రూపాయల వ్యయంతో వాటర్ షెడ్ పథకాలను అమలుచేయడం ద్వారా రాష్ట్రంలోని, ఏడు జిల్లాలలోని మెట్ట భూములను అభివృద్ధి చేయుటకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అదిలాబాద్, అనంతపురం, చిత్తూరు, మహబూబ్‌నగర్, నెల్లూరు, ప్రకాశం, విజయనగరం జిల్లాలలో వాటర్ షెడ్ పథకమును అమలుచేయుటక్కె 23 కోట్ల రూపాయి లను మంజూరుచేసిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఇ) అయినచో, మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాకు మంజూరుచేసిన మొత్తమెంత; అందులో ఇంతవరకూ ఖర్చు చేసినదెంత?

వ్యవసాయ శాఖామంత్రి (శ్రీ కె. జానారెడ్డి):— (అ) రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వర్షాధార ప్రాంతాల అభివృద్ధి పథకాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆమోదముతో 1985 జనవరి నుంచి రంగారెడ్డి జిల్లా మహేశ్వరంలోను, 1991 మార్చి నుండి మరో ఏడు జిల్లాలలోను అమలు చేస్తున్నది. ఇందుకోసం ప్రపంచబ్యాంకు నుండి పరపతి నెం. 1424 — ఐ.ఎస్. క్రింద రూ. 22.37 కోట్ల సహాయం అందుతుంది.

(ఆ) ప్రపంచ బ్యాంకు సహాయంతో వర్షాధార ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేయడానికి రూ. 1313 లక్షల వ్యయముతో సదరు ఏడు జిల్లాలలో ఈ పథకాన్ని అమలుచేయడం జరుగుతున్నది.

(ఇ) ప్రాజక్టు కాలానికి (1993 డిసెంబరు) ఈ పథకం మొత్తం పెట్టుబడి వ్యయం రూ. 207.71 లక్షలు కాగా అమలు ప్రారంభం నుంచి రూ. 171.89 లక్షల మొత్తాన్ని ఖర్చుచేయడమయింది.

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు:— ఈ వాటర్‌షెడ్ పథకం క్రింద చేపడుతున్నటువంటి కార్య క్రమాలు ఏ రకమైనవి? అవి పెర్కులేషన్ టాంకా లేక ఎఫారెస్టేషనా? ఏ రకమైనవి? భిన్నభిన్న రకాలుగా లేక ఒకేరకమైన కార్యక్రమం జరుగుతున్నదా? మహబూబ్‌నగర్

జిల్లాలో ఈ పథకం క్రింద చేపడుతున్నటువంటి కార్యక్రమాలు అర్ధాంతరంగా ఆగి పోయాయి. దీనికి కారణం ప్రపంచ బ్యాంకునుంచి వస్తున్నటువంటి నిధులు నిలిపివేసినట్లు మేము వింటున్నాము. ఇది వాస్తవమేనా? ఈ పథకం అమలుచేయడములో మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం చాలా గొప్ప ఫలితాలు ప్రజలకు అందిస్తూ వచ్చింది. ఆ గ్రామాలు చాలా అభివృద్ధిలోకి వచ్చాయి అంటున్నారు. మరి ఇక్కడ మన దగ్గర అభివృద్ధి లేకపోవడానికి ఈ పథకం నుంచి ఆ ఫలితాలు పొందలేకపోవడానికి కారణాలు ఏమిటి మినిస్టర్‌గారు దయచేసి వివరిస్తారా? ఈ వాటర్‌షెడ్ ప్రాంతములో ఎన్నుకున్నటువంటి గ్రామాలు ప్రతి అసెంబ్లీ నియోజకవర్గం నుంచి ఒకటిగా ఎన్నుకున్నారా? లేకపోతే ఏ ప్రాతిపదిక మీద ఈ గ్రామాలు ఎన్నుకోవడం జరిగింది దయచేసి వివరించవలసిందిగా మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:- ఈ వాటర్‌షెడ్ పథకం ద్వారా ఈ క్రింది పద్ధతులలో చేయడం జరుగుతుంది. Soil and Water conservation, improvement in rain-fed farming practices, reforestation and afforestation in degraded Government lands, pasture development and dry land agriculture. ఈ ప్రాసెస్‌ను ఆ ప్రాంతాలలో చేయడం అనేటటువంటిది జరుగుతుంది. ఆ తరువాత 1993 డిసెంబరు నాటికి ప్రపంచ బ్యాంకు అసిస్టెన్స్ ద్వారా పనిచేస్తున్నటు వంటి పథకాన్ని క్లోజ్ చేస్తూ ప్రపంచబ్యాంకు తెలియపరిచింది. అందుకు ఇంచుమించు ప్రాజెక్టు పనులు చాలావరకు పూర్తి అయ్యాయి. కొంత మిగిలి ఉన్నది. వాటి విషయములో పరిశీలన జరుగుతుంది. ఆ తరువాత, ఇంతకుముందు ఏ ప్రాతిపదిక మీద నిర్ణయించారు అనేటటువంటి విషయంపైన ఆ ప్రాంతాలలో వర్షపాతం తక్కువ ఉన్నటు వంటివి, ఎక్కువగా వెనుకబడిన ప్రాంతాన్ని, గిరిజన ప్రాంతాలను - కొన్నింటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఇది నిర్ణయించడం జరిగింది. ఫలితాలు మహారాష్ట్రలో చాలా ఎక్కువగా ఉన్నాయి ఇక్కడ ఎక్కువ లేవు అనే అంశం పైన అక్కడ ఉన్నటువంటి ఫలితాలను అన్నిటిని పరిశీలించి ఆ ఫలితాలు అన్నీ ఉన్నాయా, లేవా అనే అంశాన్ని పరిశీలించడం జరుగుతుంది.

బుద్ధపూర్ణిమవద్ద అంతర్జాతీయ పర్యాటక కేంద్రం

35-

*5728- శ్రీ చిక్కాల రామచంద్రరావు (తాళ్లరేవు):- మునిసిపల్ శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలెపెదరా:

(అ) హైదరాబాదు నగరంలోని సచివాలయం ప్రక్కనే ఉన్న బుద్ధపూర్ణిమ ప్రాంతాన్ని అంతర్జాతీయ పర్యాటక కేంద్రంగా అభివృద్ధి చేయుటకు ప్రభుత్వం యోచిస్తుందా;

(ఆ) అయినచో, ఈ ప్రాజెక్టు వివరములేవి?

పురపాలక శాఖమంత్రి (శ్రీ ఎమ్. నర్సింహారెడ్డి) :- (అ) అవునండీ.

(ఆ) హైదరాబాదు పట్టణాభివృద్ధి సంస్థ సుమారు రూ. 2.25 కోట్ల అంచనా వ్యయంతో బుద్ధపూర్ణిమ ప్రాజెక్టు 1వ సెక్టరులోని సుమారు 4 ఎకరాలను అభివృద్ధి చేయడానికి చేపట్టింది. ఇందులో అదనపు జెట్టీలు, వార్ఫ్, బోట్ ప్రయాణీకులు నిరీక్షించడానికి పెద్ద గది, మనోహరమైన ఉద్యానవనాలు, టాయిలెట్లు, పార్కింగ్ ప్రాంతం, కియోస్కులు మున్నగువాటిని సంస్థ నిర్మిస్తుంది. ఈ సౌకర్యాలు దేశీయ, అంతర్జాతీయ పర్యాటకుల అవసరాలను తీరుస్తాయి.

శ్రీ సిహెచ్. రామచంద్రరావు:- మంత్రిగారి సమాధానములో బుద్ధపూర్ణిమ ప్రాంతాన్ని ఒక అంతర్జాతీయ పర్యాటక కేంద్రముగా అభివృద్ధి చేసేందుకు ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించిందా అంటే అవునండి' అన్నారు. 'బి' కి సమాధానములో రూ. 2.25 కోట్ల అంచనా వ్యయముతో అంతర్జాతీయ పర్యాటక కేంద్రములో ఏమేమి సౌకర్యాలు కల్పిస్తున్నది, టాయిలెట్స్, పార్కింగ్ ప్రాంతము అని చెపుతూ ఉన్నారు. ఇదా అంతర్జాతీయం అంటే? టాయిలెట్స్, పార్కింగ్ నాకు కనపడుతోంది. మీరు చెప్పిన సమాధానములో అంతర్జాతీయ పర్యాటక కేంద్రముగా అభివృద్ధి చేస్తారా అంటే 'అవునండి' అన్నారు. గతములో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం హయాములో ఏకశిల బుద్ధ విగ్రహాన్ని, ప్రపంచములో అతి పెద్దదైన విగ్రహాన్ని ప్రవేశపెట్టి అక్కడ అంతర్జాతీయ టూరిస్టు సెంటర్‌ను ప్రవేశపెట్టాలని అప్పుడు ఎన్.టి. రామారావుగారు ప్రతిపాదించారు. ఆ ప్రతిపాదన ఏమైంది? ఆ తరువాత ఈ రాష్ట్ర మాజీ ముఖ్యమంత్రి ఎన్. జనార్దనరెడ్డిగారు 22.10.91న రూ. 40 కోట్ల వ్యయంతో మేము అంతర్జాతీయ టూరిస్టు సెంటర్‌ను పెడతామని అప్పుడు సెక్రటేరియట్‌లో ఉన్నతాధికారుల సమావేశములో అన్నారు. మరి ఆ అంతర్జాతీయ టూరిస్టు సెంటర్‌కు పెట్టేటటువంటి రూ. 40 కోట్ల ప్రతిపాదన ఉందా? తరువాత పెద్ద ఆడిటోరియమ్ పెడతామని మున్సిపల్ శాఖమంత్రిగారు, తమరు బుద్ధపూర్ణిమ ప్రాజక్టు ప్రాంతములో పెడతాము అన్నారు. అది ఏమైంది? రూ. 40 కోట్ల ప్రతిపాదన ఏమైందో చెప్పమని మంత్రిగారిని తమద్వారా కోరుతున్నాను.

(ఉపసభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

శ్రీ ఎమ్. నర్సింహారెడ్డి:- ఇది 1981లో చాలా ఏంబిషస్ ప్రపోజల్‌తో ఈ పని ప్రారంభం చేయడం జరిగింది. దాదాపు ఫస్ట్ ఫేజ్‌లో 320 ఎకరాలు అభివృద్ధి పరచాలని, సెకండ్ ఫేజ్‌లో 284 ఎకరాలు అభివృద్ధి పరచాలని ఐడెంటిఫై చేయడం జరిగింది. దానికి ప్రభుత్వ భూమి ఏదయితే ఉందో అది 'హుడా' వారికి స్వాధీనం చేయడం జరిగింది. ప్రైవేటు లాండ్స్ ఏవయితే ఉన్నాయో వాటికి లాండ్ అక్విజిషన్ ప్రపోజల్స్ పెట్టారు. దాని తరువాత డబ్బు కొరతవల్ల ప్రైవేటు లాండ్స్‌ని డీనోటిఫై చేయడం జరిగింది. ఇప్పుడు ఏదయితే ఉందో, ఫస్ట్ ఫేజ్‌లో నేను ఇప్పుడు మీకు ఇచ్చిన వివరాలు ఫస్ట్ ఫేజ్‌లో 4 ఎకరాల్లో మాత్రమే ఇప్పుడు బుద్ధవిగ్రహాన్ని 1994లో బుద్ధజయంతి సందర్భముగా మెస్సర్స్ రాజ్ ఎస్కపెడ్స్ లాండ్ స్కేప్ ఆర్కిటెక్ట్స్ వారు ఏవయితే ప్రపోజల్స్ ఇచ్చారో

30 లక్షల ఖర్చుతో వాటికి ఖర్చు పెడతాము. దానితో సెక్టర్ 2, సెక్టర్ 3 ఏదయితే ఉందో 67 ఎకరాలలో వరల్డ్ ట్రేడ్ సెంటర్ కాని కల్చరల్ కాంప్లెక్స్ కాని on the lines of Bharat Bhavan at Bhopal under the Mega City Project క్రింద తీసుకోవడం జరుగుతుంది రూ. 30 కోట్ల అంచనాతో. దానిలో ఇప్పటివరకు 10 వేల వృక్షాలను మనము ప్లాన్ట్ చేసుకున్నాము 1993–94లో. World Trade Centre, HUDA has engaged the services of M/s Tata Consultancy. M/s. Tata Consultancy Services have to give a study report indicating what all the components and facilities the World Trade Centre, which has been included in the Hyderabad Mega City Project should have. The Study will be completed in a period of four months. The total consultancy fees for the study, which includes the study of other remunerative schemes is.... Further, it is learnt from the Industries Department that M/s. Dunken Holdings, a U.K. Company, proposes to set up an Industrial Business District. ఇది ఇంటర్నేషనల్ బిజినెస్ డిస్ట్రిక్టు 9.50
కూడా మెమొరాండం ఆఫ్ అండర్‌స్టాండింగ్‌పై ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వంతో సంతకం జరిగింది. ఉ.
The location of above International Business District has not yet been finalised. It is likely to have the components of World Trade Centre. ఇవన్నీ మేము వేయబోతున్నాం. ఇక ఖైరతాబాద్‌నుంచి సంజీవయ్యపార్క్‌వరకు మూడున్నర కిలోమీటర్ల దూరంవరకు నెక్లెస్ రోడ్ ప్రతిపాదనకూడా ఉంది, దానికి మధ్యలో 4 బ్రిడ్జెస్‌కూడా ఉంటాయి. 16.25 కోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో దానిని వేయబోతున్నాం. దానికి టెండర్స్‌కూడా పిలవడం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. The above mentioned World Trade Centre, necklace road, parks and jetties are part of the Mega City Project. దీని విషయమై ఇది వరకు నేను మొత్తం వివరాలు ఇచ్చాను. ఇప్పటివరకు ఈ ప్రాజెక్టుకొరకు హుడాద్వారా మొత్తం 350 లక్షల రూపాయలు ఖర్చుచేయడం జరిగింది. Government has to grant Rs. 194½ lakhs మిగతాది హుడా ఖర్చుచేయవలసి వుంటుంది. సెక్టార్ 1, 2 మరియు 3 – మొత్తం 6 కోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో మెసర్స్ ఫార్వెస్ కొరియా ఇచ్చిన ప్లాన్ ప్రకారంగా ఈ ప్రాజెక్టును తీసుకొంటున్నాం. ఇక 18 కోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో మూడు సంవత్సరాలలో, మూడు దశలుగా హుస్సేన్‌సాగర్ లేక్‌ను క్లీన్‌చేసే కార్యక్రమాన్ని కూడా తీసుకోబోతున్నాం.

నిఘా సంఘములు (వాచ్‌డాగ్ కమిటీలు)

36–

*9109– శ్రీ జి. ముకుందరెడ్డి (పెద్దపల్లి):– ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ఆర్.టి.సి., విద్యుత్ మండలి, ప్రజాపంపిణీల వ్యవహారాలను పర్యవేక్షించుటక్కై నిఘా సంఘములను (వాచ్‌డాగ్ కమిటీలను) ఏర్పాటుచేయాలని ప్రభుత్వం యోచించుచున్నదా;

(ఆ) అయినచో ఆ సంఘముల నిర్మాణ స్వరూపమేమి; వాటికి అప్పగించదలచిన పని ఏమి?

ముఖ్యమంత్రి తరఫున ఆర్థిక శాఖమంత్రి (శ్రీ కె. రోశయ్య):– (అ) లేదండి. ఎందువల్లనంటే:

(I) మేనేజిమెంటు బోర్డులప్పైగల నామినీ డైరెక్టర్ల ద్వారా తగిన పర్యవేక్షణలు జరుగుతున్నాయి.

(II) శాసనసభలతో కూడిన శాఖీయ సంప్రదింపుల సంఘాలద్వారా ప్రభుత్వ విధాన స్థాయి సంప్రదింపులకోసం సలహా వ్యవస్థలు అందుబాటులో వున్నాయి.

(III) అంతేగాకుండా రోడ్డురవాణా సంస్థకు చెందిన ప్రాంతీయ సలహామండలి, ఆహార పౌరసరఫరాల సంస్థకు చెందిన ఆహార సలహా సంఘం రాష్ట్ర విద్యుత్ సంస్థకు చెందిన సబ్‌స్టేషన్ స్థాయి సంఘాలవంటి స్థానికమైన వివిధ సలహా సంఘాలద్వారా ప్రజలు పాల్గొనడం జరుగుతున్నది.

(ఆ) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

శ్రీ డి. ముకుందరెడ్డి:– అధ్యక్షా, మంత్రిగారు వివరించినట్టుగా ప్రస్తుతం ఈ మూడు సంస్థలలో పనిచేస్తున్న అడ్మయినిజరీ విభాగాలు ఏవైతే ఉన్నాయో అవి కేవలం ప్రభుత్వ విధానాల అమలును మాత్రమే పర్యవేక్షిస్తుంటాయి. అందువల్ల వాటిలో జరుగుతున్న అనేకమైన అవకతవకలను అరికట్టి ప్రభుత్వ నిర్ణయాలు పకడ్బందీగా అమలు జరిగి, ప్రజలకు ఫలితాలు అందించేదానికి ఈ మూడు సంస్థలలో నిఘా సంఘాలను ఏర్పాటుచేస్తే బాగుంటుంది. ఈ విషయం పరిశీలిస్తారా? ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డులో నిఘా సంఘాలు ఉన్నాయన్ని మంత్రిగారు అన్నారు. ప్రస్తుతం నియోజకవర్గ స్థాయిలో అడ్వయిజరీ కమిటీలు ఉన్నాయి కనుక సబ్‌స్టేషన్ స్థాయిలో కూడా కమిటీలను వేయడానికి చర్యలు తీసుకొంటారా అని మీద్వారా ప్రశ్నిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య:– అధ్యక్షా, దీనిలో రెండు అంశాలు వున్నాయి. ఒకటేమిటంటే ప్రభుత్వ నిర్ణయాలను అమలుపరిచే సందర్భంలో పి.ఏ.సి. గాని, ఎస్.సి., ఎస్.టి. వెల్ఫేర్ కమిటీస్ గానీ చూస్తున్నాయి. ఒకవేళ ప్రభుత్వ నిర్ణయాలు అమలుచేసే సందర్భంలో పొరపాట్లు జరుగుతున్నాయని అనుకొంటే – తమకు తెలుసు, పౌర సరఫరాలో ఒక నిఘా విభాగం వుంది. అక్కడ ఐ.జి. ఆధ్వర్యంలో ఒక డిపార్ట్‌మెంట్ పనిచేస్తోంది. ఎక్కడైనా తప్పులు జరిగితే వారు చర్యతీసుకుంటారు. అదేవిధంగా ఏ.పి.ఎస్.ఆర్.టి.సి.లో కూడా కొన్ని స్క్వాడ్స్ వున్నాయి. అలాగే ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డులో కూడా ఐ.జి. లేదా ఒక అధికారి ఆధ్వర్యంలో నిఘా విభాగం వుంది. వీటికి తోడుగా ప్రజలు

దగ్గరనుంచి, ఏమైనా సలహాలుగాని, సూచనలు గానీ వస్తే ఎప్పటికప్పుడు ప్రభుత్వం చర్య తీసుకొంటోంది. అందువల్ల ప్రత్యేకంగా ఇంకా వేరే శాఖలు అవసరమని ప్రభుత్వం భావించడం లేదు.

స్వల్పవ్యవధి ప్రశ్న

శ్రీరాంసాగర్ చివరి భూముల (టెయిలెండ్ లాండ్స్) రైతుల యిబ్బందులు

36–ఎ

9474–క్యూ–సర్వశ్రీ జి. ముకుందరెడ్డి, జె. రత్నాకర్‌రావు:– గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారాన్ని తెలియచేస్తారా?

(అ) శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టుకు చివరన వున్న భూములకు నీరు లభ్యం కాక పోవడంతో రైతులు ఇబ్బందులను ఎదుర్కొంటున్న మాట నిజమేనా;

(ఆ) ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకొన్న చర్య ఏమిటి?

(ఇ) నీరు లభించక పంటలు పాడైపోయినట్లయితే ప్రభుత్వం నష్టపరిహారాన్ని చెల్లిస్తున్న మాట నిజమేనా,

(ఈ) శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు లోని ఎగువ భూములకు, చివరన వున్న భూములకు నీటిని సరఫరా చేయడానికై ఏమయినా అనుబంధ పథకాలను చేపట్టడం జరిగిందా, అయితే, అందుకు సంబంధించిన వివరాలేమిటి?

ముఖ్యమంత్రి తరఫున వాణిజ్య పన్నుల శాఖమంత్రి (శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు) – (అ) హెడ్‌రీచిలలో ఎక్కువ నీటిని తీసుకోవడం మూలంగా ప్రాజెక్టుకు చివరన వున్న కొన్ని ప్రాంతాలకు నీటిని అందించడంలో ఇబ్బందులు ఎదురవుతున్నాయి.

(ఆ) ఎ.పి 11 క్రింద ప్రపంచ బ్యాంకు సహాయంతో కాలువ వ్యవస్థకు రీమోడలింగు పనులను చేపట్టడమవుతున్నది.

(ఇ) లేదండి.

(ఈ) ప్రాజెక్టుకు చివరన వున్న భూములకు నీటి సరఫరాను పెంపొందించడానికై ఎనిమిది అనుబంధ పథకాలను గుర్తించడం జరిగింది.

శ్రీ జి. ముకుందరెడ్డి:– అధ్యక్షా, శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు క్రింద, ముఖ్యంగా కరీంనగర్ జిల్లాలో ఆర్ ఎస్.డి.–4 ఆఫ్ డి–83, అదే విధంగా నా నియోజకవర్గానికి సంబంధించినంతవరకు డి–86 కెనాల్స్‌వరకు కాలువ చివర వున్నటువంటి భూములు,

ఇప్పటికీ నీరులేనటువంటి ప్రాంతాలున్నాయి. ముఖ్యంగా ఆర్.ఎస్.డి.-4 లోపల వున్నటువంటి చివరి భూములకు గత 18 సంవత్సరాలనుంచి ఇప్పటివరకూ ఒక్క చుక్క నీరు కూడా రాలేదు. అదే విధంగా డి-86 కాలువకు సంబంధించిన శ్రీరాంపురం మండలంలోని అనేక గ్రామాలకు ఇప్పటివరకూ నీరు సరఫరా కాలేదు. అదే విధంగా ప్రపంచ బ్యాంకు సూచనల ప్రకారంగా కన్వర్షన్ ఆఫ్ ఆయకట్‌ను ప్రభుత్వం ఆమోదించడం జరిగింది. రెండున్నర సంవత్సరాల క్రితం ఆర్.ఎస్.డి.-4ను కన్వర్షన్‌చేస్తూ ప్రభుత్వం జి.ఓ.ను జారీచేస్తే అక్కడి ప్రజలు, ప్రజా ప్రతినిధులూ ఆందోళన వెలిబుచ్చిన ఫలితంగా ప్రభుత్వం కొన్ని హామీలను కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ పేకేజిస్‌ను ప్రభుత్వం వెంటనే చేపట్టి కాలువ చివరు వున్న భూములకు నీరు అందించే విధంగా రీమోడలింగ్ చేయాలి. అదేవిధంగా అక్కడి లోలయింగ్ ఏరియాస్‌లో తరి భూముల్ని సాగుచేసుకొంటున్నా రైతులకు ఇబ్బంది గ్రౌండ్ వాటర్ డిపార్ట్‌మెంట్‌చే సర్వేచేయించి - చిన్నకారు, సన్నకారు రైతులన్న భేదభావం లేకుండా బావులు త్రవ్వుకొనడానికి వీలుగా రైతులందరికీ సబ్సిడి ఇప్పించి, అదే విధంగా ఔట్ ఆఫ్ టర్న్ విద్యుచ్ఛక్తిని సరఫరాచేయడానికి కూడా ఈ ప్రభుత్వం హామీ ఇవ్వడం జరిగింది. దీనిపై గ్రౌండ్ వాటర్ డిపార్ట్‌మెంట్ కూడా సర్వేచేసి ప్రభుత్వానికి ఒక నివేదికను సమర్పించడం కూడా జరిగింది. అందువల్ల వెంటనే ప్రభుత్వం దానిని పరిశీలించి చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా ఆర్.ఎస్.డి. - 4 రీమోడలింగ్ కొరకు టెండర్స్ పిలిచామని చెపుతున్నారు. వాటిని వెంటనే పరిశీలించి ఈ కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించడానికి ప్రభుత్వం చర్యతీసుకొంటుందా? ఇకపోతే కాలువ చివరి భాగంలో వున్న రైతులనుంచి శిస్తు వసూలుచేసిన విషయం అధికారుల దృష్టికి తీసుకుపోవడం జరిగింది. అందువల్ల ప్రభుత్వం స్థానిక రెవిన్యూ అధికారులకు స్పష్టమైన ఆదేశాలు ఇచ్చి ఎక్కడైతే నీటి సరఫరా జరగలేదో ఆ ప్రాంతాల రైతులనుంచి శిస్తు వసూలుచేయకుండా గట్టి చర్యలు తీసుకోవాలని కూడా మీద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. ఇక శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు క్రింద లోకలైజేషన్ అయికూడా నీరు అందని ప్రాంతాలలో సప్లిమెంటేషన్ స్కీమ్స్ తీసుకోవాలని గతంలో నిర్ణయించడం జరిగింది. అందుకు ఐదు కోట్ల రూపాయలు ఎయిర్‌మార్క్ చేయడం కూడా జరిగింది. కాని ఇప్పటివరకూ ఏ పథకం కూడా చేపట్టబడలేదు. ముఖ్యంగా నా నియోజవర్గంలో ఈ డి-86 కాలువక్రింద, టనల్‌క్రింద సుల్తానాబాద్ చెరువునుంచి ఫీడర్ ఛానల్ త్రవ్వి నీరుపడేట్టుచేస్తే సుమారు 2,100 ఎకరాలలో కేవలం 20 లక్షల రూపాయల వ్యయంతో రెండు పంటలు పండించే అవకాశం ఉంది. అదేవిధంగా రాంపల్లి చెరువుయొక్క ట్యాంకబండ్‌ను పెంచినట్లయితే గతంలో శ్రీరాంసాగర్ ఆయకట్టు క్రింద నోటిఫై చేసిన ఏరియాలో నీరుపారే అవకాశం ఉంది. దీనికి ఎస్టిమేట్ కూడా పూర్తిచేయడం జరిగింది. అందువల్ల ఈ పథకాలన్నింటిని ఈ సంవత్సరంలో చేపట్టడానికి అధికారులకు ఆదేశాలను జారీచేస్తారా అని మీద్వారా మంత్రిగారిని ప్రశ్నిస్తున్నాను. అదే విధంగా ఓ అండ్ ఎం. స్టాఫ్‌వారు హెడ్‌రీచెస్‌నుంచి నీటిని సరిగా రానివ్వడంలేదని మంత్రిగారి సమాధానంలోనే చెప్పారు. జగిత్యాలలో ఓ. అండ్ ఎం. డివిజన్‌లో 5, 6 నెలల్లో రిటైర్ కాబోయే వారిని నియమించడం లేదా నియమించినవారిని కొద్ది నెలల్లో ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయడం ఇలాంటివి జరుగుతున్నాయి, ఇది చాలా ముఖ్యమైన అంశం కాబట్టి ప్రభుత్వం ఈ విషయంలో నిర్దిష్టమైన చర్యతీసుకోవాలి. దీనిపై కూడా ప్రభుత్వం స్పష్టమైన ఆదేశాలు ఇస్తుందా అని మీద్వారా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె· ప్రభాకర్‌రావు:– అధ్యక్షా, ముకుందరెడ్డిగారు ఒకటి కాదు, రెండు కాదు, ఉపన్యాస రూపంలో ఒకేమారు అనేకమైన సప్లిమెంటరీస్ అడిగారు· నేను వాటన్నింటికి సమాధానం చెప్పలేను, కొన్నింటికి మాత్రం చెప్పగలుగుతాను· మొట్టమొదటిది ఏమిటంటే వారు గ్రౌండ్ వాటర్ డిపార్ట్‌మెంట్‌చే సర్వే చేయించాలన్నారు· గ్రౌండ్ వాటర్ సర్వే టేకప్ చేయడం జరిగింది, రిపోర్టుకూడా వచ్చింది అలాగే, ఈ ఎలక్ట్రిసిటీ, సబ్ 10
స్టేషన్ గురించి చెప్పారు· దానిమీద నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుంది· తరువాత మీరు ఉ
రెవిన్యూ ఆఫీసర్లకు రెవిన్యూ శిస్తు గురించి ఆదేశాలు యివ్వాలన్నారు· ఎక్కడ అయితే పంటకు నీరు అందకపోవడం వల్ల పంట పండలేదో వారికి కాంపెన్సేషన్ మీరు చెప్పింది, శిస్తు వసూలు చేయకూడదని చెప్పారు అది చట్ట ప్రకారం అవకాశం లేదు· క్లియర్‌గా ఇరిగేషన్ యుటిలైజేషన్ అండర్ ఏరియా ఏక్ట్స్, 1984 క్లియర్‌గా వున్నది· No claim shall be allowed against the Government for compensation in respect of any damage arising out of deterioriation in the soil.... or due to any cause beyond the control of the authority, irrigation system, execution of any repairs, alterations or additions. అని స్పెసిఫిక్‌గా వున్నది· ఇంకా తమరు సుల్తానా బాదు టాంకు గురించి మనవిచేశారు· మొట్టమొదట 14 సప్లిమెంటరీ స్కీమ్స్‌ను ఐడెంటిఫై చేయడం జరిగింది· మొట్టమొదట గవర్నమెంటు 11 స్కీమ్స్ చేశారు· వీటికి సంబంధించి డిటెయిల్డ్ ఎస్టిమేషన్ తయారుచేయడం జరిగింది వీటికి రూ 19 75 లక్షలు అవుతుంది· అది ఎకార్డింగు టు ది అవెలెబిలిటీ ఆఫ ఫండ్స్‌నుబట్టి వుంటుంది· కారణం ఏమిటంటే, యిది నాన్ బ్యాంకింగుకు వర్తిస్తుంది· వరల్డు బ్యాంకు – ఫైనాన్షియల్ ప్రాబ్లమ్స్ ఉన్నాయి· దిస్ యీజ్ బీయింగ్ నాన్ బాంకింగ్ – స్టేట్ ఫండ్సుతోటే చేయడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను· అలాగే, రీమోడలింగ్ ఆఫ్ డి·–86–83లో మనవిచేశారు రీమోడలింగ్ టేకప్ చేయడానికి ఏడు పాకెజెస్ గవర్నమెంటు ముందు వున్నాయి· ఒక పాకేజి ఏక్సెప్టు చేయడం జరిగింది· ఒక పాకేజి రిపేర్‌చేయడం జరిగింది· ఫైలు రివాల్యుయేషన్ జరుగుతున్నది· 7 పర్సంటు ఆఫ్ పొటెన్షియాలిటీ వుండడం వల్ల ఎవాల్యుయేషన్ జరుగుతున్నది·

శ్రీ డి· ముకుందరెడ్డి:– కాంపెన్సేషన్ యివ్వకపోయినా శిస్తురద్దు గురించి ఏమీ చెప్పలేదు·

శ్రీ జె· రత్నాకర్‌రావు.– చాలా ప్రాంతాలలో టేల్ ఎండ్సు వుండి, యిప్పటికి దాదాపు 17– 18 సంవత్సరాల నుంచి నీరు రాక – ఇంజనీర్ల అవకతవకలవల్ల కెనాల్ ఎంతలోతు త్రవ్వాలో అంత లోతు త్రవ్వకుండా వుండడం వల్ల కొన్ని గ్రామాలకు నీరు అందడం లేదు· నీరు అందని గ్రామాలకు నీరు ఇచ్చే ప్రయత్నం చేయాలని మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను· గత సారి అసెంబ్లీలో నాలుగున్నర కోట్లతో సప్లిమెంటరీ స్కీమ్స్ చేసి కొన్ని స్కీమ్స్ అక్కడ ఎనౌన్సు చేయడం జరిగింది· ఆ నాలుగున్నర కోట్లను సప్లిమెంటరీ స్కీమ్స్‌కు ఖర్చు చేయడం జరగలేదు· మూడవది – శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు ఏది అయితే వున్నదో లైనింగు గురించి టెండర్స్ పిలిచామన్నారు· మళ్లీ జూన్ నుంచి నీరు వస్తే మళ్లీ

10 మాసాల దాకా పనిచేయడానికి వీలులేదు. దయచేసి ఈ కెనాల్స్ గురించి, లైనింగ్ గురించి ఆ టెండర్స్‌ను వరల్డు బ్యాంకుకు సంబంధించినది డబ్బు లాప్సు అయిపోయిం దంటారు. తెలంగాణా గురించి ఉన్నది ఒకే ఒక ప్రాజెక్టు. దీని పరిస్థితి చాలా అధ్వాన్నంగా వున్నది. దయచేసి, తొందరగా లైనింగ్‌కొరకు టెండర్సు పిలవాలను తమద్వారా వారిని కోరుచున్నాను. యిదే కాకుండా మా ప్రాంతంలో దక్కపల్లి చెరువు వున్నది. అది 1985-86లో తెగిపోయింది. దాన్ని ఇప్పటివరకు కూడా మరమ్మత్తు చేయలేదు. కనీసం మంత్రిగారు మరమ్మత్తు చేయడానికి యివ్వాలని కోరుతున్నాను. దీనికి వెంటనే పర్మిషన్ యిచ్చే ఏర్పాటుచేయాలి. శ్రీ జనార్దనరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు టాడా మీటింగులో హామీ ఇవ్వడం జరిగింది. లాండు రెవిన్యూ శిస్తు వసూలుచేస్తున్నారు కాని నీరు వారికి రాలేదు. అజమాయిష్ చేసి శిస్తు వసూలుచేయకుండా చూడాలి.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:- ముకుందరెడ్డిగారు మనవిచేస్తూ, వారు అక్కడ పంట పండక పోయినా లాండు శిస్తు రెమిషన్‌కొరకు చెప్పుతున్నారు. అది నార్మల్‌గా ఏమిటంటే, క్రాప్ ఫెల్యూర్ వుంటె, రెవిన్యూ రూల్సు ప్రకారం ఆటోమెటిక్‌గా టేకప్‌చేస్తారు. నీరు సక్రమంగా అందలేదు కాబట్టి కాంపెన్‌సేషన్ యివ్వాలి అంటే ఏక్టు ప్రకారంగా వీలుకాదు. 14 సప్లిమెంటరీ స్కీమ్స్‌ను ఐడెంటిఫై చేయడం జరిగింది. 14లో ఫీజిబిలిటీనే కన్‌సిడర్ చేయడం జరిగింది. యీ 8 లోలను 5 ఆల్‌రెడీ డీటేల్డు ఇన్‌వెస్టిగేషన్ చేయడం, అలాగే, ఎస్టిమేట్స్ కంప్లీట్ చేయడం జరిగింది. యిది రూ. 4.04 కోట్లు ఖర్చు అవుతుంది. యివి స్టేట్ ఫండ్స్‌తో చేయవలసి వుంటుంది. ఎకార్డింగు టు ది అవెలిబిలిటీ ఆఫ్ ఫండ్స్ మనం చేయడానికి అవకాశం వుంటుంది. యిప్పుడు ఆల్‌రెడీ మనం వరల్డు బ్యాంకు వర్క్సుకే మన స్టేట్‌యొక్క ప్రపోర్షన్‌తో అది మీటు చేయడానికి కష్టంగా వున్న పరిస్థితుల్లో వున్నాం. అందుచేత యాజ్ ఎర్లీ యాజ్ ఫండ్స్ ఆర్ ఎవెలెబుల్ యిది టేకప్ చేయడం జరుగుతుంది. దీనికి 5 విలేజెస్ రెండు స్కీమ్స్‌లలో రిజర్వు ఫారెస్టులో వున్నది. యివి లెస్‌దాన్ 20 హెక్టార్ అయితే రీజినల్ కమిటీ వారే మనకు పర్మిషన్ యిచ్చే అవకాశం వుంటుంది. అలాగే ఫీడ్ చానెల్స్ వెంకటాపూర్ చెరువు, టేల్ ఎండు టు ది ఫీడర్, డి. - 25 క్రింద 340 ఎకరాలు అది రూ. 6 లక్షలతో ఎస్టిమేట్ ప్రిపేర్‌చేయడం జరిగింది. డైవర్షన్ ఆఫ్ సర్‌ప్లస్ వాటర్ ఫ్రంది యశ్వంతరావుపేట్ టు ఫీడ్ టోల్డు చెరువు డి.-53, అది 5 వేల ఎకరాలకు 40 లక్షల టెండర్సు ఎస్టిమేట్ ప్రిపేర్‌చేయడం జరిగింది. సప్లిమెంటేషన్ ఆఫ్ సర్‌ప్లస్ కోర్సు ఆఫ్ వాటర్ నంది మైలారం టాంకు టు సప్లిమెంటరీ టేల్ ఎండు ఆఫ్ డి. - 83 అది 2,114 ఎకరాలకు 14 లక్షలతో చేయడం జరిగింది. ఇంజనీర్ల ఫాల్టు వల్ల కాలువలు సక్రమంగా లోతు త్రవ్వలేదని చెప్పుతున్నారు. అటు వంటి ఫాల్ట్సు వుంటె రెక్టిఫై చేయడానికి తప్పకుండా ప్రయత్నం చేయవచ్చు. రిగార్డింగు ఎలక్ట్రిసిటీ, లో లైనింగు, గ్రౌండువాటర్ గాని గురించి సర్వే రిపోర్టులు వచ్చాయి. ఇవన్నీ కూడా త్వరలో ప్రభుత్వం కన్‌సిడర్ చేయడానికి ఆలోచన చేస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జె. రత్నాకర్‌రావు:- చెరువు ఎండిపోయిన దాని గురించి సమాధానం చెప్పలేదు. 1985లో ఆ చెరువు తెగిపోయింది. దాన్ని యిప్పుడు అయినా రిపేర్ చేస్తారా అని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి (చేవెళ్ల):- స్పీకర్‌సార్, శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు ఆయకట్టు ప్రాంతంగా ప్రకటించిన ప్రాంతాలకు నీటిసరఫరా చేయకపోగా ఆ ప్రాంతంలో రైతులనుంచి తీటితీరువా వసూలుచేసిన విషయం వాస్తవమా? రెండవది - యీ కాలువల రీమోడలింగ్ కార్యక్రమం చేపట్టడానికి ప్రపంచబ్యాంకు అందించిన వనరులలో పెద్ద ఎత్తున కుంభకోణం జరిగినందువల్ల టెండర్లును రద్దుచేసి తిరిగి టెండర్లు పిలిచే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి వున్నదని పత్రికలో ప్రకటన వచ్చింది. ప్రభుత్వం సభా సంఘాన్ని ఏర్పాటుచేస్తుందో లేదో 10.10 తెలుపవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఇది చాలా ముఖ్యమైన విషయం. కరీంనగర్, వరంగల్ ఉ. జిల్లాలలో శ్రీరాంసాగర్‌కు సంబంధించిన ఉపపథకాలు 16 వుండగా అందులో 8 పథకాలకు ఫిజిబిలిటీ వున్నట్లుగా మంత్రిగారె చెప్పారు. ఈ 8 పథకాలకు సంబంధించి ప్రపంచ బ్యాంక్ నిధులు కేటాయిస్తారా, లేక 1994-95 వార్షిక బడ్జెట్ నుంచి కేటాయించి ఈ సంవత్సరం నుండే పనిని ప్రారంభిస్తారా? తెలియచేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడుతూ యిందులో ఏదో కుంభకోణం జరిగిందని అన్నారు. కుంభకోణాలు, లంబకోణాలు విషయం నాకు తెలియదు. వచ్చిన టెండర్లులో కొంతమంది కంట్రాక్టర్లు లోయస్ట్ టెండర్లు యివ్వడం జరిగింది. వరల్డ్ బ్యాంక్ స్టాండర్డ్స్, నార్మ్స్ ప్రకారం వారు కాంపిటెంట్ కాదు. టెండర్ షెడ్యూల్స్‌ని ఫిక్స్ చేయడం జరిగింది. ప్రీ క్వాలిఫికేషన్ క్రింద టెండర్ షెడ్యూల్స్ యివ్వడం జరిగింది సబ్‌సిక్వెంట్‌గా టెండర్స్‌ను ఓపెన్ చేసిన తరువాత, కొంత ఎక్సర్‌సైజ్ చేసిన తరువాత. Since some of the contractors are not competent to tender according to the norms fixed by the World Bank.... ఆ విధంగా లోయెస్ట్ టెండర్స్‌ను డ్రాప్ చేయడం జరిగింది. హైయ్యెస్ట్ టెండర్లు వచ్చిన మీదట ప్రీమియం కాస్ట్ వుందనే ఉద్దేశంతో రివేల్యుయేషన్ చేయడం జరిగింది. అంతేతప్ప మరొక విధంగా డీల్ కాలేదు.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి.- అధ్యక్షా, గౌరవమంత్రిగారు సమాధానం యిస్తూ ప్రపంచ బ్యాంక్ గైడ్‌లైన్స్ ప్రకారం లోయెస్ట్ టెండర్లు కోట్ చేయబడిన వాటిని రద్దుచేయడం జరిగినట్లుగా చెప్పారు. ప్రపంచబ్యాంక్ గైడ్‌లైన్స్ ప్రకారం ఎలిజిబుల్ కంట్రాక్టర్లు లేనప్పుడు వారికి షెడ్యూల్స్ ఎందుకు యిచ్చారు? షెడ్యూల్స్ యివ్వడంలోనే కుంభకోణం జరిగింది. కుంభకోణం, లంబకోణం ఏవీ తమకు తెలియదు అన్నట్లు యిరెస్పాన్సిబుల్‌గా సమాధానం చెప్పడం మంచిది కాదు. ప్రధాన ప్రతిపక్షానికి చెందిన సభ్యుడు అడిగినప్పుడు సమగ్ర సమాధానం యివ్వవలసిన అవసరం వుంది. శ్రీరాంసాగర్ రెండవ దశకు సంబంధించి కుంభకోణం జరిగింది. ఇందులో ముఖ్యమంత్రులకు, మంత్రులకు సంబంధం ఉంది. మేము సభాసంఘం వేయవలసిందిగా డిమాండ్ చేస్తున్నాము. సభాసంఘం వేయనట్లయితే ఈ కుంభకోణాలకు ప్రభుత్వం బాధ్యతవహించవలసి వస్తుంది.

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి:- అధ్యక్షా, సమాధానం కావాలి. షెడ్యూల్స్ యిచ్చిన విషయంలో సమాధానం యివ్వకుండా దాటవేస్తే ఎలా?

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:- అధ్యక్షా, కుంభకోణం అని అపవాదు వేయడం భావ్యం కాదు. నేను స్ట్రెయిట్ కోణంలోనే జవాబు చెబుతున్నాను. బాధ్యతకల సభ్యునిగా నిందవేసే ముందు ఆలోచించవలసి వుంటుంది. నిందవేసే ముందు అథెంటిక్ యిన్ఫర్మేషన్‌తో రావాలి. సరి అయిన రీజనింగ్‌తో ముందుకు రావాలి. అంతే తప్ప ఏదో వుంది అని చెప్పడం సరి కాదు. మీ అభిప్రాయాలను కాగితం మీద పెట్టండి. ఎంక్వయిరి వేస్తాము.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి:- ఎలిజిబిలిటీ లేని వారికి టెండర్ షెడ్యూల్స్ ఎందుకు యిచ్చారు?

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:- అధ్యక్షా, దయచేసి చెప్పేది వినమనండి. ప్రీక్వాలిఫైడ్ కంట్రాక్టర్స్‌కు కాకుండా, యితరులకు టెండర్ షెడ్యూల్స్ యివ్వడం జరిగింది.

(ఇంటరప్షన్)

Let me answer.... It is a labourious exercise.

(Interruption)

కాలయాపన కాకుండా టెండర్స్ యివ్వడం జరిగింది. నేను అప్పట్లో సంబంధిత మంత్రిని కాదు ఇప్పుడు ఇన్‌ఛార్జ్ మంత్రిగా సమాధానం చెబుతున్నాను. నాకు తెలిసినంతవరకు ప్రీ క్వాలిఫైడ్ కంట్రాక్టర్లను కాకుండా షెడ్యూల్స్ యివ్వడం జరిగింది. తరువాత చూసినప్పుడు Some of these contractors are not up to the standards fixed by the World Bank. Unfortunately many of the lowest tenders might be of unqualified contractors, unqualified in the sense according to the norms fixed by the World Bank.... టెండర్ ప్రీమియం ఎక్కువగా కనబడడంవల్ల మరలా ఇంజనీర్ ఇన్ చీఫ్‌గారి ఛైర్మన్‌షిప్‌తో ఎక్స్‌పర్ట్స్ కమిటీని వేయడం జరిగింది. వారు రికన్సిడర్ చేయడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. అంతే తప్ప మరొక పొరబాటు జరగలేదు. కంప్లయింట్స్ వుంటే యివ్వండి. తప్పకుండా చూస్తాము. వి కెన్ గెట్ దెమ్ ఎక్జామిన్డ్.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, తమరు ఈ సబ్జెక్ట్‌కు సంబంధించినంత వరకు రూలింగ్ యివ్వకపోతే దీనికి పరిష్కారం అంటూ వుండదు. 8 సి.కి సంబంధించి నంతవరకు నేను ఏమి అడగడం లేదు. శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి టెండర్స్ విషయంలో కేవలం కొంతమంది కాంట్రాక్టర్లనే ఎంపికచేశారు. It is a very big scnadal. I don't want to ask about this scandal at this stage. If you confine to supplementary-d.... సప్లిమెంటరీ డి.కి.

సంబంధించి – కుంభకోణాలు, లంబకోణాలు ఏమిటో తెలియదు – శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు రైతులకు మంత్రిగారు వరుసగా మూడవసారి పంగనామాలు పెడుతున్నారు. ముఖ్య మంత్రులు మారినప్పుడు, దురదృష్టవశాత్తు, ఆయా శాఖ మంత్రుల; ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీలు కూడా మారుతున్నారు. ఈ శాసనసభలో, ఈ సంవత్సరం కూడా ఎన్నోసార్లు వచ్చింది. గౌరవ వెంగారెడ్డిగారు మంత్రిగా వున్నప్పుడు యిదే సమాధానాన్ని అచ్చుతెలుగులో చెప్పడం జరిగింది. 8 స్కీమ్సు ఐడెంటిఫై చేసినట్లు, 4 స్కీములకు సంబంధించి రూ. 4 కోట్ల 25 లక్షలు కేటాయించినట్లు వారు తెలిపారు. యింప్లిమెంటేషన్ జరిగిందా లేదా చెక్ చేసే విషయంలో ఎస్యూరెన్స్ కమిటీ కూడా వుంది. సంబంధిత రికార్డులనుబట్టి చూస్తే ఫైనల్ రిపోర్టులు వచ్చిన తరువాత డబ్బు కేటాయించనట్లుగా తెలుస్తోంది. ఇంతవరకు స్కీమ్సు గ్రౌండ్ చేయడం జరగలేదు. ఎన్నిసార్లు ప్రశ్న వేయాలో, ఎన్నిసార్లు సమాధానం చెబుతారో చెప్పండి. వెంగారెడ్డిగారు చెప్పిన విషయం స్పెసిఫిక్‌గా రికార్డులలో వుంది. అధికారులను వెంబడి తీసుకువెళ్ళి చెట్లు, గుట్టలు, ఫారెస్టు ఏరియా అంతా తిరిగి అక్కడినుండి నివేదికను హైదరాబాదు దాకా తీసుకురావడం జరిగింది. సప్లిమెంటరీ – డి. లో అనుబంధ పథకాలు అని అంటున్నారు. రూ. 20 కోట్లు, రూ. 25 కోట్లు పెట్టే పథకాలను రూ. 4 కోట్లతో పూర్తిచేసే అవకాశం వుంది. బుగ్గారం, మొగిలిపేట చెరువు, ఈ రెండు పథకాలు హైదరాబాదుకు వచ్చాయి. పథకాలు వెంటనే శాంక్షన్ అయ్యే విధంగా మంత్రిగారు ప్రిన్సిపాల్ సెక్రటరీ, ఇరిగేషన్ గారికి ఆదేశాలు యిస్తారా? మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పి బయటకుపోతారు. సంబంధిత సెక్రటరీగారి దగ్గరకు వెళ్ళి అడిగితే, అక్కడ వారికి డైరెక్షన్స్ వుండవు. ప్రభుత్వం దగ్గర డబ్బు వుండదు. కన్‌ఫ్యూజన్ లేకుండా వుండడానికి, తెలంగాణా రైతులకు పంగనామాలు మరలా మరలా పెట్టకుండా వుండడం కోసం, స్పెసిఫిక్ డైరెక్షన్స్ యివ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాను. వెంగారెడ్డిగారు సమాధానం యిచ్చి మూడేళ్ళయింది. పరిస్థితి యిప్పటికీ ఎలా వుంది? మూడు సంవత్సరాల తరువాత కూడా అదే సమాధానం. ఎలక్షన్స్ తరువాత ఏమవుతుందో ఎవరికి తెలుసు? బడ్జెట్ కేటాయించకుండా, డబ్బు ఖర్చు చేయకుండా, సప్లిమెంటరీ స్కీమ్స్ పూర్తి చేయకుండా ఎలా వుంటున్నారు? అధ్యక్షా, తమరు మా రెస్క్యూకి రావాలి. I want a specific ruling from the Hon'ble Chair.... How long are you going to cheat the farmers? My humble request to the Hon'ble Dy. Speaker is that ruling may be given to the Minister to give a direction to the Principal Secretary to take up the schemes which were already finalised and amount was also earmarked in the Budget. What is the difficulty?

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:– అధ్యక్షా, 14 సప్లిమెంటరీ స్కీములను ఐడెంటిఫై చేయడం జరిగింది. అందులో ఎనిమిది ఫీజిబుల్ అనుకోవడం జరిగింది. ఈ 8 పథకాలలో 5 పథకాలకు డిటైల్డ్ ఇన్వెస్టిగేషన్, ఎస్టిమేషన్ కూడా కంప్లీట్ చెయ్యడం జరిగింది. ఉ రూ. 4.05 కోట్లకు. ఆ తరువాత....

Sri Ch. Vidyasagar Rao:– I am sorry for the iterruption..... My humble submission to the Minister is that this answer was

already given by an ex-Minister Mr. Chenga Reddy. We are well aware of this. Mr. Chenga Reddy, when he was the Minister for Minor Irrigation said that this much amount was earmarked for the scheme. I am just simplifying this. We are aware of all this.... ఆయన చెప్పిన తరువాత ఈ స్కీమ్స్ తెచ్చి హైదరాబాదులో పడేశాము. సెక్రటేరియట్‌లో వున్నాయి. తీసుకోమని ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీగారికి డైరెక్షన్ ఇస్తారా, లేదా? ఏవయితే స్కీమ్స్ వచ్చాయో, వాటికి ఇయర్‌మార్క్ చేసిన డబ్బుతో తీసుకోమని చెప్పండి.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:- స్పెసిఫిక్ ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఇవ్వడానికి ఫైనాన్షియల్ పొజిషన్ చూసుకోకుండా వీలు కాదు.......

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:-ఫైనాన్షియల్ డిస్ట్రిబెన్సెస్ ఉంటే you are spending several crores of rupees in other areas. I don't want any answer from the Hon'ble Minister, with due respects to him... I want a specific ruling.... Money is there and everything is there.....

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- సమాధానం పూర్తిగా చెప్పనివ్వండి.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- సమాధానం వినీ వినీ చెవులు చిల్లులు పడుతున్నాయి. మీరు స్పెసిఫిక్ రూలింగ్ ఇవ్వండి. ఇది శాసనసభ. ఇక్కడ సమస్యలు ఏ విధంగా పరిష్కార మవుతాయో ఆలోచించాలి. మీరు మా రెస్క్యూకి రావాలి. ప్రజలను ఎన్నిసార్లు మోసం చేస్తారు? ఏదయినా అంశం మీద సభలో ఎస్యూరెన్స్ వస్తే, తిరిగి అదే - చెప్పిన సమాధానమే మళ్ళీ మళ్ళీ చెప్పడం ఎందుకు? ఆ విధంగా చేసి, స్కీమ్స్ అమలుకాకుండా చెయ్యడం సరైనది కాదు. ఇప్పటికయినా స్కీములు ఇన్వెస్టిగేట్ అయి, హైదరాబాదుకు వచ్చాయి కనుక గవర్నమెంట్ నుంచి డైరెక్షన్ ఇవ్వమని అడుగుతున్నాను. దీనిపై మీరు స్పెసిఫిక్ రూలింగ్ ఇవ్వాలి.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:- ప్రపంచ బ్యాంకు సహాయంతో చేసే స్కీములు కావు ఇవి. ఎప్పుడయితే ఫైనాన్షియల్ పొజిషన్ బాగుంటుందో అప్పుడు టేకప్ చేసే అవకాశం ఉంటుంది. సూ మోటోగా ఇనిషియేట్ తీసుకుని డైరెక్షన్ ఇవ్వడానికి ఫైనాన్షియల్ రిసోర్సెస్ చూసుకుని చెప్పాలి తప్ప చూసుకోకుండా గభాలున చేసుకునేది కాదు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- గతంలో మంత్రిగారు చెప్పారు. రికార్డులో ఉన్నాయి. అన్నీ పరిశీలించండి. ఇప్పుడు ఈ మంత్రిగారు సమాధానం అదే చెప్పారు. గత 3 సంవత్సరాల నుండీ ఇదే సమాధానం. అప్పుడు చెంగారెడ్డిగారు చెప్పిందే ఇప్పుడూ చెప్పారు. చెంగారెడ్డిగారు 'ఈ డబ్బుతో తీసుకుంటాము' అన్నారు. వందల కోట్ల

రూపాయలు ఖర్చు చేస్తున్నారు. శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు ప్రారంభం అయినప్పటికీ నీరు ఇవ్వలేదు. టేయిలెండ్ రైతులు సఫర్ అవుతున్నారు. గతంలో నిర్ణయం జరిగింది. శాసన సభలో సమాధానం చెప్పారు. రూలింగ్ ఇవ్వండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- దీనిమీద రూలింగ్ ఏమిటి? మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పిన తరువాత చూద్దాము.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- శాసనసభ రికార్డులో ఉంది. అప్పుడు మంత్రిగారు తీసుకుంటామని అన్నారు. ఇప్పుడు ఫండ్స్ ఉంటే తీసుకుంటామని అంటే ఏం చెయ్యాలి? వేరే ప్రాంతాలలో కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేస్తున్నారు. నీరు ఇచ్చే అవకాశం ఉన్నా, మూడు సంవత్సరాల నుంచీ తాత్సారం చేస్తున్నారు. ఎం.ఎల్.ఏ.లం ఏం చెయ్యాలి? రూలింగ్ ఇవ్వండి. అప్పుడు ఫండ్స్ ఉంటాయి. ఇప్పుడు ఉండవా? స్పెసిఫిక్ రూలింగ్ ఇవ్వండి. మంత్రిగారి నుండి ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీకి డైరెక్షన్ పోవాలి.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:- బడ్జెట్ ఈ రోజు ప్రవేశపెడుతున్నారు. పెట్టిన తరువాత బడ్జెట్ మీద డిమాండ్స్ వచ్చినప్పుడు కానీ ఎవైలబిలిటీ ఉందా లేదా అన్నది తెలియదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ఇది కరెక్టు కాదు. ఈ బడ్జెటుకు సంబంధించిన అంశం వేరే.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:- ఇప్పుడు కమిట్ కావడానికి అవకాశం లేదు. Without knowing the financial position I cannot commit myself suo moto. here. Another thing, is whether Sri Chenga Reddy has committed on the floor of the House - I am not aware because that information is not available with me now....

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- The Department is aware of it. The officers in the gallery are aware of it. It can be verified from them. What is this? What does it mean if you say ' I am not aware' when a Minister already said earlier we are going to spend the amount? Otherwise please postpone the question.... We cannot tolerate this....

Sri K. Prabhakara Rao:- You put a separate question.... We will answer.....

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా.....

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- కూర్చోండి.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- సమాధానం ఇస్తే ఎందుకు కూర్చోము?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతారు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- సమాధానం ఒకసారి శాసనసభలో వచ్చిన తరువాత అదే జావాబు మళ్ళీ మళ్ళీ వస్తుంటే, అదే సమాధానం అధికారులు చెప్పిస్తుంటే, చిలుక పలుకుల్లాగా చెబుతుంటే, చూస్తూ కూర్చోవాలా? మీరు రూలింగ్ ఇవ్వండి. సమస్య పరిష్కారం ఎవరితో చెప్పాలి? To give a ruling or a direction - it is left to you.....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- క్వశ్చన్ మీద రూలింగ్ ఏమిటి?

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ఈ సమస్య మీద రాష్ట్ర శాసనసభలో చర్చకు వచ్చింది. అదే రకంగా ఇప్పుడూ సమాధానం ఇవ్వడం సరైనది కాదు. మీరు రికార్డు పరిశీలించండి. ప్రశ్న వాయిదా వెయ్యండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- రికార్డు పరిశీలిస్తాను.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:- ఇప్పటికిప్పుడు ఇవ్వడం సాధ్యం కాదు. ఆ విధంగా ఇచ్చిన ఎస్యూరెన్స్ అమలుకాకపోతే వారికి 'వేస్ అండ్ మీన్స్' ఉన్నాయి. They have ways and means on how to pull up the Government.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అసెంబ్లీ ప్రొసీజర్ గురించి మాట్లాడడం లేదు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- రికార్డు పరిశీలించి స్పీకర్‌గారి ఛేంబర్‌లో చూద్దాము.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- స్పీకర్‌గారి ఛేంబర్‌లో ఒక నిర్ణయం తీసుకోండి.

Sri Prabhakara Rao:- If at all any commitment is there on the floor of the House, as Sri Dharma Rao said they have ways and means to get the things done.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- వారు సీనియర్ మినిస్టర్. ఒకసారి స్పీకర్‌గారు రూలింగ్ ఇచ్చిన తరువాత దాని గురించి మళ్ళీ మాట్లాడడం భావ్యం కాదు. ఆ అవకాశాన్ని తీసుకోనివ్వకుండా మంత్రిగారు అడ్డం పెట్టడం కాదు.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:- నాకు క్లారిఫికేషన్ ఇచ్చే అవకాశం లేదా? If at all there is any commitment on the floor of the House there are ways and means.....

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- Hon'ble Dy. Speaker has already given a ruling.

Sri K. Prabhakara Rao:- I am sorry that one unfortunate comment has been made by the Hon'ble Member Sri Ch. Vidyasagara Rao that the Minister is repeating like a parrot. ఇక్కడకు వచ్చి రామ చిలుక పలుకులు అంటున్నారు. ఆ అలవాటు వారికి ఉండవచ్చు కానీ నేను సీనియర్ శాసన సభ్యుడిగా అధికారులు చెప్పిందే చెప్పే అమాయకుడిని కాను. I get much more experience on the floor of the House as a Legislator. Officers are there only to assist.....

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- We want the outcome.... ప్రభాకర రావుగారు అంటే నాకు గౌరవం ఉంది. అందుకే వారి దృష్టికి తెచ్చాను. అదే సమాధానం ఇప్పుడు మళ్ళీ వచ్చింది. రికార్డులో ఉంటుంది. చూడండి. దానిని స్పీకర్‌గారు పరిశీలించి ఒక నిర్ణయం తీసుకోవచ్చు. We will abide by that.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- సర్ విత్ స్పెషల్ పర్మిషన్.....

శ్రీ ఎస్. యతిరాజారావు (చెన్నూరు):- దయచేసి వినండి. ఒక చిన్న సప్లిమెంటరీ. నేను మంత్రిగారిని కోరేది - ఇంతసేపు చర్చ జరిగింది. నిజామాబాదు, అదిలాబాదు, కరీం నగర్, వరంగల్ 3, 4 జిల్లాలకు సంబంధించిన సమస్య. వరంగల్ వాటర్ సప్లయ్‌కు సంబంధించిన సమస్య శ్రీరాంసాగర్‌తో ఉంది. ఆ జిల్లాలకు సంబంధించిన శాసన సభ్యులతో ఒక సమావేశం ఏర్పాటుచేసి ఈ సమస్యను పరిష్కరిస్తారా?

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ప్రత్యేకమయిన, ప్రధానమయిన విషయం కనుక మా దగ్గర స్పెషల్ పర్మిషన్ తీసుకున్నాను. ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రజలకు మనకు మధ్యన పత్రికా విలేఖరులున్నారు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు (చింతలపూడి):- సర్, జిల్లా శాసనసభ్యులతో సమావేశం ఏర్పరచి పరిష్కారం చేయడానికి కృషిచేస్తారా అంటే సమాధానం చెప్పరే? మీ ఛాంబర్‌లో సమావేశపరుస్తారా అని అడుగుతున్నారు దానికి స్పందించడానికి ఏమిటి?

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:- రేపు బడ్జెట్ డిస్కషన్‌లో ఇరిగేషన్ డిమాండ్ 5, 6 తేదీలలో వస్తుంది. అప్పుడు మీరు వేయవలసిన ప్రశ్నలు వేయవచ్చు. అప్పుడెలాగూ సమాధానం ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంటుంది.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- అప్పుడు డిమాండ్స్ మీద మాట్లాడవచ్చు.

సభా కార్యక్రమము

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రజలకు, శాసనసభ్యులకు ప్రభుత్వానికి మధ్య వారధిగా ఉండేవి పత్రికలు. పత్రికా విలేఖరుల మీద దాడుల గురించి స్పెషల్ మెన్షన్ చేస్తున్నాను. ఒక్క నిముషం బేర్ చేయండి. ఈ కొత్త సంవత్సరంలో వరుసగా పత్రికా విలేఖరుల మీద దాడులు జరుగుతున్నాయి. అందులో కరీంనగర్ జిల్లాలో జరిగిన దాడి తెలుసు. కొత్త గూడెంలో కొత్తకొండ అనే గ్రామంలో జాతర జరిగింది. బ్లూ ఫిల్మ్స్ ఆడే వాళ్లకు పోలీసు సహాయం చేస్తున్నది. ఈనాడు విలేఖరి ఆ వార్తను ప్రచురిస్తే ఆయనను తీసుకువెళ్లి విపరీతంగా కొట్టారు. ముల్కనూరు ఎస్.ఐ. విష్ణుమూర్తి ఆయన సర్వీస్ రివాల్వర్ ఇచ్చి గుండాలను ప్రోద్బలం చేసి దాడిచేశారు. దానిమీద ఎంక్వయిరీ కావాలని అడిగితే ఉదయం విలేఖరిని ఎన్‌కౌంటర్ చేసిన రాజయ్యగారిని ఆఫీసర్‌గా వేశారు. విచ్ యీజ్ ఇర్రెగ్యులర్. రీ కన్సిడర్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఇదిలా ఉండగా 13, 14 తేదీలలో కర్ఫ్యూ వాతావరణం కరీంనగర్ జిల్లాలో ఏర్పడి ఉంది. ఆ డిటెయిల్స్‌లోకి వెళ్లడం లేదు. ఆ వార్తలు వ్రాయడానికి సేకరించడానికి వెళ్లిన విలేఖరి మీద వరుసపెట్టి దాడులు చేస్తున్నారు. హిందూ పత్రికా విలేఖరి ఇక్కడినుంచి కరీంనగర్ వార్త కవర్ చేయడానికి వెళ్లారు. 30 కి.మీ. ఇవతల ఆపుచేసి ఆయన మీద దౌర్జన్యంచేశారు. ప్రెస్ ఫొటోగ్రాఫర్స్ వద్ద ఉన్న మెటీరియల్ లాక్కుని వేల రూపాయలు నష్టంచేశారు. ప్రెస్ ఫొటోగ్రాఫర్ రాధాకృష్ణ అన్నాయనను పట్టుకుని ఈడ్చి కొట్టారు. సంతోష్ అన్నాయనను తుపాకీ మడమలతో కొట్టారు. ఆంధ్ర భూమి విలేఖరిని కొట్టారు. నేను పదే పదే జరుగుతున్నాయని మినిస్టరుగారికి చెప్పాను. వర్కింగ్ జర్నలిస్టుల తరఫున సి.ఎం.గారిని కలిసాను. దీనికి రెమిడీ కావాలి. పదే పదే జరుగుతుంటే హయ్యర్ అథారిటీస్ ఎంక్వయిరీ, సి.ఎం.గారికి రిప్రజెంట్ చేసిన తరువాత కూడా జరుగుతుంటే దానికి ఒక ఫుల్‌స్టాప్ కావాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఒక స్పెషల్ మెన్షన్ ద్వారా ఈ జీరో అవర్‌లో మీద్వారా పంపిస్తున్నాను. కరీంనగర్ జిల్లాలో జరిగిన రెండు ఘటనలమీద దాని మీద దీని మీద కూడా ఉన్నతస్థాయి విచారణ హోం మంత్రిగారు వేయాలని కోరుతున్నాను. ముల్కనూరు ఎస్.ఐ. విష్ణుమూర్తిగారిని సస్పెండ్ చేయకపోతే సమస్య పరిష్కారం కాదు. అలాగే మొన్న జరిగిన కరీంనగర్ విషయంలో ఎవరయితే ఇక్కడ గులాం రసూల్‌ని ఎన్ కౌంటర్ చేశారో ఆ రాజ్య డి.ఎస్.పి.గా ఉంటూ ఈ చర్యలు తీసుకున్నాడు కాబట్టి వారిని అక్కడే ఉంచి విచారణ జరిపితే న్యాయం జరగదు. ఎవరయితే కన్సరన్డ్ అఫిషియల్స్ దోజ్ హు ఆర్ ఫౌండ్ గిల్టీ ఆర్ ఎక్సెస్ చేశారో విలేఖరుల మీద దాడి జరిపారో వాళ్లను దయచేసి సస్పెండు చేసి విచారణ జరిపించండి. ఒక విషయం బయటపెడితే అయిపోతుంది. జస్టిస్ డి.ఎల్.ఎస్.ఎన్. రెడ్డి

కమీషన్ వేశారు రసూల్ విషయం మీద· ఆ కమీషన్ యొక్క ఫైండింగ్స్ వచ్చాయి· దయచేసి హౌస్‌లో పెట్టించండి· నో దట్ ఫర్దర్‌గా విలేఖరుల మీద దాడిజరగకుండా ఏదయినా ఏర్పాటుచేస్తారా? ఐ థింక్ హోం మినిస్టర్‌గారున్నారు· నేను ఈ పిటిషన్ పంపిస్తున్నాను· మీద్వారా· కాస్త యాక్షన్ తీసుకోమని కోరుతున్నాను· అందరూ విలేఖరుల గురించి ఏదో చెబుతున్నారు· ఆఖరికి వచ్చేసరికి దౌర్జన్యాలు జరుగుతుంటే ప్రభుత్వపక్షం చూస్తూ ఊరుకునే విషయం మీ దృష్టికి ఒక స్పెషల్ మెన్షన్‌గా తీసుకు వస్తున్నాను·

శ్రీ ఎ· మాధవరెడ్డి (ధోన్నీర్):- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు మరియు ఆయన మంత్రివర్గ సభ్యులు రాజ్యాంగ ఉల్లంఘనకు పాల్పడినందున వాళ్ళ పదవుల్లో కొనసాగ డానికి అనర్హులుగా ప్రకటించాలని మేము హైకోర్టులో 9 పిటిషన్స్ వేయడం జరిగింది· అందులో న్యాయమూర్తిగారు అడ్వకేట్ జనరల్ ఆయన ఆర్గ్యుమెంట్ విన్న తరువాత కూడా 7 పిటిషన్స్ అడ్మిట్ చేయడం జరిగింది· అందులో ప్రధానంగా చెప్పాలంటే మద్యపాన నిషేధం పూర్తిగా అమలుచేస్తామని చెప్పిన ఈ ప్రభుత్వం అదనంగా మరో ఐ·ఎం·ఎఫ్·ఎల్· షాప్స్ మంజూరు చేయడం జరిగింది·

శ్రీ ఎ· ధర్మారావు:- అధ్యక్షా, హైకోర్టు అడ్మిట్‌చేసిన మాట వాస్తవం· They have now become subjudice. They cannot be raised in this House.

శ్రీ ఎ· మాధవరెడ్డి:- రాజ్యాంగంలో 14వ అధికరణకు విరుద్ధం అది· ఒకవైపు అడవులను కాపాడాలని చెప్పి పాణ్యం ఎన్నికల సందర్భంలో 6 వేల లారీల చారుకోలు తీసుకు వెళ్ళడానికి ఆర్డర్లు ఇచ్చారు· దానిలో ముఖ్యమంత్రిగారు పర్మిషన్ ఇచ్చారు· అందులో ఆయన అవినీతికి పాల్పడ్డారు కనుక ముఖ్యమంత్రిగారు అలాంటి మంత్రివర్యులు ప్రభుత్వంలో సాగడానికి వీలులేదు· రాజీనామా చేయవలసిన అవసరం ఉంది·

Sri A. Dharma Rao:- Sir, this cannot go to record. It is subjudice.......

(Interruptions)

Sir, it cannot be admitted under the Rules. Please expunge his speech from the records.

శ్రీ ఎ· మాధవరెడ్డి:- ఇందులో ప్రాథమిక సాక్ష్యాధారాలు ఉన్నాయి కాబట్టే న్యాయమూర్తిగారు అడ్మిట్‌చేశారు· అందుకని ఈ ప్రభుత్వం కొనసాగడానికి వీలులేదు· మీరు మరో సమర్థమయిన ముఖ్యమంత్రిగారిని ఎన్నుకోండి· ఈ ముఖ్యమంత్రిగారు వెంటనే రాజీనామా చేయాలి·

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:- వారు మాట్లాడేది మొత్తం సబ్‌జుడీస్. దానిని రికార్డులలోకి పోనివ్వడానికి వీలులేదు. దానిని హైకోర్టు అడ్మిట్ చేసింది కనుక తొలగించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఇట్ కాన్ట్ గో ఆన్ రికార్డ్.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- కోర్టులో ఉంది కదా, కూర్చోండి మాధవరెడ్డిగారు.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:- విచారణ జరగవలసి ఉంది. కోర్టులో అడ్మిట్ చేసింది. విచారణ జరపబోయే ముందు వేరే అభిప్రాయం లేకపోతే వేరే ఇంటర్‌ప్రిటేషన్స్ ట్విస్ట్‌ని చేసిలా తీసుకువచ్చి ఈ సభలో చర్చిస్తే..... It cannot be discussed at this stage. It is prejudicial to the Judiciary.

(అంతరాయం)

శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి:- స్పీకర్ సర్, స్పీకర్ సర్......

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- రాజకుమారిగారు మీరు కూర్చోండి.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- మాధవరెడ్డిగారు కూర్చోండి.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:- ప్రస్తుతం కోర్టు అడ్మిట్ చేయడం జరిగింది. గతంలో కోర్టు అడ్మిట్ చేయడమే కాకుండా విచారణ కూడా చేసి గిల్టీ అని చెప్పి ఫైండింగ్స్ ఇచ్చినా కూడా రిజైన్ చేయలేదు. అంతేకాకుండా మమ్మల్ని ఆ విషయం ఈ హౌసులో రెయిజ్ చేయనివ్వలేదు. గిల్టీ అని కోర్టు ఫైండింగ్ ఇచ్చిన తరువాత కూడా చేయలేదు. ఇంతవరకూ ఒబ్జక్షన్ జరిగింది కాని విచారణ జరగలేదు. Now, it is before the Court. It cannot be discussed here.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- అందరూ కూర్చోండి.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- జీరో అవర్ మెన్షన్ డిస్కషన్‌కి కాదు. వుయ్ ఆర్ డ్రాయింగ్ ది అటెన్షన్ ఆఫ్ ది హౌస్. సచ్ ఏ థింగ్ అక్కర్డ్ అని హ్యాపెండ్ అది తన ఉద్దేశ్యం డ్రా చేస్తుంటే ఎలా చేయకుండా డిస్కషన్ అని అంటున్నారు. సబ్‌జ్యుడీస్ కాదు. రికార్డులలోకి పోకూడదని తీర్పులు చెబుతున్నారు. ప్రజలు ఇచ్చిన తీర్పులకు కట్టుబడి మేము ఇక్కడ కూర్చున్నాము. మీరు అధికారంలోకి వచ్చారు. ఇవ్వాళ మీరు చేస్తున్నది

ఏమిటి? మీరు స్పష్టంగా అవినీతికి పాల్పడ్డారని ప్రిమా-ఫేస్ ఉందని చెప్పి రిట్ అడ్మిట్ చేశారు. అందుకని లెట్ హిమ్ కంప్లీట్ ది మెన్షన్. అంతే కాని.... We are not asking for a discussion. Let him complete it. We are not going into discussion. డిస్కషన్‌లోకి వెళ్ళడం లేదు. సబ్ జ్యుడీస్ ఔనా కాదా అన్న వాదనలోకి దిగడం లేదు. ఇవ్వాళ ఈ జడ్జిమెంట్ వచ్చింది అని మెన్షన్ చేస్తుంటే, గుమ్మడి కాయల దొంగలా భుజాలు తడుముకుంటారెందుకు? ఆర్ యు గిల్టీ ఆఫ్ ఇట్.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- మెన్షన్ చేశారు అయిపోయింది. కూర్చోండి.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు అక్కడే పొరపాటు పడుతున్నారు. అంతేతప్ప ప్రైమాఫేసీ కేసు అనేది కాదు. వారి నాయకుడు మీద ప్రైమాఫేసీ కేసు వున్నదని విచారణ తరువాత హోల్డ్ చేశారు.

(అంతరాయం)

Sir, I would like to intefere.... Now, only writ petitions were admitted. That means they are worth to be enquired. They are worth to be enquired into. Whether prima facie is there or not has been decided only after the preliminary enquiry. An enquiry was held against his leader and a prima facie case was.....

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- నో, నో.....

Sri A. Dharma Rao:- Proved against his leader. But in this case the enquiry has yet to take place. No enquiry was held so far. Therefore, while the enquiry is pending and to raise the matter here is only with the intention to prejudice the Court. Therefore, such matters cannot go to record. They have to be expunged.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- విద్యాధరరావుగారు కూర్చోండి. ఓంకార్‌గారు మాట్లాడండి

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- ప్రశ్న వేయడానికి కూడా అవకాశం లేని విధంగా అయితే ఎలా? సబ్‌జుడీస్ అవుతుందా, వుంచవలయునా, వుంచకూడదా అనేది తరువాత నిర్ణయం చేయండి. మాకు అవకాశం యివ్వండి. గం. 10.00 లు అయింది. నేను జీరో అవర్‌లో పాయింట్ రెయిజ్ చేస్తున్నాను. ఈ రోజున అఖిల భారత షెడ్యూల్డ్ కులాలు, షెడ్యూల్డ్ జాతుల హక్కుల పరిరక్షణ సంఘం వారు సెక్రెటేరియట్ దగ్గర పెద్ద ధర్నాచేస్తున్నారు.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- సర్, సర్,.....

శ్రీ టి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, అధ్యక్షా......

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు :- స్పీకర్ సర్.........

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ఓంకార్‌గారు మాట్లాడండి. జీరో అవర్‌లో మాధవరెడ్డిగారు చెప్పేది అయిపోయింది.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- వారు చెప్పేది వారు చెప్పారు, వీరు చెప్పేది వీరు చెప్పారు. ఇప్పుడు నేను చెప్పేదానిని చెప్పనియ్యండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- విద్యాధరరావుగారు గం. 11.00 లకు బడ్జెట్ ప్రెజెంటేషన్ వున్నది. ఇప్పుడు ఓంకార్‌గారిని మాట్లాడనియ్యండి.

(ప్రతిపక్షాలనుంచి పలువురు గౌ. సభ్యులు మాట్లాడేందుకు ప్రయత్నించసాగారు)

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- ఈ రోజు వేలాది మంది హరిజనులు, గిరిజనులు, అఖిల భారత షెడ్యూల్డ్ కులాలు, జాతుల హక్కుల పరిరక్షణ సంఘంయొక్క ఆధ్వర్యంలో.....

(అంతరాయం)

Mr. Dy. Speaker:- Now, the House, is adjourned for 15 minutes.

(The House then Adjourned at 10.45 a.m.)

(సభ తిరిగి ఉదయం 11 గంటలకు సమావేశమైంది)

(సభాపతి అధ్యక్షస్థానంలో వున్నారు)

1994-95 సంవత్సరపు బడ్జెట్ సమర్పణ

ఆర్థిక శాఖామంత్రి (శ్రీ కె. రోశయ్య):- అధ్యక్షా మహాశయా, గౌరవ సభ్యులందరికీ నా హార్థిక అభివందనాలు మరియు ఆర్థిక శుభాభివందనాలు.

1994-95 సంవత్సరానికిగాను ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ బడ్జెట్‌ను సభవారికి సమర్పిస్తున్నాను.

2. ఆర్థిక దృష్ట్యా ప్రస్తుత సంవత్సరంలో అసాధారణమైన క్లిష్ట పరిస్థితుల్ని ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది. రాబడి, ఖర్చులూ రెంటి విషయాలలోనూ ఎంతో వత్తిడిని ఎదుర్కోవలసి

రావటంతో ఆర్థిక నిర్వహణ విషయంలో అత్యంత జాగురూకత శ్రద్ధ విచక్షణ అవసరమైనాయి· మన సోదరీమణులు ఆకస్మికంగా విస్తృతంగా నిర్వహించిన ఆందోళనకు స్పందించి, 1993 అక్టోబరు ఒకటవ తేదీనుంచి సారా అమ్మకాన్ని నిషేధిస్తూ ప్రభుత్వం తీసుకొన్న సాహస వంతమైన నిర్ణయం గౌరవనీయులయిన సభ్యులకు తెలుసు· సాలీనా ఆరువందల కోట్ల రూపాయల రాబడి తగ్గుతున్నప్పటికీ, ప్రభుత్వ రాబడికంటే బీదప్రజల సంక్షేమమే ముఖ్యమన్న ప్రజల విశ్వాసంతో విధానపరమైన ఈ చారిత్రాత్మక నిర్ణయం తీసుకొనడం జరిగింది· ప్రభుత్వము తీసుకున్న ఈ ప్రముఖ మధ్యపాన నిషేధ నిర్ణయము ముమ్ముందు బీద కుటుంబాల ఆదాయ స్థాయిని పెంచి, వారి పోషకాహార, ఉత్పాదనా ప్రమాణాలను మెరుగుపరిచి, తత్ఫలితంగా వారి జీవన ప్రమాణాలను పెంచగలదని ఆశిస్తున్నాం· మధ్య నిషేధాన్ని అమలుపర్చాలని మేము కృత నిశ్చయంతో వున్నాం· ఈ లక్ష్య సాధనకు అనుగుణంగా ఎన్‌ఫోర్స్‌మెంట్ సిబ్బందిని పెంచడం, అదనపు వాహనాలు సమకూర్చడం, అధునాతన కమ్యూనికేషన్ సౌకర్యాలు సమకూర్చటం వంటి అనేక చర్యలుతీసుకున్నాం· మధ్య నిషేధ సందేశాన్ని ప్రజల్లో వ్యాపింప చేయడం కోసం సమగ్రమైన ప్రచార ఉద్యమాన్ని కూడా ప్రభుత్వం చేపట్టింది· ఈ మహత్తర ఆశయ సాధనలో సమాజంలోని ఉత్సాహకరమైన అన్నివర్గాల సహకారాన్ని మేము అర్థిస్తున్నాం·

3· ఇక ఖర్చుల విషయానికివస్తే భారత ఆహారసంస్థ బియ్యం జారీచేసే ధరను పెంచినప్పటికీ బలహీనవర్గాల సంక్షేమంపట్లగల బాధ్యతకు కట్టుబడి, ఆ అదనపు భారాన్నంతటినీ ప్రభుత్వమే భరించి సబ్సిడీ బియ్యం పథకాన్ని ధరపెంచకుండా కొనసాగిం చేందుకుగాను మా ప్రభుత్వము సంకల్పించింది·

4· ఖర్చుల విషయంలో ఈ విధమైన వత్తిడులు ఏర్పడినప్పటికి సంక్షేమ, అభివృద్ధి కార్యక్రమాల అమలుకు అంతరాయంకలగకుండా, రుణబాధ్యతలన్నీ నెరవేరుస్తూ ఒక్క పర్యాయం కూడా ఒక పర్యాయం కూడా ఓవర్ డ్రాఫ్టు తీసుకోకుండా ఆదాయ వ్యయ పరిస్థితిని సక్రమంగా నిర్వర్తించగలిగినందుకు, ఆర్థిక మంత్రిగా నాకెంతో సంతృప్తి కరంగా వుంది· కేంద్ర ఆర్థికమంత్రి, ప్రణాళికాసంఘం, ఈ మధ్యనే ఆర్థిక సంఘం వారు కూడా మా ఆర్థిక నిర్వహణ విధానాన్ని మెచ్చుకున్నారు·

సహజంగా ఫైనాన్స్ పోర్ట్‌ఫోలియో పవర్‌ఫుల్ పోర్ట్‌ఫోలియా అంటారు గాని, ఈ సంవత్సరం అంచన వేసిన దాని కన్నా తక్కువ ఎక్సైజ్ ఆదాయం రావడం వల్లనూ, అంచనా వేసిన దాని కన్న ఖర్చు ఎక్కువగానూ, రైస్ సబ్సిడీ వల్ల, పి·ఆర్·సి· రిపోర్టు వగైరా పద్దుల వల్లనూ, అదనంగా ఖర్చు రావడంతోనూ మన రాష్ట్ర వనరుల ఆరోగ్యం క్షీణించింది· ఈ పరిణామాన్ని ముఖ్యమంత్రిగారు ఎంతో ముందుగానే పసి కట్టినట్లు ఉన్నారు· అందుకే ఆరోగ్యశాఖను నాకు అప్పగించారు·

పదవ ఆర్థిక సంఘం

5. ఈ నెల మొదట్లో మన రాష్ట్రానికి వచ్చిన పదవ ఆర్థిక సంఘం వారం శ్రీ కె.సి. పంత్ అధ్యక్షతన రాష్ట్ర ప్రభుత్వంతోనూ, ఇతరులతోనూ విస్తృతమైన చర్చలు జరిపారు. నూతన ఆర్థిక విధానానికి అనుగుణంగా రాష్ట్రాలు అర్థవంతమైన మరుకైన పాత్ర నిర్వహించాలంటే కేంద్ర నిధుల్లో రాష్ట్రాలవాటా గణనీయంగా పెంచడం అవసరమని ముఖ్యమంత్రి ఈ సంఘానికి సమర్పించిన నివేదికలో వాదించారు.

6. ఆర్థిక సంస్కరణల పరిణామదశలో బీదప్రజలకు సాంఘిక భద్రత కల్పించడం లోనూ, పారిశ్రామిక కార్యకలాపాల విస్తరణకు అవసరమైన మౌలిక సదుపాయాల కల్పన లోనూ రాష్ట్రాలపై గురుతర బాధ్యత వుందని ముఖ్యమంత్రి ఈ సంఘానికి సూచించారు.

7. సారా అమ్మకాన్ని నిషేధించినందువల్ల కలిగే రాబడి లోటును పూర్తిగా భర్తీ చెయ్యడంద్వారా మధ్య నిషేధ విధానాన్ని అమలుపర్చడంలో రాష్ట్రానికి చేయూత నివ్వాలని కూడా ముఖ్యమంత్రి ఆర్థిక సంఘానికి విజ్ఞప్తి చేశారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఖర్చులను అంచనా వెయ్యటంలో తీవ్రవాదుల కార్యకలాపాలను ఎదుర్కోడానికి ప్రభుత్వంపై ఎంతో భారంపడుతున్న విషయాన్ని కూడా పరిగణించాలని ముఖ్యమంత్రి ఈ సంఘానికి విజ్ఞప్తి చేశారు. కన్సైన్‌మెంట్ టాక్స్ విధించడానికి సంబంధించిన చట్టాన్ని తీసుకురావడంలో జరిగే జాప్యం వల్ల రాష్ట్రాలకు రాగల రాబడిలో ఎంతో నష్టంవస్తున్న విషయాన్ని కూడా ఆర్థిక సంఘం దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. మనముందుగల అనేక అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు అవసరమైన వనరులను దృష్టిలో వుంచుకుని కేంద్రానికి చెల్లించవలసిన రుణాల్లో తగినంతగా రాయితీలివ్వాలని కూడా ఆర్థిక సంఘాన్ని కోరడం జరిగింది.

వాతావరణం – పంటల పరిస్థితి

8. నైరుతీ ఋతుపవనాలు జూన్ నాలుగోతేదీన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో అంతంత మాత్రంగా ప్రవేశించాయి సెప్టెంబరు నెలాఖరువరకూ కూడా వర్షపాతం స్వల్పంగావుండి, ఉండవలసిన విధంగా ఉండకపోవటం జరిగింది నైరుతీ ఋతుపవనాల కాలంలో మామూలుగా ఉండ వలసిన దానికంటే ఈ ఏడాది వర్షపాతం రాష్ట్రం మొత్తం మీద 19 శాతం తగ్గింది. ఈ వర్షపాతం తగ్గటంవల్లా ముఖ్యంగా అవసరమైన తరుణంలో అవసరమైనంత వర్షపాతం లేకపోవటంవల్లా, వర్షాధారంగానూ, సేద్యపునీటి సరఫరాతోనూ కూడా పంటలువేసిన భూమి విస్తీర్ణం తగ్గింది. గత ఖరీఫ్‌కాలంలో 27 లక్షల 5 వేల హెక్టార్లలో వరి పంట వెయ్యగా ఈ ఏడాది ఈ పంట వేసిన విస్తీర్ణం 23 లక్షల 24 వేల హెక్టార్లకు తగ్గింది. అలాగే, వర్షాధార పంటలు వేసిన విస్తీర్ణం కూడా 53 లక్షలు 89 వేల హెక్టార్లనుంచి 47 లక్షల 65 వేల హెక్టార్లకు తగ్గింది. 1993 సెప్టెంబరు చివర్లోనూ, అక్టోబరు ప్రారంభంలోనూ వర్షపాతం మెరుగ్గా వుండటంతో, పరిస్థితి కొంతమేరకు చక్కబడింది. ఉత్పాదకత మెరుగైనప్పటికీ – అంతకుముందు సంవత్సరం 80 లక్షల 22 వేల టన్నులున్న ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తి 1993-94 ఖరీఫ్ కాలంలో 75 లక్షల 86 వేల టన్నులు మాత్రమే అంటే

గత సంవత్సరం కంటే 5·4 శాతం తక్కువగా వుంటుందని అంచనా· అయితే వేరుశనగ, ఆముదం, నువ్వులు, పొద్దుతిరుగుడు నూనెగింజల ఉత్పత్తి గత సంవత్సరం 14 లక్షల 81 వేల టన్నులు కాగా 1993-94 ఖరీఫ్ సీజన్లో అంతకంటే 26·8 శాతం ఎక్కువగా 18 లక్షల 78 వేల టన్నులుండగలదని అంచనా·

ఆర్థిక ధోరణుల సమీక్ష

9· రాష్ట్ర నికర ఉత్పాదన 1991-92 తాత్కాలిక అంచనాల ప్రకారం 37 వేల 165 కోట్ల రూపాయలుండగా – ప్రస్తుత ధరల ప్రకారం 1992-93లో అంతకంటే 6·83 శాతం ఎక్కువగా 39 వేల 704 కోట్ల రూపాయలుండగలదని తాజా అంచనాలనుబట్టి తెలుస్తోంది· ప్రస్తుత ధరల ప్రకారం 1991-92లో 5529 రూపాయలున్న రాష్ట్ర తలసరి సగటు ఆదాయం 1992-93లో 4·9 శాతం అంటే 5802 రూపాయిలకు పెరిగింది· పారిశ్రామిక ఉత్పత్తికి చెందిన సగటు సూచి 1993 ఏప్రిల్ – డిసెంబర్ మాసాల మధ్యకాలంలో 1992లో అదేకాలంలోకంటే 45 శాతం పెరుగుదలతో ప్రోత్సాహక ధోరణిని సూచించింది

10· వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల టోకు ధరల సూచి (1970-71=100) 1992 అక్టోబర్లో 597·4 పాయింట్ల నుంచి 1993 అక్టోబరులో 662·6 పాయింట్లకు అంటే 10·9 శాతం పెరిగింది· అఖిల భారత స్థాయిలో ఈ పెరుగుదల 8·3 శాతం మాత్రమే· పారిశ్రామిక కార్మికుల వాడకందార్ల ధరల సూచి (1960-100) 1992 అక్టోబర్లో 1204 పాయింట్లనుంచి 1993 అక్టోబర్లో 1264 పాయింట్లకు అంటే 5 శాతం పెరిగింది· జాతీయ స్థాయిలో ఈ పెరుగుదల 7·4 శాతం వరకూ వుంది· ఇదేకాలంలో వ్యవసాయ కార్మికుల వాడకందార్ల ధరల సూచి జాతీయస్థాయిలో 3·2 శాతం పెరగ్గా, రాష్ట్రంలో 8·3 శాతం తగ్గింది·

వార్షిక ప్రణాళిక

11· ఎనిమిదో పంచవర్ష ప్రణాళిక కాలంలో మూడవ సంవత్సరమైన 1994-95 సంవత్సరానికిగాను మనరాష్ట్ర వార్షిక ప్రణాళికకు ప్రణాళికా సంఘం 2130 కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడిని ఆమోదించింది· 1993-94 సంవత్సరపు 1851 కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడికంటే ఇది 15·1 శాతం అధికం· అయితే మౌలిక సదుపాయాల కల్పనలో ముఖ్యంగా విద్యుచ్ఛక్తి, సేద్యపునీటి రంగాల్లో కేటాయింపులు తప్పనిసరిగా పెంచవలసిన ఆవశ్యకతను దృష్టిలో వుంచుకుని 1994-95 సంవత్సరపు బడ్జెట్లో 2410 కోట్ల రూపాయల ప్రణాళికా పెట్టుబడిని సమకూర్చాలని నిర్ణయించాం· ఇక వివిధ రంగాలకు ప్రణాళికా వనర్ల కేటాయింపు విషయంలో ఒక వంక విద్యుచ్ఛక్తి, సేద్యపునీరు, కమ్యూనికేషన్ రంగాలకు ఉన్నత ప్రమాణాలుగల మౌలిక సదుపాయాలు కల్పించవలసిన అవసరం మరొకవంక బీద ప్రజల భద్రతకు అత్యంత ప్రధానమైన సంక్షేమ కార్యక్రమాల సత్వరగతికి అంతరాయం కలగకుండా చూడవలసిన అవసరం – ఈ రెంటి మధ్యా ఆరోగ్యవంతమైన, ఆచరణ సాధ్యమైన సమతులనాన్ని కొనసాగించటానికి ప్రయత్నించాం·

ప్రస్తుత సంవత్సరంలో వనర్ల కొరత - మన ప్రణాళికా పథకాల పరిమాణానికీ, ప్రమాణానికీ అడ్డురాకుండా చూశామన్న విషయం మా ప్రభుత్వానికి, ఆర్థిక మంత్రిగా నాకూ గర్వకారణమైన విషయాలు.

సేద్యపు నీరు

12. లోగడ చేపట్టిన పథకాలను త్వరగా పూర్తిచేయ్యటంతోపాటు, కొత్తపథకాలను కూడా చేపట్టడం ద్వారా సేద్యపు నీటి వనర్లను పూర్తిగా వినియోగంలోకి తీసుకురావాలన్న ప్రభుత్వ విధానాన్ని ప్రతిఫలించే విధంగా సేద్యపు నీటిరంగానికి కేటాయింపులు జరుగుతున్నాయి. దాదాపు పూర్తికావచ్చిన తుఫాను అత్యవసర పునర్నిర్మాణ పథకంపై పెట్టుబడులు క్రమంగా నిలిపివేస్తున్నప్పటికీ, 1993-94 సంవత్సరంలో సేద్యపునీటి రంగంపై పెట్టుబడి 537 కోట్ల రూపాయలుండగా వచ్చే ఏడాది ఈ కేటాయింపును 620 కోట్ల రూపాయలకు పెంచిన విషయాన్ని గౌరవనీయులయిన సభ్యులు గమనించగలరు.

13. భారీ సేద్యపునీటిరంగంలో - ప్రపంచ బ్యాంకు సహాయంతో అమలుజరుగుతున్న శ్రీరాంసాగర్, శ్రీశైలం కుడిగట్టు కాలువ ప్రాజెక్టులకు ప్రత్యేక ప్రాధాన్యమివ్వటం జరిగింది. అనావృష్టి పీడిత ప్రాంతమైన రాయలసీమకు సేద్యపు నీరు సరఫరా చెయ్యగల తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టుకు 130 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. ఇందులో 60 కోట్ల రూపాయలు మనరాష్ట్ర వాటా కాగా తమిళనాడు ప్రభుత్వం నుంచి 70 కోట్ల రూపాయలు లభించవలసి వుంది. శ్రీశైలం ఎడమగట్టు కాలువ తవ్వకానికి సంబంధించి సవివరమైన పరిశీలన జరపడానికి అందిన దరఖాస్తుల విషయంలో తుది నిర్ణయం తీసుకునే కృషి జరుగుతోంది. ఈ కాలువకు అవసరమైన సొరంగం త్రవ్వకానికి అధునాతన సాంకేతిక విజ్ఞానం అవసరమౌతుంది. ఈ ప్రాజెక్టుకు అవసరమైన పర్యావరణ సంబంధమైన అనుమతిని కేంద్రం నుంచి త్వరలో పొందగలమన్న నమ్మకం కూడా మాకుంది. ఈ ప్రాజెక్టు రూపకల్పన దశనుంచే ఎదురయిన సాంకేతిక, పర్యావరణ సంబంధమైన సమస్యలను అధిగమించగలిగామనే అనుకోవచ్చు. ఈ ప్రాజెక్టు పనులు త్వరలో ప్రారంభం కాగలవని ఆశిస్తున్నాం. ఈ విషయాలను దృష్టిలో వుంచుకొని, శ్రీశైలం ఎడమగట్టు కాలువ పథకానికి 1994-95 సంవత్సరంలో 18 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. గాలేరు - నగరి, హంద్రీ - నీవా పథకాల పనులుకూడా వచ్చే ఏడాది ప్రారంభం కాగలవని భావిస్తున్నాం. అందువల్ల వచ్చే సంవత్సరం గాలేరు - నగరి ప్రాజెక్టు కేటాయింపు 10 కోట్ల రూపాయలకూ, హంద్రీ - నీవా ప్రాజెక్టు కేటాయింపు 7 కోట్ల రూపాయలకూ పెంచుతున్నాం. జూరాల ప్రాజెక్టు పనులు చురుగ్గా సాగుతున్నాయి. 1994 జూన్ నాటికి ఈ ప్రాజెక్టు క్రింద పాక్షికంగా సేద్యపు నీటి సరఫరా జరగగలదని ఆశిస్తున్నాం. శ్రీరాంసాగర్‌కి చెందిన వరదనీటి కాలువ పథకానికి 12 కోట్ల 20 లక్షల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది.

14. అనేక మధ్యతరహా సేద్యపునీటి ప్రాజెక్టులకు సంబంధించిన పనులు పూర్తి చేయ్యడానికి పెట్టుబడులు ఎంతో అవసరమన్న విషయం గౌరవనీయులయిన సభ్యులకు

తెలుసు. ఈ ప్రాజెక్టులను పూర్తిచేసే కృషిలో భాగంగా ప్రస్తుత సంవత్సరంలో 22 కోట్ల రూపాయలున్న కేటాయింపును 1994–95 సంవత్సరంలో 35 కోట్ల రూపాయలకు పెంచడం జరిగింది.

15. కొన్ని పాత సేద్యపునీటి పథకాల నిర్వహణ సరిగాలేనికారణంగా ఈ పథకాల ఆయకట్టుకు నీటిసరఫరా సంతృప్తికరంగా జరగటం లేదు. వీటిపై పెట్టిన పెట్టుబడులకు సరైన ఫలితాలు పొందాలంటే ఈ విధానాల ఆధునికీకరణమన్నది తక్షణ అవసరంగా పరిణమించింది. ఈ లక్ష్యంతోనే కె.సి. కాలువ, తుంగభద్ర దిగువ కాలువల ఆధునికీకరణ పథకాలను ప్రభుత్వం చేపట్టింది. ప్రధాన కాలువలకూ పిల్లకాలువలకూ క్రమంగ గండ్లు పడుతూ వుండటంవల్ల – నాగార్జునసాగర్ ఆయకట్టు ప్రాంతానికి నీటి సరఫరా ప్రభుత్వానికి ఆందోళనకరమైన సమస్యగా తయారైంది. ఈ కాలువల మరమ్మతులకూ, మెరుగుదలకూగాను 1994–95 బడ్జెట్‌లో ప్రత్యేకంగా 20 కోట్ల రూపాయలు కేటాయిస్తున్నాం.

16. ప్రపంచబ్యాంకు సహాయంతో చేపట్టిన తుఫాను పునర్నిర్మాణ పథకం పూర్తికావస్తోంది. ఈ ప్రాజెక్టు క్రింద చేపట్టిన పనుల ఫలితాలు – కోస్తా జిల్లాల్లో మెరుగైన మౌలిక సదుపాయాల రూపంలోనూ, పెరిగిన ఉత్పాదక స్థాయిలోనూ అప్పుడే కనిపిస్తున్నాయి. ఈ ప్రాజెక్టు పనులు సత్వరగతిలో అమలుజరిగిన తీరునూ, ఈ పనుల నాణ్యతనూ కూడా ప్రపంచబ్యాంకు ప్రశంసించడమన్నది మనకు గర్వకారణమైన విషయం. వాస్తవానికి ఈ పనులు మనం ఏ విధంగా అమలు జరిపామో పరిశీలించి, అదే విధంగా ఇతర రాష్ట్రాల్లో కూడా అమలు జరిపేందుకుగాను కేంద్ర ప్రభుత్వమూ ప్రపంచబ్యాంకూ కూడా పరిశీలక బృందాలను పంపుతున్నాయి.

17. చిన్నతరహా మురుగునీటి కాలువలకు మరమ్మతులు చేపట్టవలసిందని కృష్ణా, గోదావరి, పెన్నా డెల్టాల రైతులు ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేశారు. కృష్ణా – గోదావరి పరివాహ ప్రాంతాల్లో చిన్నతరహా డ్రెయిన్ల మరమ్మతులకు, పెన్నా పరివాహ ప్రాంతంలోని చిన్న, మధ్యతరహా డ్రెయిన్ల మరమ్మతులకూ 40 కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడి అవసరం కాగలదని భావిస్తున్నాం. రెండేళ్లలో ఈ పనులు పూర్తిచెయ్యాలని సంకల్పిస్తూ 1994–95 సంవత్సరానికిగాను 17 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది.

18. ఎగువ ప్రాంతాలకు ఎంతగానో ఉపయోగపడగల చిన్నతరహా సేద్యపునీటి వనరుల అభివృద్ధికి ప్రస్తుత సంవత్సరంలో అధిక ప్రాధాన్యమిచ్చి ఈ రంగానికి ప్రత్యేకంగా నూరుకోట్ల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. జిల్లాస్థాయిలో నిర్ణయాధికార వికేంద్రీకరణం ద్వారా అమలుపరుస్తున్న ఈ కార్యక్రమానికి రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఆమోదం లభించింది. ప్రతిస్పందన ప్రోత్సాహకరంగావున్న దృష్ట్యా వచ్చే ఏడాది కూడా నూరుకోట్ల రూపాయలు కేటాయించి, ఈ కార్యక్రమాన్ని కొనసాగించదలచాం.

ఇంధన శక్తి

19. విద్యుచ్ఛక్తి రంగంలో గతనాలుగేళ్ళుగా మేము సాగిస్తున్న నిరంతర కృషి, పెద్దఎత్తున పెట్టుబడులూ సత్ఫలితాలిస్తున్నాయి. పెన్నా అహోబిలం జలవిద్యుత్కేంద్రంలో నెలకొల్పిన ఒక్కొక్కటి 10 మెగావాట్ల శక్తిగలిగిన రెండు కొత్త విభాగాలు 1993-94లో ఉత్పాదన ప్రారంభించాయి. రాయలసీమ థర్మల్ విద్యుత్కేంద్రంలో మొదటి విభాగము, విజయవాడ విద్యుత్కేంద్రం మూడోదశలో నెలకొల్పిన మొదటి విభాగమూ (ఈ రెండూ కూడా ఒక్కొక్కటీ 210 మెగావాట్ల శక్తిగలవి), ఎగువ సీలేరు జలవిద్యుత్కేంద్రం రెండోదశలో చేపట్టిన 60 మెగావాట్ల, మొదటి విభాగమూ ఉత్పాదన ప్రారంభించడంతో వచ్చేనెలలో రాష్ట్రంలో విద్యుదుత్పాదకశక్తి గణనీయంగా పెరుగుతుంది. దీనికదనంగా కేంద్ర వనరుల నుంచి రాష్ట్రానికి మరో 45 మెగావాట్ల విద్యుత్తు లభిస్తుంది.

20. రాష్ట్ర విద్యుచ్ఛక్తి మండలికి 1994-95 సంవత్సరానికిగాను ప్రభుత్వం 653 కోట్ల రూపాయల ప్రణాళికా పెట్టుబడిని ఆమోదించింది. వచ్చే సంవత్సరానికి రూపొందించుకున్న పథకాల్లో భాగంగా రాయలసీమ థర్మల్ విద్యుత్కేంద్రంలో రెండో విభాగం, విజయవాడ థర్మల్ విద్యుత్కేంద్రం మూడోదశకు చెందిన రెండో విభాగం, (ఈ రెండూ కూడా ఒక్కొక్కటీ 210 మెగావాట్ల శక్తిగలవి) ఎగువ సీలేరు జలవిద్యుత్కేంద్రం రెండో దశకు చెందిన 60 మెగావాట్ల రెండో విభాగం పూర్తిచెయ్యాలని సంకల్పించాం. ఈ మూడు విభాగాలవల్లా రాష్ట్రంలో విద్యుదుత్పాదకశక్తి మరో 480 మెగావాట్లు పెరుగుతుంది.

21 విద్యుచ్ఛక్తిరంగంలో పెట్టుబడులు మరింత పెంచడానిక్గాను రాష్ట్ర విద్యుచ్ఛక్తి మండలి అవసరాలకు బడ్జెట్ కేటాయింపుతోపాటు, బయటినుంచి కూడా నిధులు సంపాదించవలసిన అవసరముంది. రాష్ట్ర విద్యుచ్ఛక్తి మండలిని ఆర్థికంగా మరింత పటిష్ఠంచేసి, తద్వారా ఆర్థిక మార్కెట్లనుంచి పెట్టుబడులు రాబట్టేందుకు వీలుగా ఆ సంస్థను భారీ ఎత్తున పునర్వ్యవస్థీకరించాలని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తోంది. మన తెలుగు దేశం మిత్రులకు, ముఖ్యంగా ఆ పార్టీ నాయకుడికి పవర్ మీద ఉన్న వ్యామోహం, పవర్ జనరేషన్ మీద లేకపోవడం దురదృష్టకరం. మా కాంగ్రెస్ పార్టీకి పవర్ కంటే, పవర్ జనరేషన్ మీద ఉన్న శ్రద్ధ, ఆశక్తికి నిదర్శనం - ఈ శాఖ మీద మేము అదనంగా పెట్టుచున్న ఖర్చు, అదనంగా ఉత్పత్తి చేసిన విద్యుచ్ఛక్తి.

22. నానాటికీ పెరుగుతున్న విద్యుచ్ఛక్తి అవసరాలు తీర్చడానికి గాను, ప్రైవేటు రంగ ప్రమేయమూ, పెట్టుబడులూ కూడా ఎంతో అవసరమని మేము విశ్వసిస్తున్నాం. ఇందుకనుగుణంగా జేగురుపాడు, కాకినాడ, విశాఖపట్నాల్లో మూడు ప్రధాన విద్యుత్కేంద్రాలు ప్రైవేటురంగంలో స్థాపించడం జరుగుతుంది. జేగురుపాడు, కాకినాడ విద్యుత్కేంద్రాలు రెండూ గ్యాస్ ఆధారంగా పనిచేస్తాయి. ఒక్కొక్కటీ రెండు వందల మెగావాట్ల శక్తి కలిగిన ఈ కేంద్రాలు రెండూ 1995 డిసెంబర్ నాటికీ, విశాఖపట్నం థర్మల్ విద్యుత్కేంద్రపు మొదటి విభాగం 1998 మధ్య నాటికి ఉత్పాదన ప్రారంభించగలదని భావిస్తున్నాం ఈ మూడు విద్యుత్కేంద్రాలను నెలకొల్పే ప్రైవేటు సంస్థలను ఇప్పటికే గుర్తించడం జరిగింది. కాగా

కృష్ణపట్నం వద్దా, రామగుండం వద్దా ఒక్కొక్కటి అయిదు వందల మెగావాట్ల ఉత్పాదక శక్తిగల రెండు థర్మల్ విద్యుత్కేంద్రాల స్థాపనకు చెందిన వివరాలన్నీ మరో వంపు మాసాల్లో సిద్ధంకాగలవని భావిస్తున్నాం.

23. ఇక, సంప్రదాయేతర ఇంధన వనరులరంగంలో గాలిమరలద్వారా విద్యుదుత్పాదనకు జరిగిన కృషి గణనీయమైన ప్రగతి సాధించింది. గాలిమరలద్వారా 178.5 మెగావాట్ల విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పాదనకుగాను ఏడు ప్రైవేటు సంస్థలకు అనుమతి ఇవ్వడం జరిగింది. ఇదే విధంగా మొత్తం 25.6 మెగావాట్ల ఉత్పాదక శక్తిగలిగిన చిన్నతరహా జలవిద్యుత్కేంద్రాలను నెలకొల్పేందుకుగాను అయిదు ప్రైవేటు సంస్థలను గుర్తించడం జరిగింది.

24. చిన్న, సన్నకారు రైతులకు చెందిన వ్యవసాయ పంపుసెట్ల విద్యుదీకరణకుగాను ప్రభుత్వం ఒక పెద్ద ఉద్యమాన్ని చేపట్టింది. ప్రస్తుత సంవత్సరంలో లక్ష్యంగా పెట్టుకున్న లక్ష పంపుసెట్లకు అదనంగా 1994–95లో కూడా మరో లక్ష పంపుసెట్లను విద్యుదీకరించాలని సంకల్పించాం. వీటిలో కనీసం సగం బావులు షెడ్యూల్డు కులాలు, షెడ్యూల్డు జాతులు, వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన రైతులవి. ఈ కార్యక్రమంవల్ల ఈ బలహీనవర్గాల ఆదాయ స్థాయి తగినంతగా పెరగగలదని భావిస్తున్నాం.

25. కేంద్ర ప్రభుత్వంతో కుదుర్చుకున్న త్రైపాక్షిక ఒప్పందం – సింగరేణి గనుల విషయంలో ఎన్నాళ్ళగానో జరగవలసినవున్న ఆర్థిక పునర్నిర్మాణానికి వీలుకలిగించింది. దీనివల్ల ఈ కంపెనీ నిర్వహణ ఆర్థికంగా ప్రయోజనకరమౌతుంది. దీనివల్ల ఈ కంపెనీ నిర్వహణలో ఎదురయ్యే అవరోధాలు తొలగి, ఉత్పత్తి పెరగడానికి వీలుకలుగుతుంది. దీనివల్ల విద్యుచ్ఛక్తిరంగానికి మేలు జరగటమే కాకుండా, రాష్ట్రంలో సాధారణ, పారిశ్రామిక కార్యకలాపాలకు అవసరమైన ఇంధనం కూడా లభిస్తుంది.

సాంఘిక సంక్షేమం

26. బలహీనవర్గాల జీవన ప్రమాణాలను మెరుగుపరిచే కార్యక్రమాలకు ప్రభుత్వం అత్యంత ప్రాధాన్యమిస్తోంది. షెడ్యూల్డు కులాలు, షెడ్యూల్డు జాతులు, వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమానికి ఈ ఏడాది 86 కోట్ల 67 లక్షల రూపాయలు కేటాయించగా, 1994–95 ఆర్థిక సంవత్సరంలో అంతకంటే 50 శాతం ఎక్కువగా, 130 కోట్ల రూపాయలు కేటాయిస్తున్నాం. మొత్తం ప్రణాళికా పెట్టుబడి 16 శాతం మాత్రమే పెరుగినప్పటికీ, ఈ విధంగా సాంఘిక సంక్షేమరంగానికి కేటాయింపు 50 శాతం పెంచడమన్నది సమాజంలోని బలహీనవర్గాల సంక్షేమంపట్ల ప్రభుత్వానికిగల నిబద్ధతకు నిదర్శనం. విద్యా సౌకర్యాలు, ముఖ్యంగా బాలికల విద్యా సౌకర్యాలు మెరుగుపరిచేందుకుగాను కళాశాలల్లో చదివే బాలికల వంద ప్రైవేటు హాస్టళ్ళకు ప్రభుత్వం కోటి రూపాయలు కేటాయించింది. సాంఘిక సంక్షేమ హాస్టళ్ళలో సౌకర్యాలూ సదుపాయాలూ మెరుగుపర్చడంతోపాటు విద్యార్థుల అవసరాలకు అనుగుణంగా వాటిని తీర్చిదిద్దేందుకుగాను ఈ హాస్టళ్ళ వార్డెన్లకూ, మేట్రన్లకూ తగు శిక్షణ ఇవ్వడం జరుగుతుంది. పోటీ పరీక్షలకు

హాజరయ్యే షెడ్యూల్డు కులాలు, షెడ్యూల్డు జాతుల విద్యార్థులకు శిక్షణ ఇచ్చేందుకు ఇప్పుడున్న సౌకర్యాలను మెరుగుపర్చడంతోపాటు ఉద్యోగావకాశాలగురించి విద్యార్థులకు సలహాలిచ్చే విభాగాలనుకూడా నెలకొల్పడం జరుగుతుంది.

27. వెనుకబడిన తరగతులవారికి విద్యా సౌకర్యాలు మెరుగుపర్చే నిమిత్తం వెనుకబడిన ప్రాంతాల్లో 17 కొత్త హాస్టళ్లు, రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలూ, ముఖ్యంగా బాలికల హాస్టళ్లు నెలకొల్పాలని సంకల్పించడం జరిగింది. వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన ప్రతిభావంతులయిన విద్యార్థులకు ప్రీ మెట్రిక్ స్కాలర్‌షిప్పులిచ్చే కొత్త పథకాన్ని 1994-95 సంవత్సరంలో ప్రవేశపెట్టాలని సంకల్పించాం. 50 వేల బీదకుటుంబాల ఆర్థికాభ్యున్నతికి అవసరమైన సహాయమందించాలని వెనుకబడిన తరగతుల ఆర్థికసంస్థ లక్ష్యంగా నిర్ణయించింది. జాతీయ వెనుకబడిన తరగతుల ఆర్థిక అభివృద్ధి సంఘంనుండి ఆర్థిక సహాయముపొంది ఎక్కువమందికి అధికముగా ఆర్థిక సహాయము చెయుటకు ఆంధ్రప్రదేశ్ రజక సహకార సంఘము, నాయీ బ్రాహ్మణ సహకార సంఘము పథకాలను రూపొందిస్తున్నాయి.

28. హరిజనవాడల్లో సామాజిక సేవల ఏర్పాటుకుగాను కేటాయింపులు పెంచాలని సంకల్పించాం. చర్మకారులవంటి దళితవర్గాల సంక్షేమంపట్ల ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవడం జరుగుతుంది. 1994-95 సంవత్సరంలో లక్షమందికి ప్రయోజనం కల్పించే కార్యక్రమాలు చేపట్టాలని షెడ్యూల్డు కులాల ఆర్థికసంస్థ లక్ష్యంగా నిర్ణయించింది.

29. ఇక గిరిజన సంక్షేమరంగంలో వ్యవసాయం, తోటలపెంపకం, చిన్నతరహా సేద్యపునీటి వనరులకు ప్రాధాన్యమిస్తూ, ప్రస్తుతంవున్న పథకాలను విస్తృతం చెయ్యడం జరుగుతుంది. అటవీ సరిహద్దులను నిర్దిష్టంగా విభజించే కార్యక్రమం వచ్చే ఏడాది కూడా కొనసాగుతుంది. విద్యా సౌకర్యాలను విస్తరింపచెయ్యడానికిగాను పాఠశాలలు లేని గిరిజన ప్రాంతాలలో ప్రాథమిక పాఠశాలలు నెలకొల్పడం జరుగుతుంది. చిన్న చిన్న పరిశ్రమలు నెలకొల్పే గిరిజనులకు షెడ్యూల్డు జాతుల సహకార ఆర్థికసంస్థ పెట్టుబడి సబ్సిడీలు సమకూరుస్తుంది.

వ్యవసాయం — సహకారం

30. వ్యవసాయరంగం మన రాష్ట్ర ఆర్థిక వ్యవస్థకు వెన్నెముకవంటిది. అందువల్ల రైతాంగ సంక్షేమానికి ప్రభుత్వం అత్యంత ప్రాధాన్యమిస్తోంది. రసాయనిక ఎరువులపై కంట్రోళ్లు తొలగించినందువల్ల రైతులకు నష్టం జరగకుండా చూసేందుకుగాను — గత ఖరీఫ్ కాలంలో ఫాస్ఫేట్ ఎరువులు, పొటాష్ ఎరువుల అమ్మకాలపై ప్రభుత్వం రైతులకు 40 కోట్ల 83 లక్షల రూపాయల మేర సబ్సిడీలిచ్చింది. రబీ సీజన్లోకూడా ఈ సబ్సిడీ పథకాన్ని కొనసాగించడం జరుగుతుంది. క్రిందటి సీజన్లో మిరపకాయల ధర బాగా పడిపోవడంతో రైతులు ఆందోళన చెందారు. ఈ విషయంలో రైతులకు మద్దతుయిచ్చే నిమిత్తం ప్రభుత్వం మార్కెట్లో ప్రవేశించి 'నాఫెడ్', 'మార్క్‌ఫెడ్' సంస్థ ద్వారా రైతులకు గిట్టుబాటుధరలిచ్చి, మొత్తం 23 కోట్ల రూపాయల విలువగల 13840 టన్నుల మిర్చి కొనుగోలుచేయించింది.

31. వ్యవసాయ ఉత్పత్తి, ఉత్పాదకతలకు, ఆర్థిక ఉపకరణాలవల్ల ఎంతలాభం వుంటుందో, ఆర్థికేతర ఉపకరణాలవల్ల కూడా అంతే లాభముంటుందన్నది ఎంతోకాలంగా మన అనుభవాలవల్ల తెలుస్తోంది. అందువల్ల ఉత్పత్తి, ఉత్పాదకతల స్థాయిని మెరుగు పర్చడంలో వ్యవసాయ విస్తరణ సేవ అన్నది కీలకమైన ఉపకరణంగా రూపొందింది. విస్తరణ సర్వీసులను మరింత విస్తృతం చేసే ఉద్దేశ్యంతో కనీసం నాలుగైదు మండలాలకు ఒకరి చొప్పున అసిస్టెంట్ డైరెక్టర్ హోదాగల అధికారులను నియమించడం ద్వారా అధికార వ్యవస్థను మరింత వికేంద్రీకరించాలని నిర్ణయించడం జరిగిందది. వ్యవసాయ విజ్ఞానం, సమర్థవంతమైన వ్యవసాయ విధానాలూ రైతులకు మరింతగా అందుబాటులోకి రావడానికి ఈ నిర్ణయం తోడ్పడగలదని విశ్వసిస్తున్నాం.

32. సమగ్రమైన ఒక వ్యవసాయాభివృద్ధి చేపట్టడానికి సంబంధించి ప్రభుత్వం ప్రపంచ బ్యాంకుతో చర్చలు జరుపుతోంది. ఈ విషయంలో ప్రాథమిక చర్చలకుగాను ప్రపంచ బ్యాంకు బృందమొకటి ఇటీవల రాష్ట్రానికి వచ్చింది వ్యవసాయ పెట్టుబడులు, వ్యవసాయ విజ్ఞానం, మౌలిక సదుపాయాలకు సంబంధించిన అనేక రకాల లోటుపాట్లను సవరించడానికుద్దేశించిన ఈ బహుముఖ పథకంలో మెట్ట వ్యవసాయానికి ప్రత్యేక ప్రాధ్యాత లభిస్తుంది.

33. పట్టు పరిశ్రమలో ఉపాధికల్పనకు ఎక్కువ అవకాశాలున్న విషయం అందరికీ తెలిసిందే. మామూలు వ్యవసాయం అంతగా లాభించని ప్రాంతాల్లో కూడా పట్టు పరిశ్రమను చేపట్టవచ్చు. వచ్చే సంవత్సరం అదనంగా 10 వేల ఎకరాలలో మల్బరీ సాగు చేపట్టాలని సంకల్పిస్తూ బడ్జెట్‌లో ఇందుకోసం 13 కోట్ల ఆరు లక్షల రూపాయలు కేటా యిస్తున్నాం. మహిళల ఆదాయవనరుల్ని పెంచేందుకు మరింత కృషి జరిపే ఉద్దేశ్యంతో 1994 సంవత్సరాన్ని పట్టు పరిశ్రమలో వున్న మహిళల సంవత్సరంగా ప్రకటించడం జరిగింది. మహిళల సంక్షేమానికుద్దేశించిన ఈ కార్యక్రమానికి మద్దతుగా 40 లక్షల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది.

34. మన ఆర్థిక వ్యవస్థకూ మార్కెట్ శక్తులకూ సంబంధం వున్న దృష్ట్యా రైతుల బాగోగులనేవి కేవలం ఉత్పాదనా స్థాయిపైనేకాక, మార్కెట్లో వారికి లభించే ధరలపైన కూడా ఆధారపడివుంటాయి. అందువల్ల వ్యవసాయరంగానికి చెందిన ఉత్పత్తి – పంపిణీ వ్యవస్థలో మార్కెటింగ్ సౌకర్యాల మద్దతు అధిక ప్రాధాన్యాన్ని సంతరించు కుంటున్నది. పంటచేతికందిన తర్వాత రైతుల కందించే సహాయంలో అపూర్వ ప్రయోగంగా రైతులు తమ ఉత్పత్తులను కుదువపెట్టి ఋణాలు తీసుకోడానికి సంబంధించిన పథకంలో ప్రభుత్వం సమూలమైన మార్పులు తీసుకొచ్చింది. ఋణాలిచ్చే విధానాన్ని మెరుగుపరచడం జరిగింది. కాగితాలూ, రాతకోతల అవసరం అంతగా లేకుండానే రైతులిప్పుడు మార్కెట్ సంఘాలద్వారా నామమాత్రపు వడ్డీపై ఋణాలు తీసుకోవచ్చు. ఈ పథకం నగదు ఋణ సౌకర్యంలాంటిది. ఒక రైతుకు లభించే ఋణ పరిమితి అతనికున్న భూమిపైన, ఆ భూమి ఏ రకానికి చెందినదన్న విషయంపైనా, అతను పండించే పంటరకంపైనా ఆధారపడి

ఉంటుంది. ప్రతిరైతుకు ఒక పాస్ పుస్తకం లభిస్తుంది. ఒకరైతు ఒకే సంవత్సరంలో ఎన్ని మార్లయినా ఋణాలు తీసుకోవచ్చు.

గ్రామీణాభివృద్ధి

35. ఉపాధి హామీ కార్యక్రమాన్ని ప్రవేశపెట్టడంవల్ల గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఉపాధి అవకాశాలు ఎంతగానో మెరుగుపడ్డాయి. జవహర్ రోజ్‌గార్ యోజన, ముమ్మర జవహర్ రోజ్‌గార్ యోజన, డి.పి.ఎ.పి , ఐ.ఆర్.డి.పి. వంటి కార్యక్రమాలకు కేంద్ర ప్రభుత్వం పెంచిన కేటాయింపులకు అనుగుణంగా ప్రస్తుత సంవత్సరంలో రాష్ట్ర కేటాయింపులుకూడా పెంచడం జరిగింది. వచ్చే ఏడాది బడ్జెట్‌లో ఇందుకోసం 113 కోట్ల 39 లక్షల రూపాయలు మాత్రమే కేటాయిస్తున్నప్పటికీ, కేంద్ర ప్రభుత్వ వాటాకు అనుగుణంగా దరిమిలా కేటాయింపులు పెంచడం జరుగుతుంది. ఉపాధికల్పనతోపాటు, చెక్‌డామ్‌లు, లింకురోడ్లవంటి స్థిరాస్తుల కల్పనకూ భూసార, జల పరిరక్షణ కార్యక్రమాలద్వారా, చిరకాలం ఉపయోగపడగల ఫలితాలనందించడానికి ఈ నిధులు ఉపకరిస్తాయి.

36. గ్రామీణ నీటిసరఫరాను మెరుగుపర్చడానికి ఉద్దేశించిన కార్యక్రమాన్ని ప్రభుత్వం ఉధృతంగా కొనసాగిస్తుంది. నీటి మట్టాలు తగ్గిపోతూవుండటంతో కొత్తగా అనేక ప్రాంతాల్లో నీటికొరత ఏర్పడుతుంది. నెదర్లాండ్ ప్రభుత్వం సహాయంతో పూర్తి చేసిన నాలుగు నీటి సరఫరా పథకాలు 277 గ్రామాలలోని ఎంతోమంది గ్రామీణప్రాయి ప్రజలకు ఊరటకలిగిస్తాయి. నల్గొండ, రంగారెడ్డి జిల్లాల్లోని కొన్ని ప్రాంతాలకు ఉపయోగపడగల మరో రెండు పథకాలకు సహాయమందించే విషయాన్ని నెదర్లాండ్స్ ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తోంది. అనతంపురం జిల్లాల్లో ఎప్పుడూ అనావృష్టికి గురవుతూవుండే 257 గ్రామాలకు మంచినీటి సౌకర్యం కల్పించేందుకుగాను 'యునిసిఫ్' (Unicef) సంస్థ నుంచి 14 కోట్ల రూపాయల సహాయం పొందే విషయమై ప్రభుత్వం ఆ సంస్థతో సంప్రదింపులు జరుపుతోంది. గ్రామీణ నీటిసరఫరా, సత్వర గ్రామీణ నీటి సరఫరా, రాజీవ్ గాంధీ టెక్నాలజీ మిషన్ వంటి వివిధ పథకాల క్రింద గ్రామీణ నీటిసరఫరా కార్యక్రమానికి గాను 1994-95 బడ్జెట్‌తో మొత్తం 43 కోట్ల 23 లక్షల రూపాయలు కేటాయించడం జరుగుతోంది.

ఇళ్లు - ఇళ్ల స్థలాలు

37. ప్రభుత్వం చేపట్టిన అభివృద్ధి కార్యక్రమాల్లో గ్రామీణ, పట్టణ ప్రాంతాల మీద ప్రజలకు చౌకగా ఇళ్లు కట్టించి యిచ్చే పథకం ప్రధానమైంది. నిర్మాణవ్యయం పెరిగిన దృష్ట్యా, 1994-95 సంవత్సరంనుంచి బలహీనవర్గాల ఇళ్ల నిర్మాణానికి ఒక్కొక్క యింటికి మొత్తాన్ని 8 వేలనుంచి 10 వేల రూపాయలకు పెంచాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. దీనివల్ల ప్రభుత్వ ఖజానామీద అదనపు భారం అయినప్పటికీ, బీద ప్రజల సంక్షేమాన్నే ముఖ్యధ్యేయంగా పెట్టుకొని ఈ నిర్ణయం తీసుకొన్నాం. ప్రస్తుతం నిర్మాణంలో వున్నవాటితోసహా, వచ్చే సంవత్సరం మొత్తం 2 లక్షల 25 వేల ఇళ్ల

నిర్మాణం పూర్తి చెయ్యాలని రాష్ట్ర గృహనిర్మాణ సంస్థ సంకల్పించింది. బలహీనవర్గాల గృహనిర్మాణంలో దేశమంతటితో మన రాష్ట్రం అగ్రస్థానంలో వుండటమన్నది మనకు గర్వ కారణమేకాక, ఈ కార్యక్రమంవల్ల ప్రధానంగా షెడ్యూల్డు కులాలు, షెడ్యూల్డు తెగలు మరియు ఇతర వెనుకబడిన వర్గాలవారికి ప్రయోజనం కల్పించడమన్నది కూడా మనకు అత్యంత సంతృప్తికరమైన విషయం బలహీనవర్గాలకు ఇళ్ల స్థలాలు పంపిణీ చేసే కార్యక్రమాన్ని ప్రభుత్వం మరింత ఉధృతంగా కొనసాగిస్తుంది ఈ కార్యక్రమంకోసం ఈ ఏడాది 25 కోట్ల 35 లక్షల రూపాయలు కేటాయించగా, వచ్చే ఏడాది ఈ కేటాయింపు 35 కోట్ల రూపాయలకు పెంచుతున్నాం

విద్య

38 ప్రాథమిక విద్యారంగంలో – ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో మధ్యలో చదువు మానివేసేవారి సంఖ్యను తగ్గించే కృషికి అధిక ప్రాధాన్యం లభిస్తోంది ఇందుకుగాను పాఠ్య ప్రణాళికలనూ, వ్యాయామ విద్యా సౌకర్యాలనుకూడా మెరుగుపర్చడం జరుగుతోంది బ్రిటన్ సహాయంతో చేపట్టిన ప్రాథమిక విద్యా పథకం ఈ విషయంలో తగు అభివృద్ధిని సాధించడంలో ఎంతగానో తోడ్పడింది అకుంఠితంగా సాగిన మా కృషివల్ల – బాలికల్లో అక్షరాస్యత పెరగనారంభించింది భవిష్యత్తులో మేము అమలు జరపదలిచిన కార్యక్రమం అనియత విద్యా కేంద్రాల సంఖ్య పెంచడానికే, మరింత ఎక్కువమందికి విద్యాబోధన జరపడానికి వీలుగా ఇప్పుడున్న కేంద్రాల నిర్వహణ విధానాన్ని సవరించడానికే తోడ్పడుతుంది.

39. అల్పసంఖ్యాకవర్గాల సంక్షేమానికి మేము జరుపుతున్న కృషిలో విద్యకు ప్రాముఖ్యం వుంది గనుక అల్పసంఖ్యాకవర్గాలవారి ప్రైవేటు విద్యాసంస్థలు స్థాపనకూ, గుర్తింపుకూ, క్రమబద్ధీకరణకూ చెందిన నిబంధనలను సడలించడంద్వారా, అటువంటి సంస్థలను ప్రోత్సహించడం జరుగుతోంది.

ఆరోగ్యం – వైద్యసౌకర్యాలు

40. దేశంలోని మిగతా అనేక రాష్ట్రాలకంటే మన రాష్ట్రంలో ఆరోగ్య, వైద్య సౌకర్యాలు అధికంగానూ విస్తృతంగానూ వున్నాయి అయితే ఈ రంగంలో చెయ్యవలసినది ఇంకా చాలావుందిగనుక ఇంతటితో సంతృప్తిపడి వూరుకోటానికి వీల్లేదు. నానాటికీ పెరుగుతున్న అవసరాలకు అనుగుణంగా వైద్యరంగంలో మౌలిక సదుపాయాలను మెరుగుపర్చవలసివుంది. అలాగే ప్రజలందరికీ సమగ్రమైన ఆరోగ్యరక్షణ కల్పించవలసివుంది.

41. జిల్లాల్లో నేను పర్యటించినప్పుడు మన ఆస్పత్రుల్లో మౌలిక సదుపాయాల కొరత నాకెక్కువగా కనిపించింది ఈ పరిస్థితిని చక్కదిద్దే ప్రధానకృషిలో భాగంగా ఆస్పత్రి భవనాల మరమ్మత్తులు, మౌలిక సదుపాయాల మెరుగుదలకోసం బడ్జెట్‌లో 17 కోట్ల 50 లక్షల రూపాయలు కేటాయిస్తున్నాం ప్రస్తుతం నేను ఆరోగ్యశాఖను కూడా

నిర్వహిస్తున్న దృష్ట్యా ఆ శాఖకు ఎక్కువ నిధులు కేటాయిస్తూ చూపే పక్షపాతానికి గౌరవ నీయులయిన సభ్యులు అభ్యంతరం పెట్టరని ఆశిస్తున్నాను.

42. మధ్యరకం వైద్య సౌకర్యాల పద్ధతులను మెరుగుపర్చడానికి ఉద్దేశించిన ఒక ప్రతిపాదన ప్రపంచ బ్యాంకు సహాయ నిమిత్తం పరిశీలనలో వుంది. ఇప్పుడున్న సౌకర్యాలను మెరుగుపర్చడానికీ, మెరుగైన వైద్య సౌకర్యాలను బీద ప్రజల అందుబాటు లోకి తీసుకురావడానికీ కూడా ఈ పథకం వీలుకలిగిస్తుంది.

అల్పసంఖ్యాకవర్గాల సంక్షేమం

43. అల్పసంఖ్యాకవర్గాల సంక్షేమంకోసం కొనసాగిస్తున్న కృషిలో భాగంగా అల్ప సంఖ్యాకవర్గాల అవసరాలపట్ల, సమస్యల పట్ల మరింత శ్రద్ధవహించేందుకుగాను ప్రభుత్వం అల్పసంఖ్యాకవర్గాల సంక్షేమానికి ప్రత్యేక శాఖను ఏర్పాటుచేసింది. అల్ప సంఖ్యాకవర్గాలను జాతీయ జీవనస్రవంతిలో సమైక్యంచేసి, సాంఘిక, ఆర్థికాభివృద్ధి, విద్య ఉపాధివంటి రంగాల్లో తమకు న్యాయమైన అవకాశాలు తగినంతగా లభిస్తున్నాయన్న నమ్మకాన్ని వారికి కలిగించటమే మా లక్ష్యం. ఈ లక్ష్యసాధనకు అనుగుణంగా వృత్తి విద్యా శిక్షణకూ, పరిశ్రమలు నెలకొల్పేవారికి మార్జిన్ మనీగా ఇచ్చేందుకుగాను – అల్ప సంఖ్యాకవర్గాల ఆర్థిక సంస్థకు వచ్చే ఆర్థిక సంవత్సరంలో కోటీ 20 లక్షల. రూపాయలు కేటాయించడం జరుగుతోంది. ఉర్దూ అకాడమీ కార్యకలాపాలను విస్తృత పర్చాలని సంకల్పించడం జరిగింది. అల్ప సంఖ్యావర్గాల ఉపాధి అవకాశాలు మెరుగుపర్చే నిమిత్తం ఉర్దూ అకాడమీ ఒక కంప్యూటర్ శిక్షణా కేంద్రాన్ని కూడా ప్రారంభించింది.

మహిళాభ్యుదయం – శిశు సంక్షేమం

44. మహిళాభ్యుదయం, శిశు సంక్షేమరంగంలో ప్రస్తుతం అమలో్లవున్న సమీకృత శిశు వికాస పథకం గణనీయమైన సేవలందిస్తోంది. ప్రస్తుతం రాష్ట్రంలో అమలో్లవున్న 192 ఐ.సి డి.ఎస్ పథకాల క్రింద 25 వేల 49 అంగన్‌వాడీ కేంద్రాలు పని చేస్తున్నాయి. ఈ కార్యక్రమాన్ని మరింత విస్తృతపర్చే ఉద్దేశ్యంతో 1994–95 సంవత్స రంలో కొత్తగా 50 ఐ.సి.డి ఎస్. పథకాలను ప్రారంభించాలని సంకల్పించడం జరిగింది. వ్యవసాయ కార్మిక మహిళల ప్రసూతి సహాయ పథకాన్ని కొనసాగిస్తూ, 1994–95 సంవత్సరానికి ఇందుకోసం 10 కోట్ల రూపాయలు కేటాయిస్తున్నాం.

45. మహిళల శక్తి సామర్థ్యాలకు మరింత తోడ్పాటు కలిగించేందుకుగాను బల హీనవర్గాలకు చెందిన వివిధ ఆర్థిక సంస్థలిచ్చే ఋణాలన్నింటిలోనూ 30 శాతం మహిళలకు ప్రత్యేకించడం జరిగింది. అభివృద్ధి కార్యక్రమంలో మహిళలకు ప్రమేయం కల్పించడంలో గణనీయమైన విజయాన్ని సాధించిన డి డబ్ల్యు.ఎ సి.ఆర్.ఎ. (గ్రామీణ మహిళల అభివృద్ధికుద్దేశించిన) కార్యక్రమాన్ని మరింత విస్తృతపరచడం జరుగుతుంది.

మన రాష్ట్రంలో ఆడపడుచుల ఆరోగ్యానికి భయంకరమైనవి ఉన్నాయి. గత పరిపాలనలో ఆడపడుచులకు చేసిన మహోపకారం ఏమిటంటారా? అంటే, పేద వారి కష్టార్జితాన్ని సారా నీడ వచ్చే ఆదాయాన్ని మూడురెట్లు పెంచారు. ఇదే ఆడపడుచుల ఆందోళనను మన్నించి, సానుభూతితో సారా నిషేధానికి పూనుకొన్న మా ప్రభుత్వానికి అన్నీ అంతే కన్నా మిన్న.

రోడ్లు, రవాణా

46. రోడ్లు, రవాణా రంగంలో ప్రస్తుతం ఉన్న రోడ్లను మెరుగైన రీతిలో నిర్వహించే కృషికి ప్రాధాన్యం కొనసాగుతుంది. గ్రామీణ రోడ్లు, రాష్ట్ర రహదారులు, జిల్లాల్లోని ప్రధాన రోడ్లను మరింత బాగా నిర్వహించేందుకు గాను మూడేళ్ళ కార్యక్రమం చేపట్టిన ఉద్యమాన్ని కొనసాగిస్తాం. ఈ కార్యక్రమంకోసం 198 కోట్ల 70 లక్షల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. మార్కెట్ సుంకం రూపంలో సమకూరిన నిధుల్లో కూడా కొంత మేర రోడ్ల రంగానికి మళ్ళించడం జరుగుతుంది. తాము వసూలు చేసిన దానిలో 20 శాతం వరకు గ్రామీణ లింకు రోడ్ల నిర్మాణంపై ఖర్చు చెయ్యడానికి మార్కెట్ సంఘాలకు అనుమతి లభిస్తుంది. పొలాలనుంచి వ్యవసాయోత్పత్తులను మార్కెట్లకి రవాణా చెయ్యడానికి ఈ కార్యక్రమం ఎంతగానో తోడ్పడుతుంది. హైదరాబాద్ నగరం లోపల నిర్మించే రింగ్ రోడ్డు, ఇతర రింగ్ రోడ్లు 1994-95లో పూర్తికావలసివుంది. దీనివల్ల ట్రాఫిక్ రద్దీ బాగా తగ్గుతుంది. వచ్చే ఆర్థిక సంవత్సరంలో కొత్తగా 6 రోడ్ ఓవర్ బ్రిడ్జిల నిర్మాణం ప్రారంభం కావలసివుంది. ప్రధాన రోడ్లు, ట్రాఫిక్ రద్దీ ఎక్కువగా ఉండే కారిడార్ రోడ్ల నిర్మాణానికి, మెరుగుదలకూ ఉద్దేశించిన 13 వందల కోట్ల రూపాయల బృహత్పథకం ప్రపంచ బ్యాంక్ పరిశీలనలో ఉంది. ప్రపంచ బ్యాంకుతో సంప్రదించిన మీదట ఈ పథకానికి చెందిన సాంకేతిక, ఆర్థిక సాధ్యాసాధ్య నివేదిక రూపొందించడానికిగాను ఇప్పటికే సలహాదార్ల నియామకం జరిగింది. గ్రామీణ రోడ్లను మెరుగుపరచడానికి, బలహీనపడిన పాత వంతెనల స్థానే కొత్తవాటిని నిర్మించడానికి గాను రూపొందించిన 120 కోట్ల రూపాయల పథకానికి ఆర్థిక సహాయమందించే ప్రతిపాదనను జపాన్‌కి చెందిన ఓ.ఇ.సి.ఎఫ్. సంస్థ చురుకుగా పరిశీలిస్తోంది.

47. ఇక రేవుల రంగంలో ఆసియా అభివృద్ధి బ్యాంకు సహాయంతో కాకినాడ రేవును అభివృద్ధిపరిచే పనులు ముమ్మరంగా సాగుతున్నాయి. 1996 సంవత్సరాంతానికి అభివృద్ధి పరిచిన రేవు వినియోగానికి సిద్ధం కాగలదని భావిస్తున్నాం.

పట్టణాభివృద్ధి

48. పట్టణ ప్రాంతాల సమస్యలపట్ల మనం శ్రద్ధవహించవలసి ఉందనటంలో గౌరవనీయులయిన సభ్యులనాతో తప్పక ఏకీభవిస్తారని భావిస్తాను. తాగడానికి అనువైన

మనవికోసం పరిసరాల స్వచ్ఛత మన ప్రభుత్వ కర్తవ్యమూ, ప్రధాన కర్తవ్యమూ కూడా. ఈ కర్తవ్య నిర్వహణకోసమే వచ్చే ఏడాది పట్టణ నీటిసరఫరా కార్యక్రమానికి ఇప్పటికంటే 50 శాతానికి పైగా పెంచి 22 కోట్ల 27 లక్షల రూపాయలు కేటాయిస్తున్నాం.

49. మన పట్టణ ప్రాంతాలు కొన్నింటిలో మౌలిక సదుపాయాలనూ, సౌకర్యాలనూ మెరుగుపరచే ప్రయత్నంలో భాగంగా 8వ పట్టణాభివృద్ధి పథకానికి ప్రపంచ బ్యాంకు సహాయాన్ని అర్థించాలని ప్రభుత్వం భావిస్తోంది. దేశంలో అతివేగంగా పెరుగుతున్న మహానగరాల్లో హైదరాబాదు ఒకటన్న విషయం గౌరవనీయులయిన సభ్యులకు తెలిసిందే. ఈ కారణంవల్ల కొత్త పరిశ్రమల స్థాపనకు ఈ నగరం ఎంతగానో అనువైనది. ఈ అవకాశాన్ని పూర్తిగా వినియోగించుకోవాలంటే ఈ నగరంలో మౌలిక సదుపాయాల పరిమాణాన్ని, ప్రమాణాన్ని కూడా మెరుగుపరచవలసిన అవసరం వుంది. ఈ లక్ష్యసాధనకు అనుగుణంగానే హైదరాబాదును మెగాసిటీగా తీర్చిదిద్దేందుకుగాను కేంద్ర ప్రభుత్వంతో చర్చించి సుమారు 913 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుకాగల ఒక పథకాన్ని రూపొందించడం జరిగింది. ఈ పథకానికి సంబంధించిన ప్రారంభ పనులకుగాను బడ్జెట్‌లో 15 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. హైదరాబాదు నగరంలో మంచినీటి సరఫరా పెంపొందించడానికిగాను కృష్ణానది జలాలను తీసుకువచ్చే పథకానికి ఆర్థిక సహాయం కోసం ప్రపంచ బ్యాంకుతో చర్చలు కొనసాగిస్తున్నాం.

50. పురపాలక సంఘాల వనరులను మెరుగుపర్చడానికి ఎంతో అవకాశంవుంది. ఆస్తిపన్నుల విధానాన్ని మెరుగుపర్చే కార్యక్రమం అనేక మునిసిపాలిటీలలో ఇప్పటికే పూర్తయింది. హైదరాబాద్, విశాఖపట్నం, విజయవాడ నగరపాలక సంస్థల్లో ఈ కార్యక్రమం జరుగుతోంది. ఈ కార్యక్రమాలు పూర్తయితే ఆస్తిపన్ను వసూళ్లు మూడోవంతుకుపైగా పెరగగలవని భావిస్తున్నాం. పురపాలక సంఘాల వనరుల పరిస్థితిని మరింత మెరుగుపర్చే ఉద్దేశ్యంతో 'ఆంధ్రప్రదేశ్ మునిసిపల్ ఫండ్' అన్నపేరుతో ప్రభుత్వం ఒక చక్రనిధిని ఏర్పాటుచేసి, ప్రారంభ పెట్టుబడిగా కోటి రూపాయలు సమకూర్చింది. ఆర్థికంగా బలహీనంగావున్న పురపాలక సంఘాలు ఋణాలద్వారా వనరులు పెంపొందించుకోటానికి ఈ నిధి తోడ్పడగలదని భావిస్తున్నాం.

అడవులు — పర్యావరణం

51. పర్యావరణ సమగ్రతకు భంగం కలగకుండా స్థిరమైన ఆర్థికాభివృద్ధిని సాధించడమన్నది అభివృద్ధిరంగంలో ఈనాడు మనకెదురవుతున్న ప్రధాన సమస్య. మన పరిసరాలను మెరుగుపరచడానికిగాను పర్యావరణ సంబంధమైన వివిధ చర్యలను ప్రభుత్వం ఇప్పటికే చేపట్టింది. హుస్సేన్ సాగర్ జలాలను కాలుష్యరహితం చెయ్యడానికుద్దేశించిన ఒక ప్రధాన కార్యక్రమం అమల్లోవుంది. నగరాల్లో కాలుష్య స్థాయిని తగ్గించే ఉద్దేశ్యంతో ఇందుకు ప్రధాన కారణమైన వాహనాలనుంచి వెలువడే వాయువులను కనిపెట్టి, నియంత్రించడానికిగాను ఈ ఏడాదినుంచి తగుచర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతోంది.

52. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో పెద్ద ఎత్తున మొక్కలు నాటే కృషి [illegible] మిస్తున్నాం. ఈ కృషిలో భాగంగా దేశంలోనే అతి పెద్దదైన సామాజిక అటవీ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టేందుకుగాను 353 కోట్ల రూపాయల ఆర్థిక సహాయమందించడానికి ప్రపంచ బ్యాంకును ఒప్పించగలిగాం. ఈ పథకం క్రింద రాష్ట్ర అటవీసంపదలో, [illegible] భూములు, వ్యవసాయ భూములు, ప్రభుత్వ భూముల్లో [illegible] పెంపకాన్ని చేపట్టడం జరుగుతుంది. చెట్లను కాపాడి, పెంచి పెద్దచేసేందుకుగాను ఈ అడవుల పరిసరాలలో వుండే గ్రామాల ప్రజలకు ఈ కార్యక్రమంలో పాత్ర కల్పించే పద్ధతిని ఉమ్మడి అటవీ విధానంలో అంతర్భాగంగా చేర్చాం. ఈ విధానం ద్వారా స్థానిక ప్రజలకు అడవుల పెంపకంలో పాత్రనూ బాధ్యతనూ కల్పించటమేకాక, ఈ పథకంవల్ల లభించే ఫలితాల్లో కూడా వారికి వాటా లభిస్తుంది

చేనేత

53. చేనేత పరిశ్రమకున్న సాంఘిక, ఆర్థిక ప్రాముఖ్యతను, చేనేత కార్మికుల ఆర్థిక స్థితిగతులు మెరుగుపడవలసిన అవసరాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని చేనేత కార్మికుల సహకార సంఘాలకూ, విడికార్మికులకు కూడా ఉపయోగపడే విధంగా అనేక అభివృద్ధి పథకాలను ప్రభుత్వం చేపట్టింది. సహకార చేనేతరంగంలో ప్రస్తుతం అమలులోవున్న పొదుపు భద్రత పథకం, సామూహిక పొదుపు భద్రతా పథకాలను, ప్రస్తుతం వున్న 26 వేల మంది కార్మికులనుంచి 40 వేలమందికి విస్తరించాలని ప్రభుత్వం సంకల్పించింది. ఏ సహకార సంఘంలోనూ సభ్యులుగాలేని విడి కార్మికులనూ, మరమగ్గాల కార్మికులకూ కూడా మొట్ట మొదటిసారిగా ఈ పథకాన్ని వర్తింపచెయ్యడం జరిగింది. సహకారరంగంలో వున్న చేనేత కార్మికులకు కుటుంబ పింఛను సదుపాయాలు కల్పించే మరో నూతన పథకాన్ని ప్రవేశపెడుతున్నాం. ఈ పథకం క్రింద ఒక చేనేత కార్మికుడు గనుక 58 సంవత్సరాల వయస్సు లోపు మరణిస్తే, అతని కుటుంబానికి పదేళ్లపాటు నెలకి 250 రూపాయల చొప్పున పింఛను లభిస్తుంది. కర్నూలు, మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాల్లో గ్రామానికి 25 లక్షల రూపాయల చొప్పున వెచ్చించి, చేనేత గ్రామాలను అభివృద్ధిపరచడానికి ఉద్దేశించిన ఒక సమగ్ర పథకాన్ని 1994-95 సంవత్సరంలో చేపట్టడం జరుగుతోంది. వచ్చే సంవత్సరంలో చేనేత కార్మికులకు అవసరమైన మౌలిక సదుపాయాలకల్పనలో భాగంగా కొత్తగా చేనేత అభివృద్ధి కేంద్రాలను, నాణ్యతగల రంగుల విభాగాలను నెలకొల్పాలని, 18 వేల మంది చేనేత కార్మికులకు మగ్గాల సరఫరాకు ఆర్థిక సహాయం చెయ్యాలని సంకల్పించాం

పరిశ్రమలు - గనులు

54. సరళీకృతమైన నూతన ఆర్థిక విధానంవల్ల ఉత్పన్నమైన అనుకూల పరిస్థితుల్లో ప్రైవేటు పెట్టుబడులను ఆకర్షించడంలో మనం ఇతర రాష్ట్రాలతో గట్టిపోటీని ఎదుర్కోవలసివుంది. ఈ విషయంలో కేంద్ర స్థానంలో వుండటం, నిపుణులయిన కార్మికులు, సమర్థులయిన సాంకేతిక సిబ్బంది, శాస్త్రవేత్తలు, శాంతియుతమైన కార్మిక సిబ్బందీ ఇటువంటి అనుకూల పరిస్థితులెన్నో మన రాష్ట్రానికున్నాయి. ఈ అనుకూల

పరిస్థితుల్ని వినియోగించుకుని, సత్ఫలితాలనూ సంతృప్తినీ ఇవ్వగల వ్యవస్థగా రాష్ట్రంలోని పారిశ్రామిక వ్యవస్థను మెరుగుపరచడమన్నది మా ప్రభుత్వ ఆశయం. పరిశ్రమలు నెలకొల్పదలచుకున్న వారికి బాధల్ని నివారించి, ఒకేచోట అన్ని సర్వీసులూ అందించటానికి వీలుగా ఒక కేంద్ర డాక్యుమెంటేషన్ కేంద్రాన్ని నెలకొల్పడం జరిగింది. ఎన్నేళ్ళలో తాజా పెట్టుబడులులేక నిర్లక్ష్యానికి గురయిన విద్యుచ్ఛక్తిరంగానికి ఇప్పుడెంతో ప్రోద్బలం లభిస్తోంది. కొత్త విద్యుచ్ఛక్తి ప్రాజెక్టులను ప్రభుత్వరంగంనుంచి భారీ పెట్టుబడులు పెట్టడమే కాకుండా, విద్యుచ్ఛక్తిరంగం అభివృద్ధిలో ప్రైవేటురంగానికి కూడా ప్రమేయం కల్పించడం జరుగుతోంది. పెరిగిన బొగ్గు ఉత్పత్తి, బొంబాయినుంచి దక్షిణ భారతానికి పైపులద్వారా గ్యాస్ సరఫరాచేసేందుకు కేంద్ర ప్రభుత్వ అంగీకారం వల్ల మన ఇంధన పరిస్థితి మరింత మెరుగుపడే అవకాశం ఏర్పడింది. రాగల రెండేళ్ళలో విద్యుచ్ఛక్తి రంగంలో మన పరిస్థితి సంతృప్తికరంగా వుండగలదని నేను నమ్మకంగా చెప్పగలను. పారిశ్రామికాభివృద్ధికిగాను మా ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న విధానం ప్రోత్సాహకరమైన ఫలితాలనిస్తోంది. రాష్ట్రంలోని వారేకాక, ఇతర రాష్ట్రాలనుంచీ, ఇతర దేశాలనుంచీ కూడా మన రాష్ట్రంలో పరిశ్రమలు నెలకొల్పడానికి ముందుకువస్తున్నారు.

55. ప్రభుత్వరంగ సంస్థల పునర్నిర్మాణం నూతన ఆర్థిక విధానం క్రింద చేపట్ట వలసిన మొట్టమొదటి కార్యక్రమం. ఇందుకు భారీ పెట్టుబడులు అవసరమౌతాయి. అంతే గాక, పునర్నిర్మాణ కృషిలో భాగంగా సిబ్బంది ప్రయోజనాలనుకూడా కాపాడవలసివుంది.

56. ప్రభుత్వరంగ సంస్థల పునర్నిర్మాణాన్ని సానుభూతితో, సదవగాహనతో, మానవతాదృక్పథంతో జరపడమే మా ప్రభుత్వ ఆశయం. హైదరాబాద్ ఆల్విన్ సంస్థను ప్రైవేటురంగానికి అప్పగించడానికి మేము చేపట్టిన చర్యలు పూర్తికావస్తున్నాయని సభ వారికి తెలియపరచడానికి నేను సంతోషిస్తున్నాను. మిగతా సంస్థలకు సంబంధించి కూడా బి.ఐ.ఎఫ్.ఆర్. ఆదేశాలకు అనుగుణంగా ఇదే విధమైన చర్యలు చేపట్టడం జరుగుతుంది. రాష్ట్ర స్థాయి ప్రభుత్వరంగ సంస్థలకు కూడా జాతీయ పునరుద్ధరణ నిధి సౌకర్యాలు వర్తింపచెయ్యవలసిందిగా మేము కేంద్ర ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేశాం.

సహాయం – ఆపత్సమయంలో తీసుకునే చర్యలు

57. వరసగా రెండో ఏడాదికూడా రాష్ట్రంలో ఖరీఫ్ కాలంలో వర్షపాతం తక్కువగా వుండటంతో వ్యవసాయ కార్యకలాపాలూ, ఉత్పత్తీ తగ్గుముఖంపట్టాయి. రైతులు, వ్యవసాయ కార్మికుల ఇబ్బందులు తొలగించే నిమిత్తం గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో 49 కోట్ల 65 లక్షల రూపాయల ఖర్చుతో అనావృష్టి సహాయ కార్యక్రమాలు చేపట్టడం జరిగింది. ఇందులో చాలామటుకు మంచినీటి సరఫరాను మెరుగుపర్చే కార్యక్రమాలకోసం ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. రాష్ట్రంలోని కొన్ని ప్రాంతాల్లో ఈశాన్య ఋతుపవనాల సమయంలో ఆకస్మిక వరదలను కూడా ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది. ఈ సందర్భంగా తీసుకున్న సహాయ, పునరావాస చర్యలకోసం ప్రభుత్వం 8 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టింది. మన వ్యవసాయ

రంగంపై, అనావృష్టి ప్రభావం పడకుండా తీసుకోవలసిన దీర్ఘకాలిక చర్యల్లో భాగంగా చెట్ల పెంపకం, భూసార రక్షణ, మేటతొలగించడం వంటి కార్యక్రమాలపై ప్రభుత్వం మరిన్ని నిధులు వెచ్చిస్తోంది.

శాంతి భద్రతలు

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు బడ్జెట్ ప్రసంగం ప్రతులను చింపి సభలో విసరివేస్తూ, వాకౌట్ చేశారు)

58. శాంతిభద్రతల పరిరక్షణ అన్నది ఏ ప్రభుత్వానికయినా ప్రధాన బాధ్యత, ప్రథమ కర్తవ్యమూకూడా, శాంతి భద్రతలు లేకపోతే అభివృద్ధి, సంక్షేమం అన్న పదాలు అర్థరహితమౌతాయి. ఈ బాధ్యతను మా ప్రభుత్వం పూర్తిగా గుర్తించింది. పోలీసు వ్యవస్థను ఆధునికం చేసేందుకూ సిబ్బందిని పెంచేందుకూ గట్టిచర్యలు తీసుకున్నాం. కేంద్రం అందించే ప్రారంభ సహాయంతో మహబూబ్‌నగర్, కడప కేంద్ర స్థానాలుగా రెండు భారత రిజర్వ్ పోలీసు దళాలు ఏర్పాటుచెయ్యాలని నిర్ణయించాం. ఇందుకోసం బడ్జెట్‌లో 8 కోట్ల 13 లక్షల రూపాయలు కేటాయిస్తున్నాం. పోలీసు వ్యవస్థను ఆధునికంచేసి, వారి సామర్థ్యాన్ని పెంచేందుకు తీసుకోవలసిన వివిధ చర్యలకోసం 21 కోట్ల 90 లక్షల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. కేవలం పోలీసు బలాన్ని పెంచి, ఆధునికంచేసినంత మాత్రాన మనలక్ష్యం నెరవేరదు. పోలీసు వ్యవస్థ పనిచేసే తీరులోనే గుణాత్మకమైన మార్పులు రావాలి. ఇది సాధ్యంకావాలంటే పోలీసు సిబ్బంది కుటుంబాలపట్ల కూడా శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. ఈ లక్ష్యసాధనకోసమే పోలీసు గృహనిర్మాణ కార్యక్రమాలను 1994–95 వార్షిక బడ్జెట్‌లో 4 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించాం. ఇది ఈ సంవత్సరపు కేటాయింపు కంటే 33.3 శాతం ఎక్కువ.

ప్రజా పంపిణీ విధానం

59. మన ప్రజా పంపిణీ విధానం అనేక విధాలుగా దేశమంతటిలోకి విలక్షణమైనది. అందువల్లనే ఇతర రంగాల అవసరాలు ఎన్నివున్నప్పటికీ, ఈ రంగానికి ఆర్థిక మద్దతు విషయంలో ప్రాధాన్యం కొనసాగుతోంది. భారత ఆహార సంస్థ విడుదల చేసే బియ్యం ధర 1994 ఫిబ్రవరి నుంచి క్వింటాల్‌కి 120 రూపాయల చొప్పున పెరిగింది. 1993 జనవరిలో పెరిగిన ధరలవల్ల క్వింటాల్‌కి 60 రూపాయల అదనపు ఖర్చుతోపాటు ఇప్పుడీ పెరుగుదలవల్ల ప్రభుత్వ ఖజానాపై అమితమైన భారంపడింది. ఈ అదనపు భారాన్ని పూర్తిగా తానే భరించి, అమ్మకంధరం పెంచకుండా సబ్సిడీ బియ్యం పథకాన్ని కొనసాగించాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. పేదరిక నిర్మూలన కార్యక్రమాల్లో ప్రధానమైన ఈ పథకం అమలుపట్ల ప్రభుత్వానికిగల నిబద్ధతను ఈ నిర్ణయాన్నిబట్టి గౌరవనీయులయిన సభ్యులు గ్రహించగలరు. 1982–83లో ప్రస్తుత ముఖ్యమంత్రి ఈ పథకాన్ని ప్రారంభించినప్పుడు కేవలం 4 కోట్ల రూపాయలు కేటాయింపగా, వచ్చే ఏడాది ఇందుకోసం 487 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించిన విషయాన్నికూడా గౌరవనీయులయిన సభ్యులు గుర్తించగలరు.

60. అభివృద్ధి కార్యక్రమాలో్ల మహిళలకు ప్రమేయం కల్పించేందుకు కొనసాగుతున్న కృషిలో భాగంగా చౌకధరల దుకాణాలో్ల ఇప్పుడు ఖాళీగావున్న వాటినీ, వచ్చే ఏడాది కొత్తగా ప్రారంభించదలచిన 5 వేల చౌకధరల దుకాణాలనూ కూడా మహిళలకే ప్రత్యేకించాలని మా ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది.

ఉద్యోగుల సంక్షేమం

61. వినూత్నమైన అభివృద్ధి పథకాలను ప్రారంభించి, బడ్జెట్‌లో వాటికి నిధులు కేటాయించినంతమాత్రాన సరిపోదు. ప్రజలకోసం రూపొందించిన ప్రణాళికలు, కార్యక్రమాలూ కార్యరూపం ధరించాలంటే సమర్థవంతమైన, దృఢమైన పరిపాలనా యంత్రాంగం కూడా ఎంతో అవసరం. అందువల్ల పరిపాలనా యంత్రాంగం నిబ్బరంగా ఉన్నతమైన ఆత్మస్థైర్యంతో వుండేటట్లు చూడాలన్నది ప్రభుత్వ లక్ష్యం. ఉద్యోగుల అభ్యర్థన మేరకు 1992-93 సంవత్సరంలో ఏర్పాటుచేసిన వేతన సవరణ సంఘం సిఫారసులను అమలు పర్చడంతో ఈ లక్ష్యాన్ని సాధించడం జరిగింది. వేతన సవరణకు సంబంధించి కొన్ని లోటుపాట్లు జరిగాయని ఉద్యోగుల సంఘాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురాగానే; వాటినికూడా వెంటనే సరిదిద్దడం జరిగింది. ప్రభుత్వం ప్రజలకిచ్చిన వాగ్దానాలు నెరవేర్చడానికి వీలుగా ఉద్యోగులు ఎప్పటిలాగే సామర్థ్య పూర్వకమైన తమసేవలు కొనసాగించగలరనడంలో నాకెటువంటి సంశయమూ లేదు.

1992-93 అకౌంట్లు

62. 1992-93 సంవత్సరంలో తుది అంచనాల ప్రకారం 123 కోట్ల 81 లక్షల రూపాయల రెవిన్యూ లోటు తేలింది. అయితే మొత్తం లావాదేవీలన్నీ లెక్కలోకి తీసుకొన్న మీదట ఈ సంవత్సరాంతానికి 11 కోట్ల 62 లక్షల రూపాయల మిగులు తేలింది.

1993-94 సవరించిన అంచనాలు

63. 1993-94 సంవత్సరంలో 287 కోట్ల 10 లక్షల రూపాయల రెవిన్యూ లోటు ఏర్పడగలదని మొదట్లో అంచనా వెయ్యగా, సవరించిన అంచనాల ప్రకారం 234 కోట్ల 88 లక్షల రూపాయల రెవిన్యూ లోటు తేలింది. ఈ సంవత్సరపు మొత్తం లావాదేవీలనుబట్టి 121 కోట్ల 17 లక్షల రూపాయల నికర లోటు ఏర్పడగలదని అంచనా. సంవత్సరం మొదట్లో వున్న 11 కోట్ల 62 లక్షల రూపాయల బాలెన్స్ లెక్కలోకి తీసుకుంటే, సంవత్సరాంతపు బాలెన్స్ 109 కోట్ల 55 లక్షల రూపాయలుండగలదని అంచనా.

1994-95 బడ్జెట్ అంచనాలు

64. 1994-95 బడ్జెట్ ఆర్థిక సంవత్సరానికి 703 కోట్ల 66 లక్షల రూపాయల రెవిన్యూ లోటు ఏర్పడగలదని అంచనా. అయితే, సంవత్సరం మొత్తంమ్మీద లావాదేవీలన్నీ

లెక్కలోనికి తీసుకున్నమీదట 186 కోట్ల 90 లక్షల రూపాయల లోటు ఉండగలదని అంచనా వెయ్యడం జరిగింది. మైనస్ 109 కోట్ల 55 లక్షల రూపాయల ఓపెనింగ్ బాలెన్స్‌నూ మొత్తం బడ్జెట్ లావాదేవీలనూ లెక్కలోకి తీసుకున్న మీదట 1994-95 ఆర్థిక సంవత్సరం 296 కోట్ల 45 లక్షల రూపాయల లోటుతో ముగియగలదని భావిస్తున్నాం.

65. 1994-95 బడ్జెట్‌లో భర్తీకాకుండా వున్న ఈ లోటును నేను శ్రద్ధగా గుర్తిస్తున్నాను. నేనింతకుముందే ప్రస్తావించినట్లుగా ప్రభుత్వానికి నానాటికీ పెరుగుతున్న సాంఘిక, ఆర్థిక బాధ్యతలవల్ల ఈ లోటు అనివార్యమైంది. పన్నుల వసూళ్లను మరింత మెరుగుపర్చడంద్వారానూ, రాబడుల సక్రమ వినియోగం ద్వారానూ ఈ లోటును భర్తీ చేస్తాం. దీనితోపాటు అనుత్పాదక వ్యయాన్ని తగ్గించడానికి గట్టిగా కృషి చేస్తాం.

66. ఖర్చుతగ్గించడానికి ప్రభుత్వం ఇప్పటికే తీసుకున్న అనేక చర్యలగురించి గౌరవనీయులయిన సభ్యులకు తెలుసు. అక్రమమైన నియామకాలను నిషేధించడానికీ, ప్రభుత్వంలోనూ, ప్రభుత్వ సంస్థల్లోనూ నియామకాలను క్రమబద్ధం చెయ్యడానికి గాను శాసనసభ గత సమావేశాల్లో పబ్లిక్ సర్వీసుల్లో నియామకాల క్రమబద్ధీకరణకూ, సిబ్బంది విధానం, వేతన విధానాలను హేతుబద్ధం చెయడానికి సంబంధించిన ఒక చట్టాన్ని మనం ఆమోదించాం. కొత్త వాహనాల కొనుగోలును నిషేధిస్తూకూడా ఉత్తర్వులు జారీ అయినాయి. వాహనాలను కొని, స్వయంగా వాటిని నిర్వహించడానికయ్యే ఖర్చుకంటే వాహనాలను అద్దెకు తీసుకుంటే చాలా తక్కువ ఖర్చవుతుంది. తప్పనిసరి అయిన సందర్భాల్లో వాహనాలను అద్దెకు తీసుకోవాలి. బోనస్, ఎక్స్‌గ్రేషియాల చెల్లింపు విషయంలో ప్రభుత్వరంగ సంస్థలు ఒక విధమైన క్రమశిక్షణ పాటించడానికి వీలుగా కొన్ని మార్గదర్శక సూత్రాలను జారీచేశాం. ఈ సంస్థలు స్వంతంగా మిగులు నిధులు ఏర్పరుచుకో గలిగినప్పుడే ఈ విధమైన చెల్లింపులు జరగాలనికూడా నిర్దేశించాం. ప్రభుత్వ ఖర్చుల విషయంలో క్రమశిక్షణకూ, పొదుపుకూ అవసరమైన ఏ చర్యలు తీసుకోడానికి అయినా వెనకాడబోమని సభ వారికి హామీయిస్తున్నాను.

భగవంతుడు నాకు బట్టతలను ఇచ్చాడు గాని, అల్లాఉద్దీన్ ల్యాంప్ ఇవ్వలేదు. నా బట్టతలలోని ఆలోచనలన్నీ ఉపయోగించి, ఖర్చు, కోత లేకుండా, ఈ సంవత్సరం రివైజ్‌డ్ బడ్జెట్‌ను, కొత్త పన్నులు లేకుండా, ప్లాన్ స్పైడ్ పెంచకుండా, వచ్చే సంవత్సరం బడ్జెట్‌ను తయారుచేయగలిగాను. భగవంతుడు నా మీద ఇంకా ఎక్కువ దయ చూపించి, ఒక మేజిక్ అల్లాఉద్దీన్ ల్యాంప్‌ను అనుగ్రహించి ఉంటే, ఈ రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితికి, అభివృద్ధికి ఇంకా ఎంతో మేలు చేయగలిగేవాడిని. నేను ఎంత కృషి చేసినా, ప్రతిపక్ష మిత్రులు సంతోషిస్తారని గాని, మెచ్చుకొంటారని గాని నేను ఆశించడం లేదు. అబ్రహాంలింకన్‌గారు ఒక మాట అన్నారు. "Only he has a right to criticise, who has heart to help"

(శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు అభ్యంతరం చెప్పుతూ, ముద్రిత బడ్జెట్ ప్రసంగంలో లేని విషయాలను చెప్పడం ప్రివిలేజ్ క్రిందకు వస్తుందని అన్నారు).

నేను అబ్రహాం లింకన్ అంత గొప్పవాణ్ణి కాదు గనుక, అదనపు పన్నులు లేకుండా, సంక్షేమ కార్యక్రమాల మీద, అభివృద్ధి పథకాలమీద, నేను సూచించిన నిధుల కన్నా ఎక్కువ కేటాయించే మరికొన్ని నిర్మాణాత్మకంగా మీరు సూచనలు ఇవ్వకపోతే, "ఈ బడ్జెట్‌లో పస లేదని, అంకెల గారడీ" అనేటువంటి పాత పాట పాడటం ఎంతవరకు సమంజసమో ఆలోచించుకోండి."

67. అధ్యక్ష మహాశయా, ఇంతటితో నా ప్రసంగాన్ని ముగించి, బడ్జెట్‌ను సభ వారి ఆమోదం కోసం సమర్పిస్తున్నాను.

"జైహింద్"

అనంతరం సభను 23.2.1994వ తేదీ, బుధవారం, ఉదయం గం. 8.30 ని.లకు గౌరవ సభాపతి వాయిదా వేశారు.